

Sedința Consiliului de Stat

● Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, înaltul for a examinat modul în care organele de stat îndeplinesc politica partidului și asigură aplicarea legii în importante domenii de activitate ● Orientări ce dau o nouă și pregnantă expresie democratismului și umanismului societății socialiste românești

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Tovarăși,

În cadrul acestei ședințe, am aprobat Decretul privind anularea datoriei de 113 miliarde lei la 3742 de unități agricole. Așa cum s-a discutat în plenara Comitetului Central, în organismele democrației muncitorești-revoluționare, aceste măsuri au o importanță deosebită pentru dezvoltarea activității cooperative agricole de producție. Ele trebuie să determine Ministerul Agriculturii, Uniunea Națională a Cooperativei Agricole de Producție, Banca Agricolă și organele financiare de acțiune pentru înțărirea și perfecționarea activității cooperative agricole de producție și asociațiilor economice intercooperatiste, pentru realizarea planurilor

de producție, a obiectivelor noii revoluții agrare.

Trebuie să creăm condiții ca, într-o perioadă relativ scurtă, să nu mai avem cooperative agricole de producție și asociații economice intercooperatiste fără rentabilitate, fără o creștere puternică a capacității lor de autofinanțare și perfecționare — astfel încât să nu mai fie necesară acordarea de credite. Această, cu atât mai mult cu cât, de trei ani, am introdus un sistem nou de acordare de avansuri, care trebuie să asigure întreaga desfășurare a activității unităților agricole, fără a mai fi nevoie să apeleze la credite. Subliniez aceasta, pentru că și după ce s-a introdus acest principiu, băncile. Ministerul Finanțelor

au continuat să mai acorde și credite, ceea ce înseamnă o încălcare foarte gravă a prevederilor legale, dar și o activitate necorespunzătoare din partea organelor bancar-financiare.

Realizând această măsură, acordându-se de către stat un mare sprijin și ajutor cooperativei agricole de producție, țărânilor cooperatiste, trebuie să tragem concluziile necesare privind perfecționarea activității și a unităților cooperatiste, dar și a organelor agricole, a Consiliului Național al Agriculturii, a Ministerului Finanțelor, a băncilor, privind creșterea răspunderii în toate domeniile de activitate.

(Continuare în pag. 3)

La 5 ani de la inaugurarea Canalului Dunăre — Marea Neagră — grandioasă ctitorie a Epocii „Nicolae Ceaușescu” — se înregistrează un bilanț bogat al activității de navigație și transport mărfuri, care relevă înalta funcționalitate și utilitate a acestei artere internaționale de navigație a României.

În acest răstimp, prin ecluzele de la Agigea și Cernavodă ale „Magistralei albastre” au trecut peste 55 000 de nave de diverse tonaje și destinații, cu o încărcătură de peste 35 milioane tone mărfuri, atât pentru necesitățile economiei naționale, cât și în tranzit, pentru o serie de alte țări. Au fost efectuate 18 355 de ecluzări, complexele instalații și echipamente hidromecanice de la Agigea și Cernavodă funcționând ireproșabil.

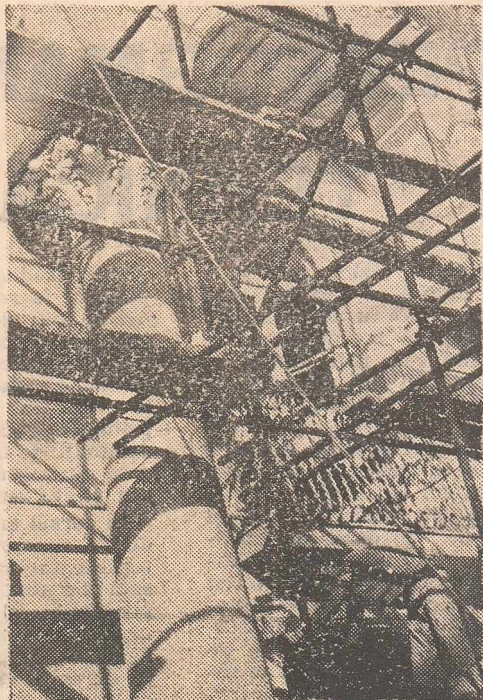
paginile 4-5

Călătorie pe magistrala albastră

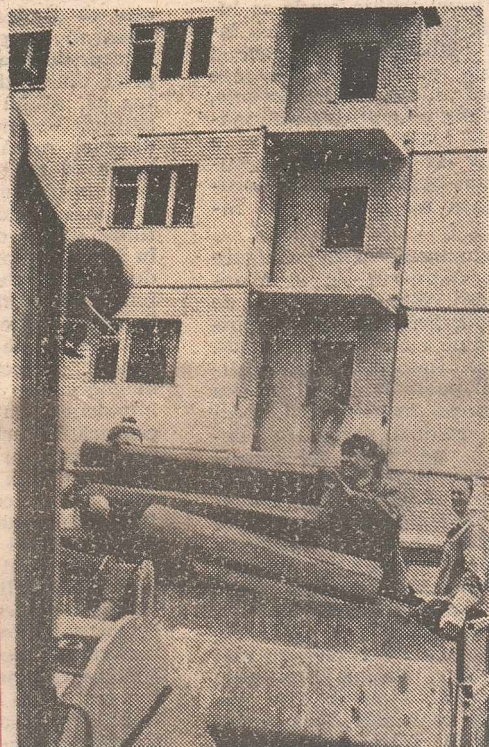
În cuprinsul revistei ■ Un om în lumea hameului ■ Coautorii comerțului civilizat ■ Contemporană 1989 ■ Virtuozitate și poezie ■ Dialog despre lege ■ Partea noastră de pământ, partea noastră de viață ■ O sferă verde în deșert ■ Concluzii la o mare finală

Călărași: trei noi orașe

LEILIU-GARĂ

● O localitate cunoscută dincolo de hotarele României ● orașeni alături de brazdă ● ritm de început : 300 de apartamente pe an ●

FUNDULEA

● o firmă nouă pentru hărnicia oamenilor ● cetate a științei, cetate a piinii ● urbanizarea, element al civilizației ●

BUDEȘTI

● viitorul vine și cu vaporul ! ● instruirea, secretul progresului ● o hartă în lucru ●

paginile 12-13

Sarcină de serviciu:

PERFORMANȚA TEHNICĂ

Important, zice, este să-ți plăcă munca pe care ai ajuns s-o faci. Dacă ai norocul asta, viața câștigă în limpezime și bucuriile sînt mai multe, cu siguranță. În ce-l privește, i-a plăcut electrotehnica, dar s-ar putea spune și că electrotehnica l-a plăcut pe el, din moment ce la încheierea anilor de studenție i s-a oferit un post ca asistent, chiar la aceeași facultate. Și dacă n-a continuat cariera didactică, motivele au fost de ordin strict personal, mai exact dificultatea de a obține mai repede, pentru soția lui, buletin de Iași. La Pașcani tocmai se înființase o întreprindere de traductoare și el s-a transferat aici. Asta se întimpla în 1978. De atunci a trecut destul timp încît inginerul Grigore Tescu să fie convins de greutatea cuvintelor atunci cînd spune că-i place aici, în această întreprindere modernă, dotată cu instalații și echipamente de înalt nivel tehnic, unde se lucrează, în bună măsură, ca într-un laborator. Finețea și precizia unor operații tehnice implică ideea de perfecțiune, disciplina tehnologică este înaintea de toate o lege aspră a muncii iar acuratețea execuției este egală cu a bijutierului, dacă nu cumva o și întrece.

Traductorul, zice Grigore Tescu, inginerul șef al întreprinderii, este un element de automatizare care transformă o mărime electrică într-o altă mărime. Datorită acestei calități, el poate fi folosit pentru măsurarea temperaturii, presiunii, căldurii, nivelului, debitului, pe scurt își găsește utilizarea într-o mulțime de procese industriale din domeniile metalurgiei, chimiei și petrochimiei, construcțiilor de mașini. Și înainte de apariția traductoarelor puteam face aceste măsurători, bineînțeles, dar ce au adus ele în plus este certitudinea că datele sînt mai exacte și că ele pot fi obținute mai rapid. Ceea ce este important, mai ales dacă ținem seama că întreprinderea din Pașcani fabrică și o serie de aparate și dispozitive pentru reglarea automată a parame-trilor unor procese industriale. Altfel-zis, aceste procese industriale cîștigă, prin produsele fabricate la Pașcani, un spor de dinamism, de precizie și siguranță. „Cum cerințele economiei naționale au fost și sînt deosebit de mari — spune inginerul Grigore Tescu — produse de acest fel se fabrică la București, la Timișoara, la Cluj-Napoca, la Botoșani, la Birlad, deci nu numai la Pașcani, și în general există o specializare a fabricilor producătoare de elemente de automatizare, ceea ce este foarte bine, pentru că s-a asigurat astfel o diversificare a producției prin care, la cerințe diferite, se pot da cu promptitudine răspunsurile cele mai adecvate în acțiunea de modernizare a proceselor industriale. În ce ne privește, putem spune că sîntem implicați în înființarea mai multor programe prioritare ale economiei naționale, între care programul minier, cel de energetică nucleară sau pentru dezvoltarea industriei aeronautice, dar în același timp reușim să livrăm pentru export aproximativ un sfert din producția noastră anuală, fiind cunoscuți și apreciați de către partenerii străini mai ales

pentru traductoarele de debit pe care le realizăm aici. Gama de sute de tipodimensiuni ale acestor produse reprezintă însă numai una dintre familiile de traductoare pe care le realizăm. În totu, întreprinderea noastră produce 25 de familii de traductoare și fiecare dintre acestea e alcătuită din cîteva sute de produse“.

În cursul anului trecut, produsele noi și modernizate au reprezentat aproximativ 60 la sută din totalul volumului de producție al întreprinderii, multe dintre acestea fiind realizate cu forțe proprii, mai înții de către cei 200 de oameni de specialitate care lucrează în cadrul atelierului de proiectare. Și nu întimplător inginerul Grigore Tescu spune că șeful acestui atelier, Florin Constantinescu, împreună cu colegii ai lui precum Nicolae Enea, Cezar Gordân, Aristotel Katzghera, Ioan Acatrinei, sînt oameni a căror datorie este să gîndească astăzi și să aștearnă pe planșetă ceea ce întreprinderea va produce peste un an, doi sau trei. Pentru că, aflată în avangarda acțiunii de modernizare a industriei românești, întreprinderea se modernizează ea însăși, implementînd tehnologii noi, mai eficiente, și reproiectînd o seamă de produse aflate în fabricație ori asimilînd produse noi, competitive, cu performanțe tehnice superioare. Dintre acestea, traductoarele electronice de debit cu ultrasunete, detectoarele electromagnetice cu alimentare în impulsuri sau contoarele de căldură cu turbină sînt tot atîtea succese prin care acum la întreprinderea din Pașcani se aduc dovezi concrete ale profesionalismului și competenței, ale abnegației și dăruirii muncitorești. Pentru înființarea în bune condiții a programelor de modernizare, a căror importanță deosebită a fost reafirmată recent de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea rostită la Plenara Comitetului Central al partidului, întreprinderii acesteia îi revin sarcini de importanță deosebită. Meseria oamenilor care lucrează la întreprinderea de traductoare din Pașcani chiar aceasta fiind, de a realiza și de a-i ajuta și pe alții să aibă acces la performanța tehnică.

D. CONSTANTINESCU ■

Un pasager mai ciudat se pregătește să ia loc în cabina autocamionului românesc. Are de gînd să nu stea tăcut în dreapta șoferului, ci să se amestece serios în treburile volanului. Și asta cu folos. Cine este de fapt noul călător? Electronica, viitoare însoțitoare de bord. Specialiștii de la Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Tractoare și Autocamioane Brașov au instruit-o să se priceapă la frîne, trepte de viteză, la pulsul parametrilor Roman-Dieseleilor.

Frînarul din torpedo

De mulți ani inginerii Mihai Zamfirescu, Florin Roșeală, Gheorghe Robu, Valentin Nedelcu se frămîntă cum să facă mai eficiente sistemele de frînare astfel ca sutele de cai putere ale autocamionelor să se oprească din alergare ca înghete. Deși porecliți cu numele de „frînari“, cercetătorii au rulat, în căutările lor, cu pedala de accelerație apăsată pînă la podea. Ultima lor realizare? Un sistem electronic de antiblocare a roților la frînarea pe drumuri transformate de îngheț, ploaie în adevărate patinoare. Este în-deobște cunoscut că pe mîzgă sau polei, o frînă „călcată“ bărbătește, în loc să fie mîngaiată cu prudență, înțepenește roțile și autovehiculul începe să valseze nebunește pe șosea. Un program de „liber alese“ al bolidului imposibil de strunit. Cînd protagonistul piruetelor este însă un autotren sau un camion cu zeci de tone în circă, pe drum se stîrnește un adevărat taifun care mătură totul în cale. El bine, specialiștii brașoveni au găsit o metodă de a veni de hac derapajelor acestor coloși ai asfaltului.

„Un bloc electronic controlează și coordonează optim procesul de frînare în funcție de starea șoselei, explică dr. Ing. M. Zamfirescu. El primește în permanență știri despre viteza de rotație de la senzorii montați pe roți. Trimite apoi comenzi electrice la un modulator menit să corecteze presiunea aerului în cilindrii de frînă. Cînd, după o porțiune uscată urmează polei, regulatorul electronic slăbește apăsarea pe cilindrii de frînă în funcție de aderența anvelopelor pe șosea. Apare o frînare cu intensități diferite, fără acea blocare a roților ce transformă camionul într-o sanie cu traiectorie necunoscută“.

O „jucărioară“ nu mai mare decît un radio Gloria montată la bordul camionului pe post de frînar electronic! Este atît de deșteaptă încît, frînează diferit roata aflată pe noroi, față de cea rulînd pe asfalt uscat. Filtrează violența unei frînări nuanțînd-o, atenuînd-o cînd simte alunecășul,

Tot migălînd la X-urile ecuațiilor diferențiale și schițele tehnologice, la microprocesorul și chipurile acestui minicalculator, specialiștii brașoveni împreună cu computeriștii Cristian Lupu și Victor Carp de la I.C.S.I.T.T.C.I.-București, nici nu au observat că pe kilometrajul cercetării s-au învîrtit doi ani. Și iată a sosit momentul zero al omologării. Un autotren ca un miriapod a frînat la centimetru pe lut, iar pe un ghețuș să-ți faci freza în el a oprit în condiții de stabilitate urmînd o traiectorie parcă trasă cu rigla. Deși mîzga le atîngea butucul roții, un autobuz și un camion de 16 tone au slalomat elegant printre jaloane fără nici un rateu. Acum inginerul Mihai Zamfirescu a uitat și pătania lui mai din tinerețe cînd a făcut cîteva tumble cu un ditamai autocamionul după o frînă într-o curbă lustruită de polei. Dacă mașina avea dispozitivul de antiblocare nu ar mai fi simțit moartea la cîteva centimetri.

Electronica de la volan

„De altfel, statisticile mondiale semnalează pericolul generat de înțepenirea roților în urma frînării pe ghețuș, spune Mihai Zamfirescu. În circa 50 la sută din incidentele rutiere din R.F.G. sînt implicate autotrenuri și vehicule cu remorci. Dintre acestea 7 la sută au la origine derapările pe polei. Am calculat că la un parc de 50 000 de autocamioane pagubele materiale, invaliditățile și pierderile de vieți omenești s-ar reduce cu echivalentul a peste 8 milioane de lei pe an, dacă s-ar implanta sisteme electronice de păstrare a stabilității la frînare. De altfel, pe unele vehicule gigant fabricate de marile firme Mercedes și Volvo este scris cu litere de-o șchioapă: „atenție, dispozitiv de antiblocare pentru frîne“. Ca o informație liniștitoare pentru ceilalți participanți la trafic, dar și ca un anunț că mașina are în construcție această îmbunătățire eficientă“.

Ei, bine, frînarul electronic românesc poate sta cu fruntea sus în fața celorlalte modernizări de acest fel din lume. Și cu toate acestea, cercetătorii brașoveni sînt necăjiți. Nici o întreprindere de profil nu a preluat fabricarea dispozitivului lor. Interesul pentru această soluție tehnică, care poate spori competitivitatea autocamionelor românești se află undeva departe, cu frîna de mină trasă. Sperăm că autorii brevetului nu trebuie să anunțe performanțele aparatului lor prin mica publicitate.

„Schimbați, vă rog, viteza!“

În laboratorul vecin s-au făcut primii pași într-o altă cercetare de top. Ingerul Pompiliu Piso a înscris și el inteligența artificială la școala de șoferi. A conceput un sistem cu microprocesor menit să controleze și să dea cele mai adecvate comenzi pentru schimbarea optimă a treptelor de viteză la autocamioanele gigant cu motoare de 360 de cai putere. Pînă acum, cel de la volan nu putea ghici după auz și experiență în ce treaptă de viteză din cele 16 trebuie să introducă maneta schimbătorului pentru a optimiza consumul de combustibil. Microcalculatorul a învățat însă bine lecția economizării rulajului. El simte turația motorului, viteza, tonele de înărcătură și totodată mă-

soară poziția cremalierii de la pompele de injecție. Introducere acești parametri în chipurile memoriei, calculează și ia decizia sfătîndu-l pe șofer cum să schimbe vitezele.

„Motorul este strunit să funcționeze cu consum specific minim, spune Pompiliu Piso. Se anticipează o diminuare cu 4—5 procente a consumului de motorină. Toate componentele acestui veritabil copilot al șoferului sînt „made in Romania“.

Aproape științifico-fantastic

Șoferii de cursă lungă își petrec mare parte din viață cocoțați în turnul de pilotaj al TIR-urilor. Privirile obosite de depănarea parcă fără sfîrșit a firului șoselei sînt obligate să mai poposească și pe pătura de cadran ingheșuite în jurul volanului ca niște ochi inexpressivi și plicticoși. Un bord mai vesel ar face mai plăcută atmosfera din cabină. Așa s-a gîndit inginerul Dan Teșosu cînd a conceput un nou bord electronic cu afișare cu leduri. În locul tremuratului monoton al acelor, alegărilor luminoase în culori vii indicînd toți parametrii autocamionului. Jocuri de lumini ca la casetofonele moderne. Pe vitezometru, un spot verde urcă din 5 în 5 kilometri pînă la limita vitezei de 40 admisă în oraș. Aici, steluța strălucitoare clipește amintînd de chitanța radarului. Pînă la 60 de kilometri pe oră se prelinge apoi o lumină galbenă ca o coadă de cometă. Peste acest barem, toate vitezele sînt marcate cu linii roșii de avertizare. Turația, temperaturile, tensiunile, presiunea uleiului, nivelul combustibilului, toate se cîtesc dintr-o ochire datorită inspiratului joc de lumini. Dire colorate fug dintr-un capăt în altul al bordului creînd un sentiment de optimism și alungînd oboseala. Cercul înstelat din cabina șoferului! Pe un minicran de televizor, parcat pentru fiecare parametru, se află un sistem electronic centralizat de funcțiuni și avarii. La defecțiunile mai puțin periculoase (înfundarea filtrului de aer, scăderea presiunii uleiului din cutia de viteze), ledul pîlpîie și apar intermitent săgeți roșii. La avariile grave, pe lîngă clipitul liniilor luminoase, un piuit de alarmă înțepă timpanul. Semnalizările sînt de două ori mai numeroase ca la variantele clasice. Un fotosenzor reglează intensitățile luminoase de la bord făcîndu-le mai pregnante ziua și mai palide noaptea.

Totul nu este însă o feerie gratuită de culori. Noul sistem electronic de indicare a pulsului autocamionului aduce cu el pe lîngă ergonomicitate și un plus de precizie. Cercetătorii Dan Teșosu și Petru Popescu ne arată și fața nevăzută a bordului. În locul junglei de fire și contacte, traseele circuitelor imprimă-te. Economie de metal, de 80 la sută, montare și înțepinare ușoare. Cu o concepție originală și inspirată, confecționat numai cu materiale din țară, noul bord ar face autocamionul românesc mai competitiv, mai la zi. Nu înțelegem nici în acest caz de ce modernizarea bordului nu și-a făcut loc pe fluxurile de fabricație. Cercetătorii brașoveni mai uită de amărăciune cînd își amintesc că șoferul de încercare nu a mai vrut să demon-teze noul bord de pe autocamionul de testare, într-atît de mult i se lipise de suflet. Și li mai bucură vorbele bune ale celor care i-au verificat funcționalitatea și i-au admirat designul fătos.

Idei moderne sînt pregătite să întinerească autocamioanele românești. Ele trebuie să circule numai pe undă verde.

FLORIN CONDURATEANU ■

Primul dispecer feroviar pe calculator

Pe unul din cele mai intens circulate trasee feroviare ale țării, magistrala 8, București — Constanța, a intrat în funcțiune primul Dispecer de magistrală pe calculator din țara noastră. Realizare de prestigiu a cercetătorilor și specialiștilor din Institutul de cercetări pentru transporturi București, a celor din domeniul tehnicii de calcul, în colaborare cu Regionala C.F. Constanța și constructorii podurilor dunărene, Dispecerul de magistrală feroviar din stația Fetești reprezintă o afirmare a tehnicii de calcul în soluționarea operativă și eficientă a problemelor traficului feroviar de mărfuri și pasageri.

Prin intermediul său se va

asigura urmărirea și dirijarea trenurilor, în prima etapă, pe distanța Ciulnița — Medgidia, utilizîndu-se la nivel superior capacitatea de transport pe acest tronson, inclusiv pe sectoarele de cale ferată dintre Borcea și Cernavodă unde, recent, s-au dat în folosință două noi fire principale de circulație, ca urmare a construcției noilor poduri.

În condițiile de urmărire și dirijare computerizată a traficului feroviar pe magistrala 8, București — Constanța, trenurile rapide și accelerate vor putea circula, pe unele distanțe, cu viteze de 140 km la oră.

CONSTANTIN ISMAILEANU ■

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu Ședința Consiliului de Stat

Marți, 30 mai a.c., a avut loc ședința Consiliului de Stat, prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România.

La lucrările ședinței au participat, ca invitați, viceprim-miniștri ai guvernului, miniștri, alți conducători de organe centrale, președinți ai unor comisii permanente ale Marii Adunări Naționale.

În cadrul ședinței, Consiliul de Stat a dezbătut și adoptat Decretul privind unitățile agricole cooperative care beneficiază de anularea unor datoriilor provenite din credite și dobinzi.

Elaborat în temeiul Legii nr. 1/1989, adoptată recent de Marea Adunare Națională la inițiativa președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, decretul stabilește în mod concret, pe baza unei analize aprofundate a situației economico-financiare a fiecărei unități, cooperativele agricole de producție și asociațiile economice intercooperatiste ale căror datorii se anulează, precum și cuantumul datoriilor acestora provenite din credite și dobinzi.

Proiectul de decret a fost, în prealabil, examinat și avizat favorabil de Consiliul Legislativ.

În continuare, Consiliul de Stat a discutat și aprobat Raportul privind concluziile desprinse din analizele efectuate, din însărcinarea Consiliului de Stat, de comisiile permanente ale Marii Adunări Naționale în legătură cu înfăptuirea politicii partidului și aplicarea legii în următoarele domenii de activitate:

— Comisia pentru industrie și activitatea economico-financiară a analizat modul în care se aplică și se respectă de către unitățile industriei electrotehnice legile și programele privind calitatea producției, îndeosebi a producției pentru export, precum și activitatea Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini și a consiliilor oamenilor muncii din unitățile acestui minister pentru înfăptuirea hotărârilor adoptate de adunările generale ale oamenilor muncii.

— Comisia pentru agricultură, silvicultură și gospodărirea apelor a analizat stadiul realizării obiectivelor din Programul național de perspectivă pentru amenajarea bazinelor hidrografice adoptat de Marea Adunare Națională prin Legea nr. 1/1976, precum și modul de aplicare și respectare a prevederilor Legii pomiculturii.

— Comisia pentru învățământ, știință și cultură a analizat modul în care cercetarea științifică din învățământul superior își îndeplinește sarcinile din programele de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducere a progresului tehnic și contribuie la integrarea sa cu învățământul și producția.

— Comisia pentru sănătate, muncă, asigurări sociale și protecția mediului a analizat felul în care se aplică și se respectă reglementările privind protecția muncii în unitățile Ministerului Construcțiilor Industriale.

— Comisia pentru consiliile populare și administrația de stat a analizat modul de aplicare și înfăptuire a hotărârilor de partid și a prevederilor legii referitoare la sistematizarea localităților rurale în județele Neamț, Satu-Mare și Teleorman, precum și modul în care se aplică și se respectă prevederile legale în domeniul autoconducerii și autoaprovizionării teritoriale a populației în județele Arad, Iași și Prahova.

— Comisia constituțională și juridică a analizat modul de aplicare și respectare a prevederilor legale referitoare la soluționarea litigiilor patrimoniale dintre unitățile socialiste.

Pe marginea Raportului prezentat, a analizelor efectuate de comisii, precum și a planurilor de măsuri întocmite de organele a căror activitate a fost analizată, au luat cuvântul membri ai Consiliului de Stat, viceprim-miniștri ai guvernului, miniștri și alți conducători de organe centrale care au făcut propuneri menite să contribuie la îmbunătățirea

activității, înlăturarea neajunsurilor semnalate, la întărirea ordinii și disciplinei, creșterea răspunderii colectivelor de oameni ai muncii în îndeplinirea sarcinilor de plan și a programelor aprobate, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, perfecționarea întregii activități pe baza principiilor autoconducerii și autogestiei, precum și la respectarea și aplicarea întocmai a hotărârilor de partid și a legilor țării în toate sectoarele de activitate.

De asemenea, în cadrul ședinței Consiliului de Stat au fost dezbătute și aprobate Raportul Comisiei pentru analiza activității de soluționare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii adresate Consiliului de Stat și Raportul privind activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii adresate Consiliului de Miniștri, ministerelor și celorlalte organe centrale ale administrației de stat, în anul 1988.

În continuarea ordinii de zi, Consiliul de Stat a examinat și aprobat Darea de seamă privind activitatea desfășurată de Tribunalul Suprem și Raportul privind activitatea desfășurată de organele Procuraturii Generale a Republicii Socialiste România, în anul 1988.

În cadrul ședinței a fost dezbătut și aprobat Programul privind analizele ce vor fi efectuate în anul 1989, din însărcinarea Consiliului de Stat, de comisiile permanente de specialitate ale Marii Adunări Naționale, referitor la modul în care organele de stat înfăptuiesc politica partidului și asigură aplicarea legii în diferite domenii de activitate. Consiliul de Stat a soluționat, de asemenea, unele probleme ale activității curente.

În legătură cu problemele înscrise pe ordinea de zi a Consiliului de Stat a luat cuvântul tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România.

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

Acționând în acest fel vom face ca această măsură — de o importanță deosebită pentru agricultura noastră — să aibă în viitor rezultate bune în înfăptuirea obiectivelor ce stau în fața agriculturii, să ducă la creșterea producției, la ridicarea nivelului de trai al țărănimii, la sporirea contribuției agriculturii la dezvoltarea generală a țării.

Am analizat, de asemenea, o serie de rapoarte prezentate de comisiile permanente ale Marii Adunări Naționale, într-un șir de domenii de activitate foarte importante. S-au făcut o serie de observații și propuneri care trebuie să fie urmărite pentru a asigura realizarea lor. Ce aș dori, însă să subliniez? Cred că este necesar ca programul nostru de muncă în viitor să fie și la comisiile astfel organizat, încât să nu ne întâlnim o dată la sfârșitul sau la începutul anului cu un număr așa de mare de probleme de analizat. Practic, ar trebui să programăm în așa fel activitatea comisiilor încât, lunar, sau cel mult la două luni, să asigurăm prezentarea de către ministere a rapoartelor de activitate, completate cu constatările acestor comisii.

După părerea mea, comisiile trebuie să fie mai exigente, nu numai să facă unele constatări generale, dar să propună și măsuri, când este necesar, inclusiv măsuri de sancționare — conform dreptului ce revine comisiilor Marii Adunări Naționale prin Constituție.

Să facem în așa fel, încât, din partea comisiilor Marii Adunări Naționale, să nu fie un control formal, ci, realmente, să ajute la lichidarea lipsurilor, a neajunsurilor, la creșterea răspunderii, la perfecționarea întregii activități, pe baza principiilor autoconducerii și autogestiei. Să asigurăm funcționarea, în condiții cât mai bune, a organismelor democratice, a consiliilor oamenilor muncii și a celorlalte organisme pe care le avem, pentru că altfel, așa cum se

prezintă, rapoartele și măsurile sînt foarte „înțeleghătoare” — ca să nu spun mai mult — și îi fac pe miniștri și consiliile de conducere ale ministerelor să creadă că nu este nici un pericol, că pot să lucreze ca în trecut, că o să li se mai atragă atenția, o să-și mai facă o autocritică și lucrurile o să meargă de la sine. Aș dori, ca realizarea acestui control să nu fie o formalitate, să fie un mijloc de control exigent, să-l legăm mai strîns și cu Controlul Muncitoresc, și cu controlul financiar, și cu participarea controlului obștesc, a comisiilor de control ale maselor populare. Este mult mai important și trebuie să dezvoltăm controlul și exigența tuturor organelor noastre de stat, economice și sociale, în aplicarea fermă a legilor țării, în toate domeniile de activitate. În acest sens, consider că trebuie să revedem și să perfecționăm activitatea comisiilor. Poate că este bine să avem o discuție cu președinții acestor comisii, cu vicepreședinții, să tragă și ei concluzii, și nu numai să le dăm lista cu problemele pe care le avem de discutat, dar să le atragem și atenția asupra modului în care să lucreze pentru a-și îndeplini în mai bune condiții activitatea.

În ce privește raportul privind soluționarea scrisorilor oamenilor muncii, am mai discutat această problemă, în cursul lunii aprilie. Este necesar ca și la Consiliul de Stat, și la Consiliul de Miniștri să se acorde mai multă atenție soluționării problemelor respective. Sînt unele scrisori care privesc activitatea organelor de stat și a activiștilor din diferite sectoare de activitate, care trebuie să fie, realmente, analizate și să primească un răspuns corespunzător, arătîndu-se și măsurile luate. Multe din aceste sesizări sînt juste, dar nu se iau măsurile corespunzătoare. Chiar și la Consiliul de Stat ar trebui să revedem sectorul care se ocupă de scrisori sau să avem un organism care să urmărească măsurile ce se impun și să le ducem pînă la capăt.

Sînt unele lucruri, din aceste scrisori, care trebuie să ne rețină atenția. Unele colective de oameni ai muncii, unele întreprinderi procedauă cu multă ușurință la desfacerea contractelor de muncă. În primul rînd, noi trebuie să pornim de la faptul că nici un om nu trebuie să rămînă fără loc de muncă. Un om poate fi schimbat din locul de muncă respectiv, dar a-i desface contractul de muncă, fără a i se asigura un alt loc unde să lucreze, înseamnă a arunca omul în stradă. Am mai atras atenția asupra acestor lucruri. Noi nu trebuie să aruncăm oamenii în stradă. Trebuie să ne ocupăm de ei, indiferent dacă este mai greu, dar întreprinderea trebuie să se ocupe, să se îngrijească de oameni. Nici sindicatul nu-și fac datoria în această privință! Nici organizațiile de partid, nici consiliile oamenilor muncii! Este mai ușor să-i desfaci contractul de muncă. Prin lege, întreprinderile au dreptul să desfacă contractul de muncă, dar trebuie să ne gîndim ce facem cu acest om, îl trimitem în stradă? Acest om trebuie să lucreze undeva! Este neapărat necesar să acordăm o atenție mai mare grijii față de oameni, pentru a le asigura condiții de muncă și de viață corespunzătoare.

În ce privește Tribunalul Suprem și Procuratura Generală a Republicii Socialiste România, desigur, acestea au desfășurat o activitate corespunzătoare, destul de intensă. Datele prezentate aici sînt foarte elocvente în această privință. Cred că și în acest domeniu ar trebui să avem în vedere o anumită perfecționare a activității acestor organe și să punem, în primul rînd, accentul pe latura preventivă. În general, nu analizăm și nu urmărăm suficient activitatea comisiilor de judecată, a comisiilor pe care le avem în toate instituțiile, în toate întreprinderile, în comune, practic, în toate domeniile de activitate.

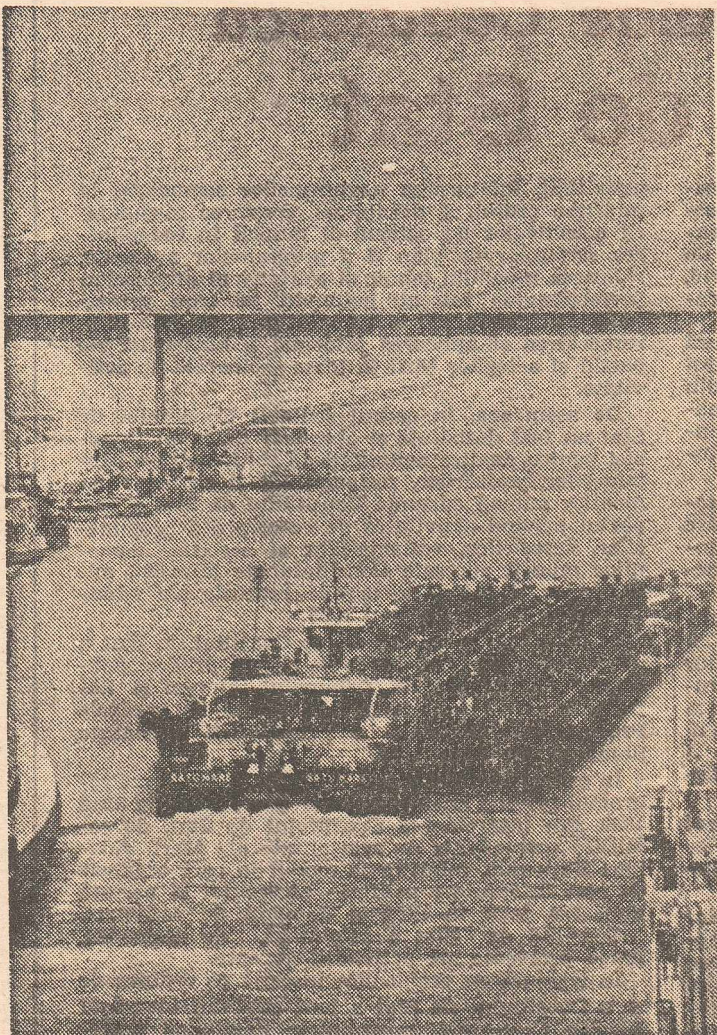
Comisiile de judecată desfășoară unele activități cu rezultate bune. Va trebui să creștem răspunderea și

competența acestor organe și, în acest cadru, vreau să subliniez rolul adunărilor generale și al consiliilor oamenilor muncii. Să nu existe probleme, în întreprinderi, în cooperative, unde avem comisii de judecată, care să nu treacă în primul rînd pe la aceste comisii, în afară de cazurile deosebit de grave. În rest, totul trebuie să intre — în primul rînd — în competența comisiilor de judecată, a consiliilor oamenilor muncii, a adunărilor generale și numai dacă acestea nu ajung la o concluzie și consideră că trebuie să meargă la organele de justiție, numai atunci să ajungă la aceste organe. Dar, în rest, să se soluționeze acolo, în întreprindere, în cooperativele agricole. Am vorbit de o serie de adunări generale care au analizat asemenea probleme în cadrul lor — și numai abaterile grave au mers la organele de justiție.

Am stabilit să dezbătem unele probleme în cadrul adunărilor generale și al comisiilor. Rezultatele sînt mai bune, pentru că oamenii cunosc lucrurile și judecă încălcările legii chiar mai aspru decît organele de justiție. Trebuie deci să crească rolul adunărilor generale, să crească rolul comisiilor de judecată, al consiliilor oamenilor muncii în această privință și numai dacă este un caz grav trebuie să fie trimis în justiție. De aceea am creat aceste organisme. Trebuie acționat să crească rolul lor!

În general, este nevoie să perfecționăm activitatea Consiliului de Stat și a comisiilor Marii Adunări Naționale, între sesiuni, a organelor democrației muncitorești-revoluționare, într-o conlucrare largă cu oamenii muncii, cu masele populare, în toate domeniile de activitate. Aceasta constituie o problemă de importanță deosebită pentru perfecționarea activității organelor noastre în toate domeniile, pentru întărirea răspunderii și ordinii în înfăptuirea neabătută a planurilor de dezvoltare economică și socială, a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

De la ecluza Agigea „Drum bun” — prin Canal

Canalul Dunăre — Marea Neagră este viu. Viața care se petrece aici are multe fapte, unele obișnuite, altele chiar glorioase. Eroii acestui reportaj au trăit evenimente deosebite străbătând firul de apă, muncind, înfrângând greutățile, reușind să lase mai puternici, mai căliți, dovedind că izbînda este de partea celor curajoși. O bucurie este cu atât mai mare cu cît ai trudit mai mult la temelia ei.

Mă gîndesc la acest nou drum de apă ca la un prunc; se naște greu, apoi îl înveți să umble. Acum, cînd este pe picioarele lui, te bucuri!

Canalul Dunăre — Marea Neagră este victoria unui gînd înțelept, al profundului patriotism și al îndrăzelii președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este un posibil simbol al dezvoltării de azi a țării cînd industria se impune prin reușite de vîrf, altfel spus, cînd sintagma „eminamente agrară”, care anula orice șansă a dezvoltării, a intrat de mult în istorie.

În 1982, Anastasiu Severin a devenit al 233-lea om al muncii la Administrația Canalului Dunăre — Marea Neagră.

Cu zece ani în urmă și-a vizitat un văr din Mangalia. Au plecat la pescuit. Din cauza hulei a avut rău de mare. Mirosul de iod l-a trezit.

Cu zece ani în urmă termină Liceul „Nicolae Bălcescu” din Craiova. Locuia în cartierul „Brazda lui Novac”, cu părinții, muncitori la întreprinderea de Mașini Agricole „7 Noiembrie”. Ei au vrut ca feciorul lor să facă A.S.E.-ul.

A plecat, însă, în lume. Trebuia să facă ceva deosebit, orgoliul lui îl mîna spre altceva. S-a trezit la Constanța, cu miros de iod, la examenul Institutului de Marină. Părinții au aflat tîrziu că a reușit. Prin anul III a ieșit în larg, s-a botezat în Oceanul Atlantic, a mers în Africa. Peste tot l-a urmărit răul de mare. Nu știa nimeni. Ambiția sau bărbăția lui îl făceau să se stăpînească, pînă rămînea singur și atunci, adevărul izbucnea din el. Putea să și plîngă, să facă orice, redevenea pămîntean învățat cu solidul ca stare de agregare a materiei, re-

devenea oltean, cu simțul umorului.

A terminat Institutul. A devenit ofițer III-punte și a plecat în Islanda. L-a prins un uragan, i-a intrat frigul în oase. I-a fost, pentru prima oară, frică. În această situație extremă s-a vindecat de toate, de rău de mare, de spaimă, a devenit bărbat.

În 1979 pămîntul îl atrăgea din nou. S-a angajat la I.C.H. — Constanța (construc-torul Canalului) în zona Agigea, la străpungerea în portul Constanța.

În 1981 a terminat A.S.E.-ul. Pentru satisfacția părinților! Între 1985 și 1988 a fost diriginte de șantier la ecluzele Năvodari și Ovidiu.

Din 1988 este inginer principal, șeful dispeceratului ecluzei Agigea.

Din 1989 este unul din eroii acestui reportaj al revistei „Flacăra”.

Anastasiu Severin își iubește Canalul. E al țării, dar, în primul rînd, e al lui. Îl are în grijă. De fapt, grijă a avut mereu. Zice: „În '84, cînd i-au dat drumul, aveam emoții: orice navă trecea era o sărbătoare; în '85 mă întrebam ce caut aici; în '86 ne-am redresat, în '87 am primit confirmarea că trăiește, în '88, O.K.!”

Stăm de vorbă pe terasa ecluzei Agigea. Vîntul îți dă senzația de legănat și, dacă nu ești învățat cu înălțimea cum sînt eu și Severin, poți avea „rău de mare”. Se vede Canalul, se văd vapoare, mașini, trenuri și chiar avioane, de parcă cineva ar fi hotărît ca tocmai atunci să avenge sansa ca tot ce se mișcă în jurul nostru să ne releve senzația de secol al vitezei.

„Canalul Dunăre — Marea Neagră, îmi spune Anastasiu Severin, are 64,2 km lungime, 7,5 m adîncime, 70—90 m lățime și curge pe o diferență de nivel de 7,5 m. S-au socotit toți parametrii pentru circa 100 de ani: vînt, debit, ploaie. S-a calculat chiar posibilitatea ca apa să înghețe o dată la 10 ani și, chiar dacă din 1984 pînă acum a înghețat de două ori, n-am avut nici o avarie. E o operă de artă”.

Pentru viața României, pentru viața Europei, Canalul Dunăre — Marea Neagră în-

Călătorie

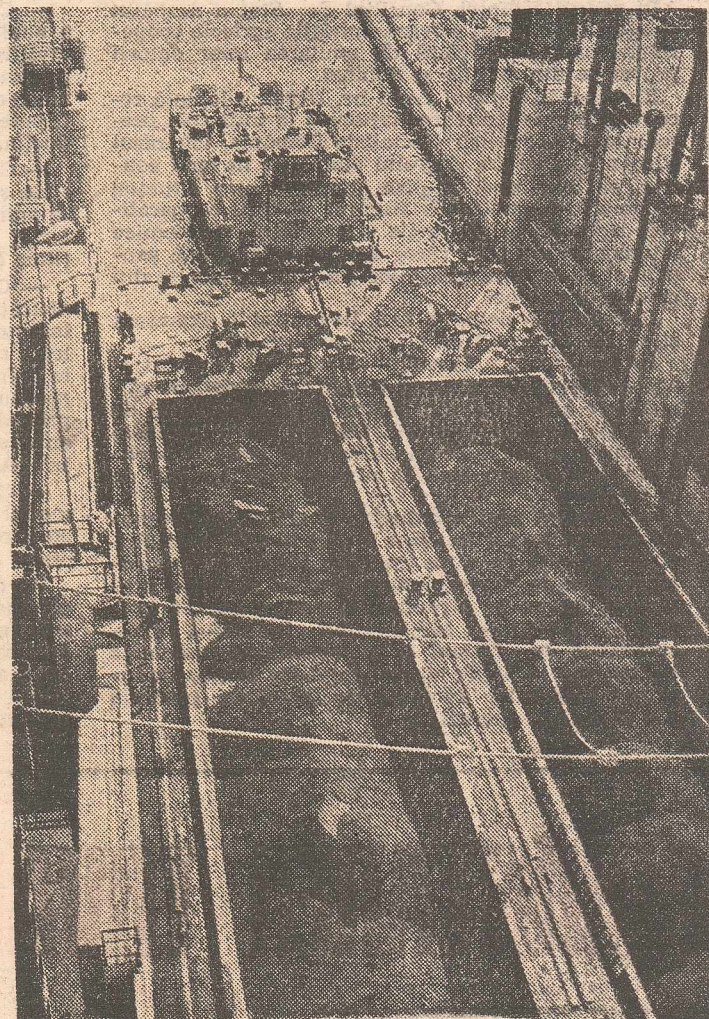
pe magistrala albastră

seamnă mult. Va însemna enorm atunci cînd apele sale vor purta din ce în ce mai multă marfă, embleme ale unei creșteri economice spre care tindem asemenea tuturor țărilor lumii.

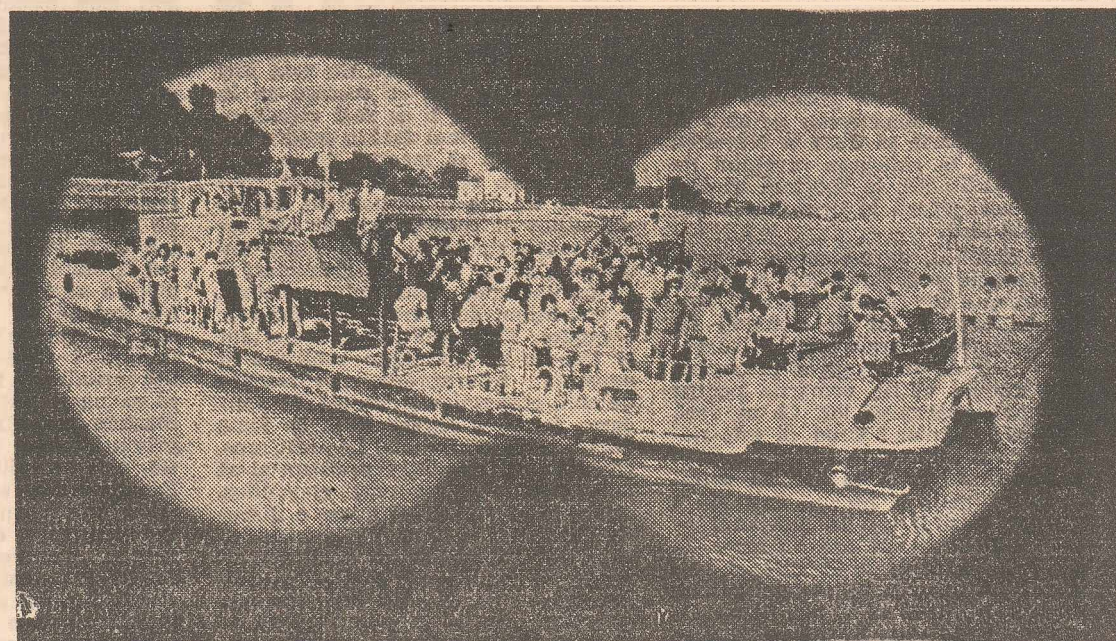
Așteptam un convoi. Am luat „datele” Canalului. La ora 10, cînd consemnez, situația traficului era următoarea: dinspre Cernavodă vine un convoi, de la Giurgiu, peste 2—3 ore vor intra în Canal convoaiele „Roman” și „Fili-ași 11” plecate din Galați; de la Agigea vor pleca spre Cernavodă „Găiești”, „Brașov”, „Gorj”, și „Vaslui”. În total, în acea zi, se vor afla în Canal circa 50 000 tone de minereu de fier pentru Hunedoara, Galați sau Călărași, cărbune, fosfați, ciment. Apa Canalului Dunăre — Marea Neagră este apă vie!

Mă îmbarc pe convoiul „Găiești”. Vom merge împreună, pe Canal, pînă la Cernavodă. Convoitul este compus dintr-un împingător de 2 400 C.P. (acum, România a început să fabrice împingătoare de 4 600 C.P. cu care a uluit lumea apelor fluviale!) și 4 barje cu 8 000 t minereu de fier pentru combinatul de la Galați. Are un total de 213 m lungime și 22 m lățime. Este comandat de Ștefan Florea.

Echipajul este compus din: Atanasie Teodorescu, pilot din partea Administrației, Iorgu Răileanu, pilot-ofițer, Sterian Pescaru, șef de echipaj, Geor-

Tone de minereu de fier pe marea șosea albastră

Canalul Dunăre-Marea Neagră, este viu; oamenii l-au imprumutat ceva din firescul lor

ge Iordănescu, șef mecanic, Pompilică Ciurea, Dănuț Vasile și Lucian Găvan, marinari, Gicu N. Radu, ofițer mecanic, George Saulea, ajutor mecanic, Marian Aramă și Remus Borșan, motoristi, Iordan Arghir, electrician stagiar și Maria Navim, bucătăreasă.

Îeșim împreună din ecluza Agigea la 11.45. Primim „liber” de la Anastasiu Severin. Pînă la Cernavodă avem drum lung și vom merge cu 12 km/oră, viteză limită în Canal Mergem numai ziua! „Dacă vaporul merge bine, acasă e fericire!”

Pînă la noi, pe Canal au navigat toate tipurile de nave maritime sau fluviale cu pescaj de 4,5 m, de pasageri, agrement, nave școală. N-au lipsit decît submarinele!

Am plecat ușor, bătrînește, ca și nava cu care mergem. Mă gîndeam să fac plajă, Pompilică Ciurea și Lucian Găvan au pus un furtun și au început să spele puntea de comandă. Pe vas e de lucru mereu și timpul are cu totul alte valori: chiar dacă stai, tot muncă se cheamă!

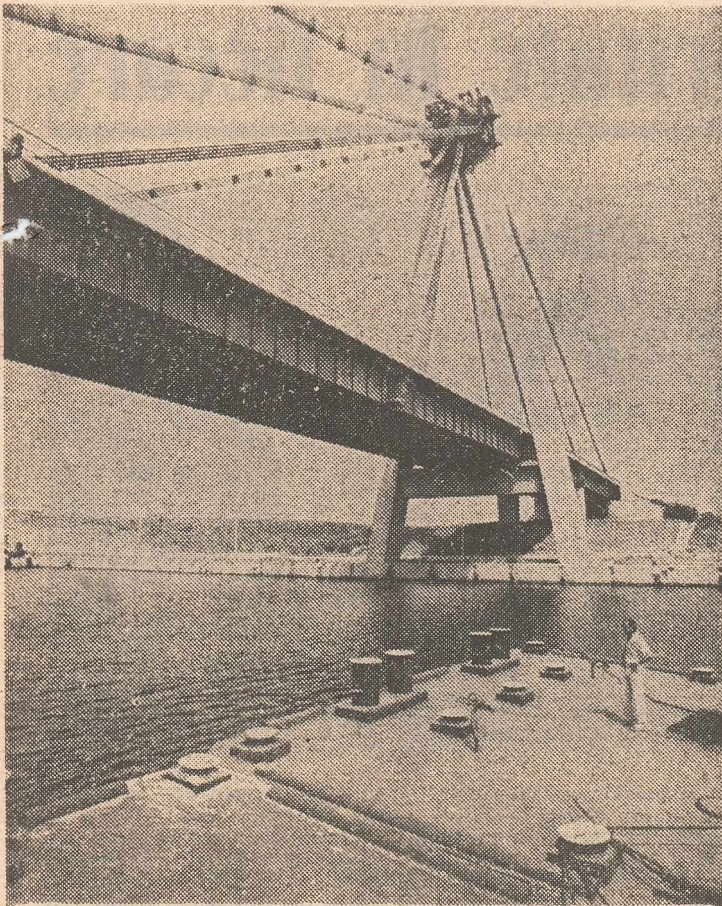
La ora 13.24 eram la km 16. În urma noastră sînt „Vaslui”, „Gorj” și „Brașov”. Noi sîntem primii!

La Dunăre apa e scăzută. „Găiești” a încărcat puțin minereu; are un pescaj de 2,70 m în loc de 3,80 m. Este un împingător vechi, de 10 ani, printre primele nave făcute la noi. Are doar 7 tone de apă potabilă, autonomie 3 zile, pe care o folosesc oamenii și motoarele. Ziua închid apa, o lasă numai pentru motoare și

fac baie cu apa din Dunăre. Din fluviu nu se mai poate bea apă. „Dunărea albastră” mai este doar la radio. Civilizația europeană, căreia îi aparține acest mare șuvoi de apă, i-a schimbat și formula odinioară consacrată...

Au plecat din Galați cu trei zile în urmă. Aproape că s-au tîrît; Apele Dunării erau mici. În 75 de ore trebuiau să se întoarcă încărcăți pe traseul: Tulcea — Sulina — Constanța — Canal — Galați. Canalul Dunăre — Marea Neagră înseamnă foarte mult; prin Sulina, spre Galați, sînt 400 km și se URCA, prin Canal sînt 214 km și se COBOARĂ! Comandan-tul știe însă Dunărea ca dungile din palmele sale! Dacă e nevoie, ar da la visle numai să ajungă acasă; altfel nu ia

Podul de la Agiea, o semnătură monumentală a constructorilor Canalului

...aia; altfel îi ia altul convoiul și el se întoarce cu trenul la Galați.

La 15,45 situația pe Canal este următoarea: dinspre Cernavodă, la km 36 se află „Isaccea 9” (cel mai nou tip de vas), la km 40, „Roman”, la km 52 „Filiași 11”. („Vasul” și „Isaccea 9” se întâlnesc la km 35), la km 33 sintem noi, „Găiești”, la km 27 „Gorj” (în spatele nostru) și la 21—22 „Brașov”.

„Găiești” costă 34 000 000 lei! Comandantul zice: „n-am bani la C.E.C., așa că sint atent!” La km 33 vine „Isaccea 9”. Nu avem prioritate, regulamentul Dunării este valabil în Canal. Tragem pe dreapta și așteptăm. Îi salu-

tăm. Apare în față, albă ca o noapte nordică, fabrica de ciment de la Medgidia; cimentul de la canal e de aici. La km 39, întâlnire cu „Filiași 11”. Pe „Găiești” toți sint liniștiți. Mincăm pe rind. Beau un pahar de apă. Are gust de fier. Cineva zice: dormim la Cernavodă, altul îmi spune: dacă vrei, luați un alt convoi ca să ajungeți mai devreme. Mă simt, deodată, propriul meu comandant și nici nu-mi trece prin cap să-mi părăsesc nava. Rămân.

S-a făcut, dintr-o dată, liniște. O liniște cumințe. Eu m-am bucurat zicind că așa e din cînd în cînd, ca să nu obosească ceva la motor. Sintem la km 39,500, exact în

mijlocul Medgidiei, la punctul de trecere, pe apă, a bacului „Tazlău”.

Singura legătură cu pămîntul este prin aer, prin stația lui Atanasie Teodorescu. E liniște. Parcă aş avea antifoaie pe urechi. Gicu N. Radu și Marian Aramă coboară la tancul de motorină. La pupă au venit vrăbiile. „Tazlău” un bac care „leagă” malurile Medgidiei, pe lîngă noi, ca o cutie de medicamente. „Gorj”-ul e rugat să aștepte.

Cinci oameni stau pe lîngă motor. Chei, șuruburi, forme metalice uriașe sub care atîrnă mereu cineva. 40—41°C. Cineva injură. Îmi vine să-mi dau pielea jos. Poate la căldura asta se usucă și apa din motor. A coborît și pilotul. Deocamdată e îmbrăcat în alb. Ceilalți sint negri, iar îmi pare ca la nuntă, mirele și mireasa și cineva strigînd: noroc!

Se curăță, în întregime, motorul. Au trecut 15 minute.

Au curățat filtrele; miinile, cu motorină, sint șerpi. Săulea se încapătînează: „îi dăm drumu’ direct, fără cremalieră. Am făcut eu uleiul”.

Viața Canalului poate, deja, să semene foarte mult cu cea de familie. Toți care trec, se cunosc, se vor cunoaște, toți care trăiesc aici, o parte din timpul zilei, au grijă de

el ca de propria casă: să fie curat, să fie ordine, să fie lumină, și, mai ales, să aibă mereu o ușă deschisă pentru musafiri. Cum ne este firea!

La 18,25 „Gorj”-ul încearcă să treacă; între pupa noastră și mal sint 40 metri. E vînt. „Tazlău”-ul stă. E strigat să rămînă la mal. Manevră de depășire, ghidaj prin radio. Marian Badea, comandantul „Gorj”-ului vrea să depășească. 18,27. Situație absolut unică în Canal. În toate Canalele lumii. „Guinness Book!”. Are noroc că malul e drept. „Tazlău” nu vede, vrea să plece, chiar pleacă. E în mijloc. Cineva țipă, ar fi fost parcă un tunet, oamenii înțeleg și bacul se întoarce.

Dormim sigur la Cernavodă! La 800—900 metri apare „Brașov”, Radu Florea, șeful mecanic de pe „Brașov” este frate cu comandantul de pe „Găiești”. Rid, se salută. 18,47, stajul „Gorj”-ului a dat „Găiești”-ul la mal. Cîțiva localnici, pescuiesc. Peștii din Canal nu se mai întorc niciodată în Dunăre! 18,49, vine „Brașov” pupa. Va trece (se indică) prin babord prova. Din prova noastră vine „Roman”.

18,58, ancora e la post. Motorul nostru merge! 19. Am plecat și mi se pare ca și bucuria aselenizării. Am plecat primii de la Agiea: sintem, acum, ultimii! Noi și

podul cel mare de la Medgidia sintem nemîșcați. Apa curge.

Ora 20. La km. 44 ne întîlnim cu „Roman”. Voi poza apusul de soare pe Canal?

Ora 20,33. Jos, la masă, se joacă remi. Ora 21. Mai avem 7 km pînă la Cernavodă, adică O ORĂ!

Ora 21,44. Se vede ecluza. Se cuplează cea mai mică viteză. „Festina lente!”. Ne-am strîns în cabina de comandă. Vorbim ca să știm, pe întuneric, unde este fiecare. Se aude: „dacă n-ai curaj la Dunăre, rămii să decida mereu alții pentru tine”.

Virajul durează. Lumina ecluzei Cernavodă e ca un pîianjen.

Ora 23,19, „întrați pe poziția de ecluzare. Începeți ecluzarea”. Ora 23,20, permisiunea de înfrare.

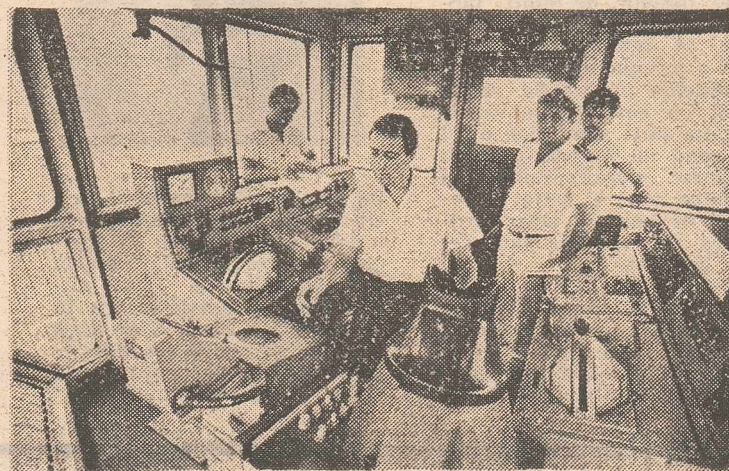
Ora 0,08. STOP. Sintem în ecluză, ca într-o cadă de baie. Ecluză Cernavodă: 25 m lățime, 296 m (max. 304) lungime, 7 m — 5,40 m adîncime. Apă dulce, ca în tot Canalul. Ora 0,24, permisiune de ieșire. Raul Popescu și George Saulea se retrag să joace șah. Cînd începe noaptea pentru ei? Ora 0,42, ieșim total din ecluză ca un pui de găină din oul său. Ora 1,30, acostăm între „Gorj” și „Brașov”. Sint îpyitat să dorm în cabina căpitanului-pilot.

Ora 5,47. Plecăm de la ecluză; eu, spre gara Cernavodă Pod, „Găiești” spre Galați. Dinspre Șantierul Centralei Atomice, printre macarale, rărsare soarele.

A doua zi, de la redacție vorbesc cu NAVROM-Galați, cu dispecerul Victor Prihană; la ora 22, „Găiești” a ajuns în portul mineralier. Toți sint la casele lor.

În Canalul Dunăre — Marea Neagră nu s-a întîmplat nimic ieșit din comun. S-au aflat 12 convoaie, 83 000 tone-marfă. Au mers, în amonte și în aval, conduse de cele mai bune echipaje fluviale ale țării, au mers pe o apă vie.

Fotoreportaj de PAUL AGARICI

Comenzi îmbrăcate în albastru pe „Găiești”

Partea noastră de Pămînt, partea noastră de viață!

De fiecare dată, cînd auzim vorbindu-se de mediul înconjurător, ne gîndim, cred, la natura de lîngă noi, la natura de-acasă, plonjăm parcă în timp și privim cu ochii copiilor care-am fost pădurea, cîmpia, fluviul sau muntele copilăriei noastre. Nu e numai o nostalgie, ci și o esență strecurată în materia noastră biologică și care ne urmărește pînă la capătul vieții. De ce? Fiindcă locul în care ne-am născut a sădit în noi unele virtuți: muntele ne-a făcut viguroși, cîmpia iuți, marea meditativă. Iar cînd mediul înconjurător a fost curat, ferit de elemente poluante, ne-a turnat în piept sănătate, ne-a scos în lume ca-ntr-o cămașă imaculată, roșii în obraji, viașoși la trup și sprinteni la minte. Strămoșii noștri latini spuneau: mens sana in corpore sano! Sigur, minte sănătoasă într-un corp sănătos, dar azi se cere să mai adăugăm la dictionul înaintașilor încă o cerință: într-un mediu înconjurător sănătos, într-o natură sănătoasă. Cerința asta a început să preocupe tot mai mult popoarele, guvernele, organizațiile internaționale. Noi, românii, însă, ne-am iubit de totdeauna patria, în tot ce cuprinde și înseamnă ea, iar protejarea mediului înconjurător a devenit demult o înțeleaptă politică de stat. Avem Lege de protecția mediului înconjurător, avem programe de ocrotire a lui, de dezvoltare a pădurilor, de ameliorare a solului, de protecție a aerului și apei. Acest cadru politic, economic, juridic și instituțional fixează cel puțin două mari cerințe: utilizarea rațională a întregului potențial de resurse naturale ale mediului înconjurător și permanenta îmbunătățire a calității factorilor săi componenți; și ne mai arată totodată

că protecția mediului înconjurător a devenit la noi, în România, o funcție economico-socială de prim ordin, cu probleme complexe, de fiecare dată prezentă pe ordinea de zi a marilor noastre evenimente politice, de fiecare dată prezentă în marile noastre programe de dezvoltare economico-socială. Să ne imaginăm numai geografia nouă a patriei: pămînturile mereu însetate ale Dobrogei sint traversate azi de un adevărat fluviu, Canalul Dunăre — Marea Neagră; Bărăganul va fi și el străbătut de cel mai mare canal de irigații plecat din inima Moldovei și care va ajunge pînă la Dridu. La Huși, pe dealurile altădată sterpe, se cațără azi unele dintre cele mai renumite podgorii; pe nisipurile Dăbulenilor și ale Stanislăului la fel; la acestea se adaugă alte lucrări de îmbunătățiri funciare care vor sporii în final fertilitatea solului. Argeșul va deveni riu navigabil; apele vor fi tot mai mult ferite de poluare prin dezvoltarea stațiilor de epurare, prin construirea altora, prin modernizarea proceselor tehnologice de producție. În același timp, mediul nostru înconjurător va fi apărat de efectele distructive ale apelor: de inundații, exces de umiditate și bălțiri, eroziuni de maluri și de versanți, de colmatarea lucrărilor hidrotehnice. S-au ridicat diguri puternice, pe distanțe de multe mii de kilometri, se întreprind lucrări de descare, se redau agriculturii noi terenuri. Pădurile, acest aur verde al patriei, trebuie să sporească mereu, munții României vor fi acoperiți, conform Programului național de conservare și dezvoltare a fondului forestier, cu specii repede-crescătoare, cercetătorii domeniului vor veghea la

protecția pădurilor împotriva dăunătorilor și bolilor. Veghem cu toții la sănătatea solului, la puritatea apelor țării, la puritatea aerului: România se află printre primele țări din lume care a realizat un sistem automat de supraveghere a poluării de fond a atmosferei, precum și un sistem de supraveghere a calității solului. În munții României, oameni specializați veghează, în multe stații, dotate cu aparatură ultramodernă, automată, pentru detecție, măsură și control, la puritatea aerului de deasupra țării. Toate aceste realizări, toate aceste eforturi reflectă grija pe care conducerea partidului, a statului nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, o manifestă pentru menținerea unui mediu înconjurător sănătos în România. Dar ele, aceste realizări și eforturi, se cuprind și se transformă într-o mare lucrare la marea lucrare a naturii, ele apără natura, îi adaugă viçoare și frumusețe. Avem o țară cum rare sint pe pămînt, cum puține o întrec poate în frumusețe. În ea regăsim toate formele de relief. Munții ne sint populați cu codrii, codrii ne sint populați cu un bogat, divers fond cinegetic. În codrii românești, încă mai viază zimbrii, ursul și cerbul; în cîmpii, câprioarele și iepurele; în Delta Dunării, păsările și peștii. Toate aceste frumuseți formează partea noastră de Natură, de Pămînt, climatul — sau mai nou, mediul înconjurător — în care s-a născut, format, trăiește și muncește, lucrează pașnic la partea sa de eternitate neamul românesc; aerul și marea ne sint porți către lume.

Cum să păstrăm mai bine, mai intactă, cum să sporim

această frumusețe?

Prin eforturile, materiale și umane, despre care am vorbit pînă acum, prin altele de care n-am apucat să pomenim.

O condiție mai trebuie însă pomenită și adăugată la cele de mai sus: instrucția, educația, conștiința ecologică a tuturor cetățenilor patriei, în sensul participării lor active la înfăptuirea politicii românești privind protecția mediului înconjurător. Omul, indiferent de locul în care trăiește și muncește pe Pămînt, trebuie azi mai mult ca oricînd să-și conștientizeze mai puternic îndatoririle sale față de mediul înconjurător, de starea de sănătate a planetei pe care trăiește. Cu atît mai mult azi, spunem, cînd turismul a devenit în multe țări, adevărată industrie, cînd sint scoși în natură milioane de oameni, și cînd mulți dintre semenii noștri nu probează, prin comportamentul față de frumusețile din jur, o prea mare dragoste de natură. Să rupi un braț de flori dintr-o poiană, monument al naturii, să tai un arbore, să dai foc din neglijență unei păduri, să rupi un braț de nuferi dintr-o deltă, să lași în urma ta, într-un parc, într-un munte, un covor din pungi de plastic și din hirtii, acestea toate, și alte fapte asemănătoare acestora sint îndreptate împotriva naturii. Conștientizarea de care vorbeam, a răspunderii față de sănătatea planetei, trebuie să o simțim și mai acut atunci cînd ne aflăm în acele ipostaze și în acele locuri de muncă ce pot aduce atingeri, uneori grave, mediului înconjurător. De la faptul de a manevra nepermis o manetă de evacuare a unor gaze în aer, pînă la faptul de a scăpa de sub control procesul tehnologic al unei centrale atomice, toate, ab-

solut toate, ne privesc pe toți, ne pot pune în pericol chiar existența noastră, a tuturor, pe această frumoasă planetă Pămînt. O catastrofă atomică poate avea astăzi drept cauză o neglijență a omului, o clipă de neatenție a unui om situat într-un loc cheie al unei instalații provocatoare de cataclism. Sporirea, modernizarea armelor atomice, a rachetelor de orice mărime, de orice fel, indiferent de continentul pe care omenirea le depozitează, le plantează în pozițiile lor strategice, întreaga cursă a înarmărilor, toate acestea aduc atingere, pun în pericol, cum supuneam, nu numai mediul înconjurător, ci chiar existența planetei. Față de aceste pericole, România, președintele Nicolae Ceaușescu, s-au pronunțat de fiecare dată, răspicat și hotărît printr-un Nu categoric. Politica românească, dimpotrivă, a dovedit că noi, românii, ne-am arăta prin vorbă și faptă dragostea pentru natură, pentru sănătatea și pacea planetei. La fiecare mare eveniment politic intern, la fiecare importantă reuniune internațională, întîlnire la înalt nivel, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu a pus în discuție pacea lumii, siguranța de a exista a planetei. Tehnica, oricît de măreată s-ar dovedi, de perfecționată, nu trebuie să aducă atingere mediului înconjurător, să se transforme într-o tehnică a morții. Iar omul, savantul-constructor, sau operatorul, omul indiferent de locul pe care trăiește și muncește, trebuie să conștientizeze cu precădere un fapt: e responsabil, în orice timp și orice loc, de frumusețea, de durată, de sănătatea CASEI sale — planeta Pămînt.

N. GRIGORE MĂRAȘANU

Furajele, o prioritate în fiecare

În zootehnie, iarna începe în luna mai

E un lucru arhiștiut și verificat că omul gospodar își face vara sanie și iarna car. Sînt însă oameni gospodari care nu așteaptă nici măcar venirea verii, ca să înceapă să mediteze la sania din ianuarie încă din mijlocul lunii mai. Sania la care se gîndesc zootehniștii în aceste zile e încărcată cu furaje. Pregătirea hranei animalelor și depozitarea ei astfel încît să traverseze frigul iernii pînă la noul colț al ierbii e la ordinea zilei în zootehnia acestor etape calendaristice. În toate unitățile, masa verde e strînsă și făcută siloz. Depozite de 700—800 de tone, cu straturi de masă verde alternînd cu paie, într-o succesiune asemănătoare, ca plastică a imaginii, cu falile geologice dintr-o secțiune terestră, împrăstie la această oră din curțile C.A.P.-urilor un iz puternic de fermentație care garantează de pe acum procentele nutritive din laptele lunii ianuarie.

La sediul C.A.P. Poenari (sat aparținător comunei Ulmi din județul Giurgiu) îl întîlnim pe primarul comunei, Ionuț Nicolae muncind alături de inginerul șef al unității, Dulgheru Gheorghe, și toți ceilalți oameni, care își aștern acum în așa fel furajele în siloz încît să nu-i doară la iarnă capul. E bine cînd un primar — indiferent din ce sector al muncii a ajuns la primărie, în funcția de conducere — își amintește că agricultura într-o comună ca

Ulmi e mama tuturor celorlalte meserii și ocupații exact în măsura în care repetiția e mama înțelepciunii. Și e bine mai ales că-și exersează funcția de conducere, nu de la biroul primăriei, ci alături de oamenii satului, în cîmpul muncii lor, acolo unde imperatiile clipei își mută centrul de greutate.

Cu cîțva timp în urmă s-a recoltat secara. Se așterne un strat de masă vegetativă (secară în amestec cu trifoi) adusă din suprafețele bazei furajere, de pe tarlaua Gilu, aflată lângă Ciorogirla. E importantă această precizare pentru că locul are un aport freatic bun care se menține și în vremile secetoase, contribuind astfel la sporirea producției de lapte. Baza furajeră a fost stabilită în această zonă tocmai pentru umiditatea accentuată a terenului de luncă. Producția de lapte depinde, desigur, de mulți factori. Unul dintre ei este și acela al inteligenței distribuirii a terenurilor furajere și a culturilor profitabile. Spune-mi cu cine te întovărășești, ca să-ți spun cine ești! — sună un frumos proverb românesc. Parafrazîndu-l, el ar putea suna și astfel: spune-mi de unde ai adus furajele ca să-ți spun ce lapte vei avea la iarnă.

Peste stratul acesta verde, mustos, se așterne un strat de paie. Un contrast puternic, nu numai în ceea ce privește auriul paielor și verdele greu al secarei, în amestec cu tri-

foi, ci și unul de esență! Oricît ar părea de ciudat, paietele înnobilează nutrețul. În agricultura tradițională paietele erau un adjuvant. Baza alimentației animalelor era în exclusivitate finul. S-a găsit însă un procedeu de colaborare între prospețimea masei verzi și „conservatorismul”

sărac al paielor astfel încît, din dialogul acesta se naște un coeficient lactogen sporit: tot suctul vital din iarbă îl asimilează paiul, fermentația lactică în locul celei butirice e fără pericol de avort pentru animalele din luna a VIII-a de gestație. Într-un cuvînt, o hrană de cea mai bună calitate!

Din acest veritabil depozit vegetal, vital ca un zăcămint de cărbune pentru industrie, inginerul șef smulge un pumn de nutreț intrat deja în procesul de fermentație. Are un miros puternic de piine dospind, de sănătate rustică. În felul acesta, silozul rămîne pînă în ianuarie, acoperit cu o cuvertură groasă de baloți. Are conținut de proteină digestibilă, e agreeat de animale și predispune la lapte. Din acest siloz se vor alimenta vitele C.A.P.-ului, în amestec

cu grosiere sau alte combinații diverse.

Straturile suprapuse de masă verde și paie sînt tasate pînă la „clădirea” întregului siloz, de tractoare S-500 cu șenile la volanul cărora tractoriști ca Neagu Ion sau Tăbăcilă Vasile lucrează zi și noapte, de trei săptămîni fără oprire. Tocmai a sosit un cuplu de remorci din cîmp, de pe terenurile C.A.P.-ului Joița. Muncitorii Cuza Elena, Panait Maria și Iorga Florica se reped cu furcile și descarcă lucerna din tractoare împrăștiind-o egal pe toată suprafața stratului de paie. Va veni rîndul șenilelor să taseze această masă verde, apoi următorul strat de paie și așa mai departe. După o fermentație de 45 de zile, întregul nutreț se va conserva astfel, „în suc propriu pînă la începutul anului următor,

Un om în lumea hameiului

Hameiul? Da, dar și plantele medicinale! Și tot de treizeci și doi de ani i-s aproape de suflet. Atunci, în '57, prelua o ștafetă care îl emoționa. Avea de dus mai departe, peste decenți, o școală. Una înființată la-nceput de veac, în 1904, la Cluj: prima stațiune de plante medicinale din lume! Dacă poate considera că și-a împlinit bine misiunea? Întrebați-l pe cei din „sud” care cultivă „zirna australiana”! Iar atunci cînd veți culege gînduri de admirație, gîndiți-vă și la cei treisprezece ani de luptă pentru aclimatizare în România a celor cîteva plante aduse la-nceput din îndepărtata Australia. N-a fost ușor. Au fost ani cînd acolo, în zona de silvo-stepă a Transilvaniei, la Suatu, pînă și drumurile îl știau pe profesor. Dar și el, profesorul, le știa pe de rost, în vreme ce prietenia cu „zirna” a fost una caldă, romantică, despre care s-ar putea scrie un poem de dragoste. Ca și despre sfertul de veac dăruit papaver-ului...

Ce e „Papaver”-ul? O plantă medicinală adusă din Polinezia, o specie de mac ce nu are morfînd, ci o altă substanță, tebatina, la fel de bună în alinarea durerilor, nedînd, în plus, obisnuință, adică, nefăcîndu-l pe cel ce-o folosește să devină dependent de ea. A vegheat-o

ca pe un copil. I-a „simțit” fiecare milimetru de creștere, i-a dat ani în șir „bună dimineată”, „culegînd” din mișcările încercate de grație, stîrnite de adieri abia simțite, bucuriile fiecărui progres în bătălia pentru aclimatizare. Iar azi, cînd e aproape ziua întîlnirii cu producția a papaver-ului, mai are profesorul și colegii săi din Cluj-Napoca încă o bucurie: au intuit bine, atunci, în '57, valoarea plantei! Acum, cînd O.M.S.-ul își propune s-o generalizeze pe plan mondial, în România a fost deja aclimatizată...

Hameiul? Da, rămîne lumea cea mai dragă pentru profesor. Cînd a fost prima întîlnire? O, e tare mult de-atunci. O jumătate de veac de nu chiar mai mult... Iar amintirea acelor prime întîlniri îl poartă mereu pe profesor pe meleagurile natale, la Tiocul de Jos, la poalele Bobilnei. Acolo i-a admînat „clopoțelii” ce atrăneau agățați prin sălcile de pe marginea văii sau pe gardurile de lîngă drum dar rosturile i le-a înțeles mai tirziu, la cursurile de fitotehnie ale renumitului profesor Vasile Velican. Atunci a aflat despre străvechimea hameiului, zeificat în scrierile sale și de Plinius cel Bătrîn pentru berea consumată de anticii babilonieni și egipteni.

gii, de rezistență la boli și „puterea” de apărare în lupta cu dăunătorii. Nicînd și nicăieri nu s-a bătut o bere bună dintr-un hamei de calitate inferioară. Hameiul ideal spre care tind toți amelioratorii din lume trebuie să aibă un conținut cît mai ridicat în acizi amari, să fie bogat în uleiuri volatile cu aromă fină, productiv și rezistent la factori nefavorabili. Din păcate, cei ce lucrăm în domeniul ameliorării hameiului, ne izbim de bariera impusă de neconcordanța dintre calitate și productivitate. Interese neconvergente! Toate soiurile cu aromă fină, plăcută, au un conținut redus în acizi amari alfa, dar și un potențial de producție mai scăzut!

— Ziceați că hameiul este și o deosebit de complexă plantă medicinală. Și nu numai atât!...

— Așa este. Conurile de hamei, prin compoziția lor chimică, au proprietăți medicinale complexe. Ele intră în compoziția unor ceaiuri hipotensive și calmante ale sistemului nervos, ale afecțiunilor renale, avînd efecte diuretice, ale afecțiunilor ulcerose. Ceaiul de hamei, sub formă de decoct, se folosește împotriva căderii părului și a altor boli. Substanțele amare din conurile de hamei au o acțiune bactericidă tuberculostatică și se apreciază efectul pozitiv al acestora în tratamentul anorexiei. Ce să vă mai spun? Din lăstarii tineri de hamei, la desprîmăvărare, se pot prepara cele mai gustoase supe și salate, iar după recoltarea conurilor, frunzele împreună cu coardele, tocate și amestecate cu porumb, prin însilozare, devin peste iarnă un foarte valoros furaj pentru hrana vacilor de lapte. Și încă o surpriză adusă de cercetările noastre din ultimii ani: frunzele și coardele de hamei reprezintă o importantă sursă de fitomasă energetică și chimizabilă!

— Suficiente „amănunte” pentru a înțelege de ce s-a instituit în România chiar și un Program al hameiului! Un Program dat în grija Agronomiei clujene de către forul științific de specialitate, Acade-

mia de Științe Agricole și Silvicultură...

— În studenția mea, atunci, la începutul anilor '50, mai dăduna în Institut amintirea unei plantații de hamei așezată undeva, în Dealul Craiului, la marginea cartierului Sinuța, iar atunci cînd am devenit asistent la catedra de Fitotehnie, atri-buindu-mi-se și răspunderea cîmpului didactic experimental al disciplinei, ajutat de „nenea” Sirbu, inimosul tehnician al catedrei, am organizat o mică plantație. Una pentru care am adus cîteva soiuri cultivate în acel timp în zona Sighișoara-Dumbrăveni, știută de mine dintr-o practică studentescă, din vremea cînd eram în anul al doilea, înălțînd pentru mica noastră plantație un spalier pe stîlpi de lemn. Acolo am demarat primele cercetări, atunci, în '57, împreună cu un grup de colegi de catedră, iar cercetările noastre, publicate în Buletinul științific al Institutului Agronomic clujean, au constituit premisa programului de cercetare a hameiului în România, atribuit Institutului clujean în anul 1972. Au trecut, iată, 17 ani, răs-timp în care, colectivului nostru de fitotehniști i s-au alăturat colegi din șapte discipline și un impresionant număr de studenți. Rezultatul activității noastre? După aproape 17 ani, primele soiuri. Aroma. Napoca I, și Transilvania sînt într-o fază avansată de înmulțire în ferma Stațiunii Didactice Experimentale a institutului.

— Se știe: din '86 România nu mai importă hamei! Și-l asigură atât cît este necesar pentru industria berii, din producția internă, fiind scutită de însemnate eforturi valutare. Cît din pămîntul României este rezervat culturii hameiului?

— Fată de cele 12 hectare rămase în cultură după cel de-al doilea război mondial, suprafețele au crescut spectaculos, depășind 2.200 hectare, cu o producție medie excelentă: peste 1.400 de kilograme la hectar! Ce-nseamnă asta? Gîndiți-vă, la un hectar litru de bere sînt necesare cam 150 de grame de conuri uscate. Ce se întîmplă

— Cînd berea nu e bună, să ne gîndim necondiționat și la „vina” hameiului, stimat Alexandru Salontai?

— Fără îndoială, dintre cele patru materii prime utilizate în fabricarea berii, rolul principal în imprimarea însușirilor specifice îl are hameiul. Conurile de hamei conferă berii spuma, gustul amar specific, aroma și culoarea galbenă-aurie, asigurîndu-i totodată limpezimea și conservabilitatea. Pînă în pre-

zent nici o altă plantă sau substanță chimică sintetică nu a reușit să înlocuiască lupulina din conurile de hamei!

— Care sînt celelalte trei? — Orzoaica, apa și drojdia. Din orzoaica se obține maltul, drojdia de bere asigură procesele de fermentație, iar apa este un alt element care contribuie determinant la calitatea berii...

— Totuși, ce „culege” hameiul din pămînt? — E o adevărată uzină chimi-

că, iar conurile de hamei un miraculos „depozit”. Sînt acolo substanțe amare ce reprezintă pînă la un sfert din masa conului uscat, cea mai viguroasă fiind acidul amar alfa, apoi, uleiuri volatile și taninuri. Uleiurile volatile, cele care dau aroma berii, au peste două sute de fracțiuni cu aromă și grad de volatilizare diferit...

— Aici cine „hotărăște”? — Întîi, depînd, de soi, dar și de climă, de sol, de tehnolo-

anotimp, dar mai ales acum!

cind animalele vor fi în stabulație".

La însilozarea furajelor participă inclusiv ingrijitorii din sectorul zootehnic, fiind primii interesați să-și asigure hrana vitelor pentru la iarnă. Concomitent, în conveierul verde din preajmă duduie o tocătoare CSU care recoltează și aduce masa verde tot aici. Un astfel de siloz va fi un punct de certitudine în timpul iernii. Va ploua sau nu va ploua peste vară, se va usca iarba sau nu, indiferent deci de capriciile vremii, silozul e o garanție pentru cei ce gîndesc producția de lapte a anului viitor începînd de la firul de iarbă al primăverii acesteia. Pe de altă parte, conservarea timpurie a furajelor pentru la iarnă, din masa verde obținută la prima coasă, accelerează randamentul celui de-al doilea cosit.

Stînd de vorbă cu specialiștii C.A.P.-ului, inclusiv cu Constantin Corbu, președintele CUASC-ului Bolintin, ale cărui idei au formulat efectiv titlul articolului de față, mi-am dat seama că se poate vorbi chiar de o strategie a realizării bazei furajere, ținînd seama de avansul de timp pe care îl presupune buna lor gospodărire. Așa cum seminii primăvara ca să culegi la toamnă, din punctul de vedere al laptelui, „vei culege” la iarnă exact ceea ce „semeni” acum. E bun laptele dulce, mai ales iarna, el va fi însă și mai dulce dacă ne vom gîndi că gustul lui din mijlocul iernii încorporează o investiție de inteligență și conștiință care trebuie făcută acum. Da, în zootehnie iarna începe în luna mai!

ION ZUBAȘCU

Fotografii de ELENA GHERA

Muntele care rodește

La poalele Ceahlăului, destul de aproape de stațiunea Durău, turiștii care îndrăznesc să urce pantele mai abrupte observă, cu oarecare uimire, mici tractoare șenilate înfruntînd și înălțimea și înclinarea periculoasă a coamelor, unde, pur și simplu, ară. Din goana mașinii, de la Piatra spre Tg. Neamț și de aici spre Roman, dealurile terasate pot părea, de la distanță, podgorii. Dar n-au cum să fie, în această zonă, și verdele lor foșnitor în mai nu înseamnă nici seacă sau orz, mai ales că ici-colo, în spații bine conturate geometric, se pot vedea pășcînd animale. Sint pășunile și pașistile Neamțului, „niște suprafețe agricole ca oricare altele”, cum le numea inginerul Mitrică Șoi-maru, directorul Întreprinderii de îmbunătățire și exploatare a pașistilor. Terminologia specifică agriculturii n-a pătruns întîmplător concomitent cu tehnicile acesteia, în domeniul pașistilor. Migrația străveche a păstorilor spre noi și noi pășuni, care cresc și se refac de la sine nu mai e posibilă. O pășune, chiar situată spre vîrfurile munților, este o suprafață agricolă; ea trebuie cultivată și întreținută, trebuie să producă tot mai mult. Mai ales în acest județ cu tradiție în creșterea animalelor, zootehnia deținînd, în actualul cincinal, o pondere de peste 50 la sută în producția agricolă globală. Hrana necesară sutelor de mii de animale, pe timpul verii, îndeosebi, se gă-

sește pe aceste pășuni mănoase, adică, aproape 100 000 ha de pașisti. Anul acesta, producția de masă verde pe pășuni (peste 60 la sută din totalul pașistilor), a crescut cu circa 20 la sută față de anii trecuți, depășind semnificativ media pe țară. Este un spor important și el se datorează nu atît extinderii suprafețelor productive, prin defrișări, desecări, etc. — o sursă limitată, la urma urmelor —, ci, mai ales, realizării unor culturi intensive, măririi producției pe unitatea de suprafață prin supraînsămînțări și fertilizări.

Mai întîi, desigur, se pregătește, se ameliorează pămîntul. Sint, acum, deschise 18 șantieri cu lucrări noi (într-o perspectivă de 4 ani) și 44 șantieri cu lucrări în continuare, însumînd aproape 6 500 ha și se realizează lucrări de îmbunătățire și aplicare a noilor tehnici de creștere a producției pe încă 12 000 ha. Astfel, cam o dată la 5 ani, fiecare suprafață este din nou un șantier al întreprinderii. Un șantier în care munca este ceva mai complicată decît în agricultură obișnuită, dar cu care oamenii, unii adevărați veterani, specialiști care „s-au legat de pașisti”, s-au obișnuit. Și neobositul Nicolae Baciu, care se ocupă de mecanizare la nivelul întreprinderii, și Ion Rusu de la șantierul Irinac, Gheorghe Țîful de la Borca, Constantin Atudorei de la Tașca, Vasile Clorbă de la Stănille, la poalele Ceahlăului,

își cunosc și-și iubesc meseria. Vara, lucrează cam o mie de oameni, cărora li se adaugă alte mii mobilizați de consiliile populare, de organizațiile competente ale F.D.U.S., în special tineri, ce participă cu miile la muncă patriotică (anul acesta, ei au curățit aproape 13 000 ha pașisti).

Totuși, insistă inginerul Șoi-maru, nu ajunge entuziasmul. Trebuie muncă gîndită, inginereste, altfel producțiile se încapăținează să nu crească. Mai trebuie și imaginație și puțin curaj uneori. Fonduri sint (tot ce se obține din pașisti prin taxele de pășunat, fondurile, puse la dispoziție de stat, fonduri ale consiliilor populare și ale altor deținători de pașisti se folosesc exclusiv pentru dezvoltarea acestui sector), important e ca ele să fie utilizate judicios și să se realizeze modernizările necesare. Ca oriunde în agricultură. Care sint problemele la ordinea zilei?

Semințele se obțin atît pe loturi proprii, cît și pe suprafețe ale unităților agricole, 4 000 de hectare asigurînd și necesarul și chiar și unele rezerve de semințe leguminoase și graminee pentru supraînsămînțarea a 16 000 ha de pașisti, precum și pentru înființarea unor pașisti cultivate în jurul fermelor zootehnice.

În zona subcolinară și de șes, lucrările se execută predominant mecanizat. Mecanizarea a pătruns și pe suprafețele din golurile alpine. În primul rînd, se realizează lucrări de regenerare cu sistema de mașini SM 1 000 (un tractor șenilat produs la Miercurea Ciuc) și MCT (mașină de cultivație totală), un

„hibrid” realizat cu freză de la Oradea, cu cardan grupuri de la Medgidia și semănătoare produsă la Piatra Neamț. Sint utilaje speciale pentru pașisti pe care, deocamdată, le folosește numai județul Neamț. Chiar dacă nu toate sint omologate („în fond, trebuiau încercate undeva și rezultatele noastre credem că impun grabnica lor omologare și generalizare”), oamenii lucrează cu ele ca și cînd asta au făcut dintotdeauna. Și directorul întreprinderii și mecanizatorii insistă să nu cumva să uit numele inginerului Gheorghe Motoc de la S.M.A. Neamț, care a stat pe tractor și zile, și nopți, și duminici pentru ca lucrurile se meargă. Cu sistema clasică de mașini nu puteau fi abordate pante cu înclinări mai mari de 15—20°. Acum, se lucrează pe pante de 40—45°. Dintr-o singură trecere, se realizează prelucrarea patului germinativ, însămînțarea și tasarea.

În încheiere, inginerul Șoi-maru îmi arată unul dintre gardurile electrice cu care se realizează limitarea spațiului de pășunat. La fel de importantă ca îmbunătățirea pășunii este exploatarea ei rațională. Dacă se elimină pășunatul haotic (cînd pierderile pot fi de 70 la sută), recolta e dublă (cu pierderi de numai 15—20 la sută). „S-au obișnuit păstorii să instaleze și să mute gardul electric?”, întreb. „S-au obișnuit, li mai ajutam și noi. Și oamenii noștri s-au obișnuit cu agrotehnica, unii s-au policalificat, sint și mecanizatori. Viitorul despre care vorbeam a devenit prezent”.

CONSTANTIN DUMITRU

în lume? Din cele 1,45 miliarde hectare arabile ale Terrei, abia 85 de mii de hectare sint rezervate culturii hameiului, din care se fabrică anual un miliard de hectolitri de bere. La acest „miliard” România participă cu aproape 15 milioane de hectolitri. Din toamna trecută a intrat în competiție și „Aroma”: am furnizat Fabricii de bere din Cluj-Napoca primele cantități din acest valoros soi de hamei, din care s-au fabricat deja primele sarie de bere „Bucegi” și „Carpați” de cea mai aleasă calitate.

— Cît de „pretențios” e hameiul?

— Fiecare plantă cultivată își are cerințele sale specifice față de factorii ecologici și tehnologici. Hameiul preferă zone și microzone cu climat umed răcoros, ferite de vînturi puternice și grindină. Tulpina hameiului se formează în sol, iar longevitatea acesteia depinde de textura și gradul de aerisire a solului. Pînă în ultimul timp puținii au înțeles că hameiul înflăveste condițiile cele mai favorabile de cultură numai în afara zonelor pentru via de vie, la periferia acestora. De aceea, înțelegîndu-i bine tainele, l-am adus la poalele Feleacului, „împingîndu-l” pînă la Huedin, aproape de poalele Vlădeșei, cu rezultate spectaculoase. Cultura hameiului, una dintre cele mai intensive culturi, nu este deloc ușoară, dar, prin frumusețea și eficiența ei, ne invită s-o îndrăgim și să ne-o apropiem, spre beneficiul agriculturii, al întregii societăți. Cît este de rentabilă? Fie și numai un exemplar extras din „Proiectul de cultură pentru exploatarea mosiei Pantelimonului”, redactat în anul 1863 de renumitul agronom, om de știință și revoluționar Ion Ionescu de la Brad: propunînd înființarea unei plantații de hamei ale cărei „roade se vind pe cît de lesne pe atît de bine”, arăta că după trei ani, pentru fiecare sută de galbeni cheltuiți, se vor obține în fiecare an „400 de galbeni cîi puțin”!

— Ce se știe azi despre hameiul care își va continua „viața” în mileniul al treilea al plan-

metei?

— Că „teritoriile” pe care le va ocupa vor rămîne aceleasi în lume, creșterea cantitativă realizîndu-se prin ameliorarea în continuare a soiurilor, respectiv prin creșterea conținutului în substanțe amare și arome, precum și prin sporirea randamentului mediu la hectar.

— Cînd v-am propus acest dialog, mereu amînat, erati decan al Facultății de Agricultură și Horticultură. Aș fi vrut atunci să vă întreb ce a adus facultatea clujeană în agricultură României. Faptul că de patru ani sinteti rector al Institutului Agronomic clujean, răspunsul poate avea un orizont mult mai larg...

— E veche istoria „Agronomiei” din Cluj, dar ultimele trei decenii i-au întregit frumos profilul: s-au înființat Medicină veterinară, Zootehnia, Economia agrară, Horticultura. În întreaga sa istorie, învățămîntul agronomic clujean a pregătit aproape 11 500 de ingineri agronomi, medici veterinari, ingineri zootehnici și horticultori, iar într-o vreme și economiști agrari, bucurîndu-se mereu de dascăli iluștri, cum au fost Constantin Martinovici, Mihail Șerban, Marin Ghirțescu-Arva, Vasile Velican, Constantin Băicoianu, Emil Negrutiu, Ion Adamesteanu și foarte mulți alții. Rezultatele cercetării științifice din institut, sint reflectate în numeroase creații științifice și tehnice promovate cu frecvență tot mai mare în producția agricolă și industrială. Ele se referă la realizarea, în ultimele două decenii, a 15 soiuri noi de cereale, leguminoase pentru boabe, plante tehnice, furajere și horticele, precum și 8 rase și linii noi de ovine, bovine și păsări. Amintesc apoi „zestrea” lăsată științei românești: peste 200 de tratate și monografii, peste 800 de manuale și cursuri universitare și cele aproape 3 000 de lucrări publicate în reviste de specialitate din țară și din străinătate.

Este, din cite vedeti, o prezentă vie, dinamică, în viața social-economică a României, înțelegîndu-si bine rosturile. Fie și numai să amintesc cite-

va dintre cele mai noi realizări clujeane, spre a-mi face mai bine înțelegîndurile: oia cu lîna fină „Merinos de Cluj”, calul „Semigreu transilvănean” perfecționarea raselor autohtone de taurine „Băltata românească” și „Bruna de Maramures”, excepționalele medicamente cum sint Eridiarom-ul și Erisol-ul create de doctorul Roman Morar, apoi, cele realizate sub conducerea profesorilor Ioan Boitor și Eronim Suteu, destinate combaterii tulburărilor de reproducție sau combaterii bolilor parazitare, toate, dar și altele neamintite aici, avînd ca bază de preparare plantele medicinale si înlocuind aproape în toate cazurile, cu foarte bune rezultate, medicamente care altădată se importau.

— Clinicile veterinare, în fond o reușită replică la cele umane, care au dus peste decenii prestigiul Clujului medical, sint un model pentru Transilvania. Dar, unul care proliferează! Cu ani în urmă l-am cunoscut la Borsă, în Maramures, pe dr. Pană, absolvent al facultății din Cluj, si m-a impresionat tot ce-am văzut acolo.

— Mai sint și alții. Mă gîndesc la doctorii veterinari Ioan Opris din Zalău, Vasile Bara din Oradea, Ioan Fritea din Cluj-Napoca, Emilian Donca din Satu Mare, Virgil Muntean din Miercurea-Ciuc și încă la foarte mulți alți absolvenți ai noștri din Maieru, Cilnic-Alba, Tiur-Blaj, Cămaras, Bontida. Semn că „lectia” clinicilor noastre veterinare a fost bine înțeleasă, ca si, în general, „lectia” Clujului medical-veterinar: a fost uitat cu desăvîrsire curentul cartezian potrivit căruia animalele n-au suflet si, ca atare, nu merită o atenție specială, mai ales în caz de boală! Atasamentul față de animal, înaltele principii deontologice veterinare, elemente adaptate ale Jurămîntului lui Hipocrate, sint dominante în activitatea medicilor veterinari.

— Iubiți studenții de zece?

— Da, ei mi-au amplificat sentimentul înclinării mistului de dascăl. Cred că le-am dăruit

mereu un plus de afecțiune și stimă, poate și pentru faptul că mi-au devenit colaboratori — mie, dar și colegilor mei! — i-am cunoscut bine si le-am înțeles si mai bine eforturile pentru a ajunge spre note maxime. Dar, iubesc, în general, toți studenții.

— Dacă ar fi să alegeți dintre absolvenții ultimilor promoții sau chiar din promoțiile ce azi se află încă în amfiteatre, pe cine ați chema mîine să lucreze în institut?

— Spre satisfacția noastră există un contingent destul de însemnat de absolvenți îndrepțăriți să aspire la „alegere” de care m-ati întregat. Desele noastre întîlniri cu amfiteatrele producției ne-au întărit si mai mult această convingere. Cu mulți dintre absolvenți avem bucuria să ne întîlnim si în cadrul unor interesante dezbateri științifice, excelente prilejuri de valorificare a cercetărilor efectuate de ei în producție, dar si în amfiteatre, acolo unde nu rareori li invităm să prezinte viitorilor lor colegi lectii de viață trăită. Sigur, pentru a răspunde la întrebare, ar trebui să enumăr vreo sută si chiar mai multe nume, greu, foarte greu de ales. O „bătăie” de cap, iată, transformată în deplină satisfacție...

— Ce credeți că nu învață azi destul studenții de la Agronomie? Vă întreb, cu gîndul că promoția acestui an, 1989, va mai fi în activitate si-a anul 2025!

— Cred că trebuie să dezvoltăm mai mult gîndirea sistemică a studenților, pornind de la nevoia tot mai accentuată de înțelegere a complexelor procese și fenomene din viața plantelor si a animalelor. Evident, cu „arme” ce ni le oferă acest sfîrșit de mileniu. Pătrunde, totuși, prea lent informatica si-n programele noastre, dar si în practica si cercetarea agricolă. Sintem, apoi, tributari în dezvoltarea gîndirii economice, dar, mai ales, a celei ecologice. Ecologizarea e un imperativ major al mileniului ce vine, iar vremea unei prezăriti temeinice

în domeniul biotehnologiilor moderne e încă de pe acum un imperativ de maximă importanță si actualitate.

— Vă amintiti de trecutele decenii cînd imperativul era „electrificarea agriculturii”? Cît de „electrificată” e azi si, mai ales, cîtă energie electrică „înghițe”?

— Aproape sase procente din actuala producție de energie electrică este consumată îndeosebi în sistemele de irigații, în conditionarea produselor agricole si în zootehnie. Dacă e mult sau puțin? Oricum, în condițiile epuizării galopante a resurselor de energie fosilă, convențională, nu e puțin. Să ne mai gîndim apoi si la energia încorporată în îngrășăminte, pesticide s.a. Dar tot în puterea agriculturii sint si solutiile ale energiei viitorului. Avem încă destule de „învătat” din inteligenta plantelor, cele ce „știu” atît de economic să transforme energia solară, apa si elementele nutritive în energie biochimică încorporată în substanța uscată din produsele agricole. Ideea „pădurilor energetice” își va găsi destule dezlegări în mileniul viitor, iar pînă atunci așteptăm cu emoție fiecare pas al cercetărilor. Si, amintindu-l, mă gîndesc cu admirație la cei din Cluj-Napoca si la culezanta lor de a realiza în deceniul ce vine primele „sarie” de benzină din biomasă...

— Cînd ati amintit de roboți, mă gîndeam să vă întreb dacă nu cumva le-ati găsit si locul în viitoarele „scheme” ale agriculturii.

— Si, văd, chiar m-ati întregat! Ei, bine, vă pot spune că roboții, acești gînditori programati de mintea omului, au fost deja instalati în sectoarele de intensivitate mărită ale agriculturii, îndeosebi în unele complexe de sere si de creștere a animalelor. Roboții sint o condiție a agriculturii viitorului. Cu ajutorul lor, omul va produce mult mai mult, dar mai ușor si mai bine.

CONSTANTIN MUSTAȚA

Coautori la comerțul civilizat

Comerțul, să se realizeze, are nevoie, la prima vedere, de două realități: omul și marfa. Cite alte cerințe nu rezultă însă de îndată ce au apărut aceste prime condiții? Una esențială este grija celui ce face comerț față de bunurile, valorile pe care le gestionează. A doua, nu mai puțin importantă, este relația vânzător-cumpărător, cu obligații sporite ale celui dinții: să îndeplinească în acest dialog comercial, cu respect, amabilitate, cu toate cunoștințele sale despre marfă, cumpărătorul. Înțelegem, deci, că amândouă aceste componente se cer, în cadrul unui climat civilizat, ocrotite: marfa, ca avere a obștii, reprezentând valori importante, trebuie apărută. Omul, semenul

și egalul nostru, trebuie respectat.

Către aceste adevăruri s-au îndreptat și discuțiile participanților la masa rotundă de față: Mircea Negru, consilier juridic la Direcția comercială județeană Iași, Costică Bălaș, vicepreședinte al Comisiei județene de îndrumare și coordonare a echipelor de control al oamenilor muncii, Ioan Grigoriu, Victoria Necula, Traian Ichim, Emil Constantinescu, responsabili coordonatori ai echipelor de control al oamenilor muncii de la întreprinderile Tehnoton, Tescăria „Victoria”, Regionala Căi Ferate Iași, Trustul antrepriză generală de construcții industriale.

Mergem în control? Vom proba competența, prestigiul celui ce controlează

— Red.: Să amintim, la început, cadrul juridic în care activează echipele de control al oamenilor muncii, limitele și competențele lor.

— M. Negru: Cadrul juridic ni-l desemnează Legea 6/1972, cu modificările aduse de Decretul 384/1977. Obiectivele controlului sunt educarea celor ce lucrează în deservirea populației — în întreprinderi de comerț, alimentație publică, unități ale cooperăției meșteșugărești, grădinițe, unități sanitare, instituții culturale care prezintă unele spectacole (desoreori turnee grăbite, cu un program pe afiș și altul pe scenă, dar asta n-o notăm); urmează, apoi, constatarea unor neajunsuri (neglijențe în gospodărirea mărfurilor, în păstrarea avutului obștesc, nepăsare față de cerințele cumpărătorilor); se urmărește respectarea generală a legilor, într-un cuvânt realizarea unui comerț modern, plăcut, civilizat. Constată, aria activității echipelor de control este largă, diversă.

— Red.: La Iași, am reținut, ar fi vorba de o experiență aparte; în ce-ar consta?

— C. Bălaș: Am definit în cimpul supus observației noastre, controlului, câteva particularități: Iașul este un oraș cu fluctuații de populație uneori explozive, cind la populația permanentă se adaugă între 60-70 mii locuitori, în perioadele examenelor de admitere la facultăți, mai ales; dar Iașul este și un oraș turistic, în care ne putem mindri cu vestigiile ale trecutului, dar și cu edificiile noi, ale prezentului, unice poate în țară. Fluctuației i se adaugă structura populației — e mai aparte: muncitori, studenți, intelectuali, dintre care multe cadre didactice și cercetători. Lucrătorii din comerț i se impune de departe un nivel superior de exigență față de sine, de munca sa, de spațiul în care activează. Sint, deci, exigențe sporite, ștachete ce trebuie trecute nu oricum, ci rămânând în normele de comerț.

— Red.: Cum le trecem?

— C. B.: Prin conduită, tot aparte, a omului din comerț; printr-un control competent, preventiv, eficient.

— I. Grigoriu: În detaliu, aș putea vorbi de experiența noastră, de la Tehnoton. Ni s-au repartizat pentru control unități comerciale pentru mărfuri alimentare. La înființarea echipelor, ne-am gândit la niște colegi de muncă bine pregătiți politic, profesional, pricepuți, intransigenți chiar. Calitățile astea nu ajung, însă, dacă nu

cunoști normele care reglementează comerțul, legile aplicabile în domeniu.

— Red.: Bănuim că nu-s puține aceste reglementări: cum pot fi cunoscute de cei ce controlează?

— I. G.: În Ordinul M.C.I. nr. 22/74 sint însumate mai toate normele pe care obligatoriu trebuie să le cunoască lucrătorul din comerț. Ordinul s-a comunicat tuturor întreprinderilor care au echipe de control al oamenilor muncii. Le-am învățat și noi. În plus, am invitat în întreprindere reprezentanți ai Miliției, Procuraturii, juriști, care ne-au pregătit în cunoașterea legilor; în felul în care se face controlul, accentuând, repet, pe latura educativă și preventivă a controlului.

— T. Ichim: Este foarte important acest lucru: să fim bine pregătiți, să stăpânim legea, să știm ce și cum să controlăm; să ne reprezentăm nouă înșine, apoi celor a căror activitate o controlăm, esența acestei forme de control obștească — care este, cred eu, nu inițială, nu autoritatea unui grup restrins de oameni, a celor din echipă, ci e vorba de mai mult: de o autoritate publică, de o putere a oamenilor muncii. Este vorba, cred, de o formă a democrației muncitorești în acțiune. Subliniez asta în dorința ca munca noastră, obștească, să fie mai prețuită, luată în considerare mai mult la toate nivelele. Nu controlează x sau y, ci o forță democratică a oamenilor muncii. Noi, în control, nu ne reprezentăm doar propria persoană, cred, ci pe toți cei care ne-au ales.

— V. Necula: E bine că se subliniază, se evidențiază aceste înțelesuri aici. E vorba, deci, de prețuirea muncii noastre, de un prestigiu. E bine să pornim întâi de la noi, să merităm, prin pregătire mai ales, prin seriozitate, intransigență, acest prestigiu.

— I. G.: Noi, la Tehnoton, am ales în echipe oameni de calificări diferențiate: muncitori, economiști, ingineri, oameni cu diferite munci de răspundere, activiști de partid și de sindicat. E bine ca măcar unul dintre toți să fie, să zică așa, specialist în domeniul în care se efectuează controlul. Altfel, situația poate deveni repede și de-a dreptul penibilă, acțiunea se compromite, noi — la fel, iar controlul nu mai e control, mai rău încurcă.

— V. N.: Și mai e nevoie ca oamenii care formează echipa să poată merge în control toți odată, să aibă posibilitatea, adică, să lucreze în schimburi care să le permită asta. Noi, la Mătase, le-am mai indicat să nu meargă în control la unitățile de lângă casele lor, de pe

strada lor, nici chiar în unități din cartierul în care locuiesc. Din ce motive, lesne de înțeles.

— Red.: Ați pus în discuție prestigiul celor ce controlează: cum se cucerește acest prestigiu atât de necesar în activitatea dv.?

— V. N.: Cred că în parte s-a spus — prin competență. Cel ce controlează e necesar să cunoască măcar cit și cel controlat. Altfel încapi pe mina unui șef de unitate, unul dintre aceia care știu să învâluiască adevărul, și după ce pleci, îl auzi chicotind în dosul teighelei. E drept, la Iași sint foarte puțini dintre aceștia.

— C. B.: Adaug la ceea ce s-a spus până acum că, la instruirea membrilor echipelor de control am folosit mijloace și materiale diverse: filme, diapozitive, schimburi de experiență, altele. Sintem pe cale de a generaliza controlul specializat — adică specialiști din cercetare alimentară controlează sau vor controla unități comerciale alimentare și de alimentație publică; cei ce lucrează în industria ușoară, de pildă, vor controla unități comerciale în care se vor vinde astfel de produse. Astfel, omul muncii își poate urmări produsul până la vânzare, nu-l va fi indiferent felul în care se va vinde produsul muncii lui, care-i asigură, practic, retribuția lunară.

— V. N.: Noi, la Tescăria de mătase, am practicat, realizăm un astfel de control specializat, în unități de desfacere a mărfurilor din industria ușoară. Cred, însă, că iar nu trebuie să exagerăm, să nu ajungem la rutină. E bine să împlinim formele de control, să folosim și controlul încrucișat.

— Red.: Ce s-a constatat în urma unui astfel de control, specializat?

— C. B.: O oarecare operativitate în înlăturarea unor neajunsuri. La Iași, de pildă, unitățile comerciale și-au realizat beneficiile. E aici și partea de efort a echipelor de control al oamenilor muncii.

— Red.: Ce este controlul încrucișat?

— M. N.: La începutul unei săptămâni, o echipă, de la Tehnoton sau C.P.L. să zicem, controlează cinci sau zece unități comerciale de desfacere cu amănuntul. Constatările le consemnează în procesele verbale. La sfârșitul săptămânii, aceleași unități sint controlate de echipe de la Antibiotica sau de la Mătase, de pildă. Și aceste echipe își consemnează constatările în procesele verbale. Se confruntă rezultatele și se judecă mai bine faptele, se evită rutina. Alături de echipele de control al oamenilor muncii mergem și noi, reprezentanți ai

Direcției comerciale, ale unităților din subordine: avem posibilitatea și unii și alții să fim mai obiectivi, se evită multe neînțelegeri, colaborarea devine mai fructuoasă.

— Red.: Ce se întâmplă, însă, cu echipele inactive?

— T. I.: De regulă, echipele activează cu destulă competență. Am avut, însă, la Regionala Căi Ferate, Secția L1 Iași, o echipă care am cerut să fie dizolvată din cauza inactivității: timp de șase luni nu efectuase nici un control. Comitetul sindicatului pe secție a format o altă comisie, care are o activitate foarte bună.

— V. N.: Și la noi, la Mătase, două echipe, de la finisaj și tescărie, au fost înlocuite cu altele, pentru neparticipare la control.

Unități „problemă”?

NU, Comercianți îndărătnici, mai puțin gospodari!

— I. G.: Satisfacția noastră, în urma acestei activități obștești, este cind, în final, constatăm că unele dintre neajunsurile semnalate sint înlăturate, cind lucrătorii conștientizează faptul că, la rindul lor, devin, cei buni rămîn în permanență, niște educatori ai marelui public, în materie de comerț. Rămîn, însă, unele unități „problemă”, să le zicem astfel, la care efectuăm controale de două-trei ori pe lună, dar de-ai căror șefi, responsabili, lucrători, recomandările noastre se lipesc foarte greu. La Unitatea alimentară nr. 73, a ICSMA, am constatat în repetate rinduri lipsa la gramaj, dosirea unor mărfuri, vânzări preferențiale, lipsa lucrătorilor de la program, încălcarea altor norme de comerț de către cei prezenți. Șeful de unitate a sîrșit prin a ne jigni. Am solicitat ajutorul organelor de resort și am impus măsuri mai severe.

— T. I.: La fel ni s-a întâmplat nouă, celor de la Tehnoton, la berăria „Bucșinescu”: la primul control am găsit o dezordine cum rar poți întîlni. Am revenit și situația ni s-a arătat neschimbată. Am încercat să convingem șeful de unitate, personalul, de pagubele ce le produc. „Ce-aveți cu noi, domnilor, ni s-a replicat; ce tot ne necăjiți? Noi vrem să ne facem planul!” De acord, dar planul nu-l faceți cu lipsa la gramaj, cu mărfuri depreciate și degradate. Știm că la scuza planului mai recur unii. Și noi am cerut măsuri drastice: unitatea a fost un timp închisă pentru igienizare, barmanul schimbat, șeful retrogradat.

— Red.: Acum care e starea

comerțului la berăria „Bucșinescu”?

— T. I.: Nu mai e sub controlul nostru. Am trecut pe-acolo, ca simplu consumator, din curiozitate: parcă ceva mai bine.

— M. N.: Sinteti de acord, cred, că astfel de unități sint niște excepții. Marea majoritate a colectivelor din unitățile comerțului ieșean sint colective model, în unități model. La un control realizat de organe ale consiliului popular județean, la mai multe unități, printre care și Unitatea nr. 36 a ICSMA, cei care au controlat au rămas impresionați de curățenia, ordinea, de buna comportare a personalului.

— E. Constantinescu: Perfect adevărat, sint destule „virfuri”, ba mai mult, aș spune că asemenea „virfuri” au început să domine numeric în rindul unităților noastre comerciale, fiindcă oamenii pun suflet în tot ceea ce fac. La Unitatea „Moldova”, la „Traian”, la marea majoritate a unităților din noul centru administrativ — la „Scala” (pâtiserie-bar, la restaurant și cofetărie). Și încă aș vrea să se mai rețină că noi, membrii echipelor de control al oamenilor muncii, nu sintem niște vinători de greșeli care apar cind și cind, să tragă cu ochiul în treburile comerțului. Tînta activității noastre este, așa cum s-a mai spus, realizarea în comun, de către controlori și controlați, a unui comerț civilizat. Ne-ar bucura faptul dacă toți lucrătorii unităților controlate ar recepta în acest sens efortul nostru.

— C. B.: Fiindcă s-a discutat cu destulă sinceritate aici, e bine să adîncim acest aspect care s-a ridicat: parcă, totuși, uneori sintem mai aplecați spre a observa mai mult lipsurile, neajunsurile și prea puțin reținem faptele, inițiativele pozitive, reușitele, nu le generalizăm. Se prea poate ca din acest motiv omul de la control să treacă drept un adversar ipotetic în ochii unor lucrători din comerț. Trebuie să conlucrăm mai mult, să imprimăm conținutului activității noastre un accentuat caracter preventiv.

— T. I.: De acord, e drept ce spuneți. Dar ce să faci cind te lovești de superficialitatea unor șefi de unitate, care la toate constatările noastre notează imperturbabili și invariabil în procesele verbale: „văzut și luat măsuri”. Bun, de acord cu el pînă aici, dar ce măsuri a luat? La răspunsul asta nu aflăm decît o adîncă tăcere. Ca și cind noi, cei care controlăm, n-am avea dreptul să aflăm despre ce măsuri ar fi vorba.

— Red.: Ce faceți în astfel de situații?

— E. C.: Consemnăm din nou neajunsurile (care revin unității, care — conducerii întreprinderii); informăm în scris comisia municipală care, la rindul ei, înmînează constatările scrise delegaților de întreprindere și desemnează pe cei ce trebuie să rezolve aceste stări de lucruri negative. Insistăm. Educația educatorilor se face uneori greu, foarte greu. Dar dacă ar fi ușor, mă gîndesc uneori, n-ar mai fi poate nevoie de noi.

N. GRIGORE MARAȘANU

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Farmacisti iluștri

Este neîndoielnic că istoria medicinei noastre, cu realizările ei spectaculoase, de nivel mondial, a eclipsat — și nu numai la noi — istoria farmaciei, farmacie care constituie un auxiliar atât de vital al oricărui tratament medical. Dacă s-ar face o statistică, ar rezulta în mod cert că articolele și cărțile privind istoria farmaciei reprezintă un procent infim față de cele consacrate profesiei hipocratice. O fericită excepție o face studiul substanțial publicat în nr. XIV din revista academică NOESIS, care îl evocă pe profesorul dr. Petre Ionescu-Stoian. Cităm chiar începutul acestui studiu: „Trecutul farmaciei românești este deosebit de bogat în exemple de perso-

nalități care au contribuit să fie prețuită pe plan național și internațional”. În continuare, sint amintite numeroasele personalități care au avut contribuții valoroase la dezvoltarea științelor farmaceutice, amintindu-se numele lui C. C. Hepites, Ștefan Minovici, I. Vintilescu, Th. Solacolu, M. Brândză, N. Deleanu, Gh. P. Pamfil, C. N. Ionescu, I. Polovrăgeanu ș.a. De istoria farmaciei românești s-au mai ocupat Vasile Bologa, G. Barbu, T. Pap, Elvira Malache, Graziela Baicu, Nicolae Vătămanu, etc. la Cluj-Napoca există un interesant muzeu de istorie a farmaciei, iar în capitala Banatului, s-au organizat în 1968 „Zilele farmaceutice ale orașului Timișoara”. Dr. S. Iz-

săk a publicat lucrarea de referință *Farmacia de-a lungul secolelor* (1979). În cadrul învățămîntului superior farmaceutic, momentele semnificative de istorie a farmaciei nu sint, firește, uitate. Cu toate acestea, istoria farmaciei este, în ansamblul ei, nedreptățită.

Cit despre primele noastre farmacii, ele sint semnalate în 1460 (o farmacie militară) și în 1494 la Sibiu, în 1512 la Brașov, în 1516 la Bistrița, în 1573 la Cluj, în 1625 la București. Nu arareori spîterul era în același timp chirurg.

Farmacologia românească începe să se afirme în veacul XIX. Apreciindu-i însemnătatea, marelui animator și ctitor care a fost dr. Carol Davila (1828-1884) organizează prima instituție de învățămînt medical superior de la noi ca „Școală Superioară de Medicină și Farmacie”. Iar drept primul profesor de „materia medica” (farmacologie), la această ilustă școală îl numește în 1858 pe Constantin C. Hepites (1802-

1890), care a fost și cea dintîi personalitate de seamă a științelor farmaceutice românești. Totodată, susținut de asemenea, cu multă căldură tot de Davila, conduce comisia care redactează, în română și latină, prima ediție a *Farmacopeei române*, intrată în vigoare la 1 ianuarie 1862 (de observat că primele farmacopei au apărut în Ungaria în 1874 și în Rusia în 1881).

Să-l mai amintim, printre cei uitați, pe farmacistul și doctorul în chimie Samuel Konya (1845-1940), cel care a organizat exemplar și condus „Farmacia Konya” din Iași, unde prepara în mod curent produse farmaceutice necesare populației. A întreprins și publicat studii minuoase și aprofundate despre compoziția și valoarea terapeutică a apelor minerale de la Băltărești, Slănic, Strunga, Repedea, Văiluta ș.a., contribuind și la dezvoltarea mai multor stațiuni balneare.

Mari merite la ridicarea prestigiului învățămîntului farma-

ceutic și în ultimă instanță la transformarea Școlii Superioare de Farmacie în Facultate de Farmacie au revenit farmacistului și doctorului în chimie Ștefan Minovici (1867-1935), membru corespondent al Academiei Române. A avut un aport important în chimia analitică și în toxicologie. A elaborat noi metode de identificare a potasiului, a iodurilor în prezența iodaților, a lipidelor în serul sanguin, a cuprului etc., de care au beneficiat atît terapeutică, cit și medicina legală.

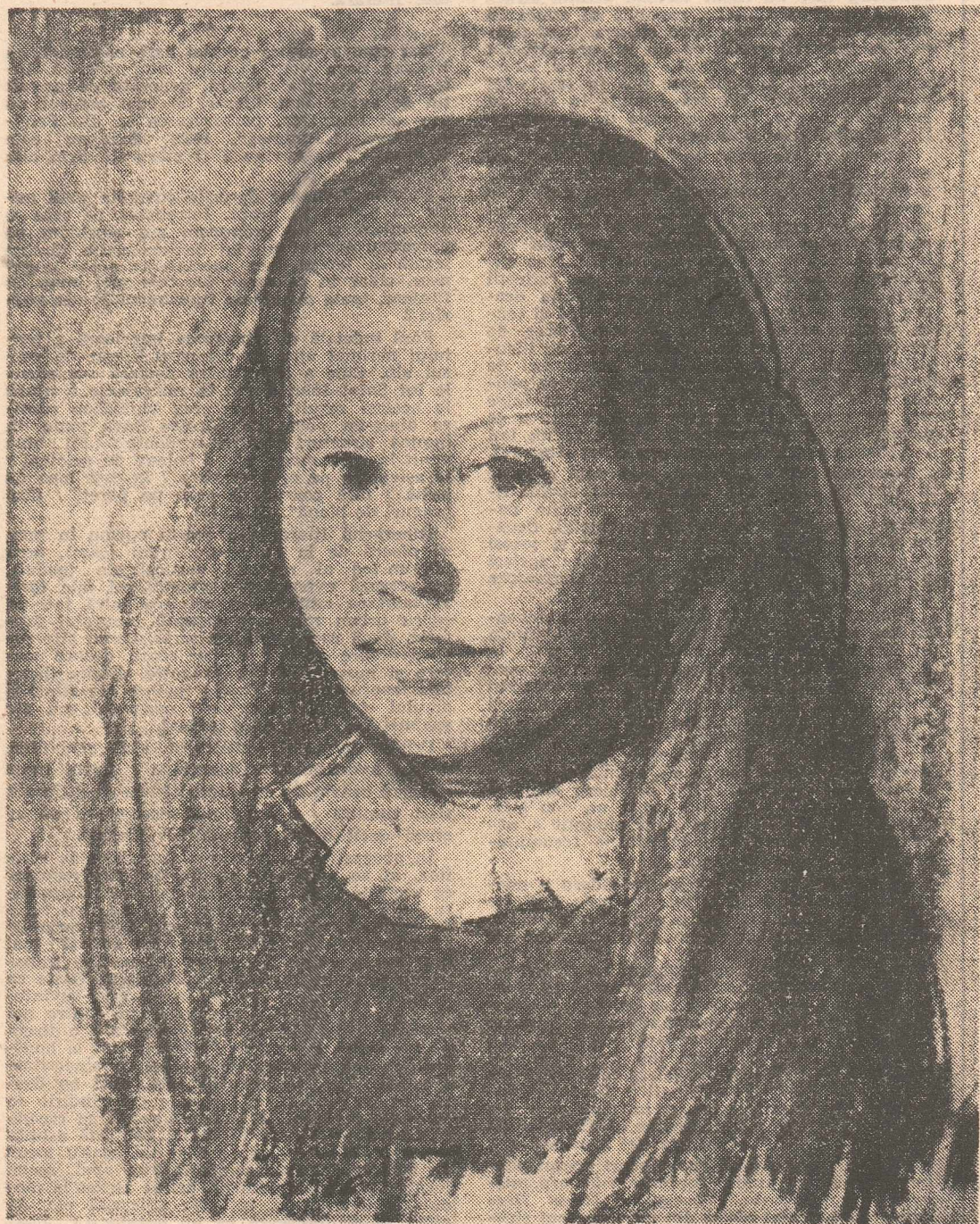
Vom încheia această sumară și incompletă trecere în revistă — asupra căreia vom reveni — prin evocarea figurii farmacologului și medicului Matei Balș (1905-1989), fiul inginerului Gheorghe Balș. A fost profesor la catedra de boli infecțioase a I.M.F.-București (1856-1975) și membru al Academiei de Științe Medicale, din 1969. Printre lucrările sale se numără *Terapia infecției* (1972) și *Antibioticele* (1964).

I.M. ȘTEFAN

Cintarea României

Contemporania 1989

„Copilarie” — Dimitrie Grigoraș

Un răsunset

Opera lui Eminescu a slujit ca izvor de inspirație pentru creatorii din cele mai diverse domenii — scriitori, compozitori, pictori, sculptori, graficieni — încă din timpul vieții poetului. Cu trecerea anilor, și mai ales în ultimele decenii, influența creației eminesciene asupra literaturii și artei românești a fost tot mai pronunțată. Tutelar este, de pildă, Eminescu în pictura lui Popescu-Marvi, așa cum a rezultat și din expoziția organizată în sala Institutului Român pentru Relațiile Culturale cu Străinătatea, sub auspiciile Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al municipiului București. În ciclul „Eminesciana”, cunoscut în bună parte publicului din expozițiile anterioare (în Capitală, la Constanța și la Tirgoviste), prin utilizarea rafinată a simbolurilor și printr-un excepțional simț al culorii, Puța Popescu-Marvi realizează o tălmăcire originală a mesajului eminescian, reabilitând romanticismul, armonizându-l cu cerințele expresiei moderne. Căutând să explice de ce de mai bine de 20 de ani pictează pe motive eminesciene, Puța Popescu-Marvi spunea: „Cîntecul inimii lui Eminescu are răsunset permanent în fiecare dintre noi”. Picturile din ciclul „Eminesciana” constituie un răsunset profund.

ION CODRU ■

Iubirea de frumos

Hurezi

Ortunde te poartă drumurile în spațiul și timpul românesc, din Preistoria Daciei pînă în Delta Dunării, de la obrazul în flăcări domoale al ceramicii de Cucuteni, la cel al Voroneșului, vei întinde mina neapărat la imaginea culeasă între copertile unei cărți de către ochiul răscolitor și iubitor al acestui mare artist al culorilor strînse pe peliculă, omul neostentat ce ne ocupă un raft de bibliotecă deja prin cărțile sale de mare valoare documentară, Ion Miclea. În Istoria lui Gîrăscu dintre cele mai expresive fotografii asupra cetăților și cititorilor străvechi tot din arhiva sa magnifică au fost preferate.

Zilele acestea a apărut pe piață un alt document fotografic în culori și alb-negru, de astă dată asupra celebrei vetre brîncovenești de la Hurezi socotită de către Charles Diehl „poate cel mai frumos monument din România”.

Prima pagină din ilustrații în culori ne deschide printr-un mesteceni tineri spre zărea aceea albă a cititoriei cu munții vinești în spate parcă zugrăviți într-una după apusul soarelui cînd culorile sunt ele însele în intensitatea lor cea mai autentică de către pictorul acestor locuri, Ghiță.

Textul ce ne introduce în lumea luminii culorilor dens și la obiect este și de astă dată al cunoscutului istoric al artei Radu Florescu.

Cu ajutorul lui pătrundem în amănunt în arhitectura ansamblului monastic în viața de epocă brîncovenească prin comentarii competente asupra plasticii, sculpturii în piatră și lemn, dar și asupra spațiului natural unde voievodul marilor și-ar fi dorit somnul de veac.

Cu unuia ce i-a lipsit o asemenea carte în demersurile și drumurile sale în lumea brîncovenească fie-mi îngăduiți acest cuvînt de mulțumire cu gândul că această carte va ajunge în mâinile tinerilor elevi sau studenți ce-n pragul verii vor bate la porțile cititoriei voievodului Constantin Brîncoveanu de la a cărui moarte în august se vor împlini două sute șaptezeci și cinci de ani.

IOAN ALEXANDRU ■

...În dimineața zilei de marți 23 mai, în spatele Teatrului Național din Capitală, ne așteaptă un autocar sosit de la Tirgoviste. Urcă membri ai juriului, concurenți, invitați, delegați ai presei. Ne însoțesc și două delegații de cinești din R.D.G. și Uniunea Sovietică. Cîteva încurcături cu bobinele de peliculă, o scurtă întîrziere, nu împiedică primele cunoștințe, nașterea unor posibile prietenii. Se nasc discuții „profesioniste” încă din capul locului și ele vor continua pe tot parcursul drumului pînă la Tirgoviste. Drum plăcut și rapid — ajungem în centrul municipiului — sintem primiți la sediul Consiliului popular județean Dimbovița.

Astfel demarează, practic, cea de a XIV-a ediție a Concursului de film documentar românesc „CONTEMPORANIA” — Tirgoviste, manifestare dedicată întîmpinării Congresului al XIV-lea al P.C.R. și aniversării a 45 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, manifestare încadrată în Festivalul național „Cintarea României”. Organizatori: Întreprinderea cinematografică a județului Dimbovița, Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al municipiului Tirgoviste, Consiliul Județean al Sindicatelor Dimbovița — cu sprijinul Centralei „Româniafilm” București...

Prima impresie: frumusețea municipiului, curățenia și noua linie estetică a centrului civic. A doua — și care va rămîne coplesitoare, pe întreg parcursul acestui veritabil Festival: ospitalitatea gazdelor.

Invitați, membri ai juriului, sint poștiți în sala arhiplină a Casei sindicatelor. Este ora 10,30. Cuvîntul de deschidere a concursului este prezentat de către prof. Ion Gavrilă, președintele C.C.E.S. al municipiului Tirgoviste. Urmează dezbaterea „Filmul documentar românesc în Epoca Nicolae Ceaușescu, în cadrul căreia se prezintă o seamă de comunicări, susținute de către Georgeta Barău, secretar al Comitetului județean Dimbovița al P.C.R., Ileana Berlogea, Nicolae Cabel, regizor la „Al Sahia” și lector la I.A.T.C. București, Virgil Calotescu, regizor, Alecu Croitoru, regizor. Spicuim, din aceste intervenții: „Vechea cetate a Basarabilor devine pentru cîteva zile capitala filmului documentar românesc, asta și pentru faptul că în județul Dimbovița filmul documentar este întotdeauna la el acasă”; „Documentarul — un elogiu adus muncii, reflecție marile transformări prin care a trecut țara, mai ales după Congresul al IX-lea al P.C.R.”; „Succesele internaționale ale filmului documentar — primul film românesc de acest gen premiat la Veneția în 1938 fiind „În țara moșilor”; „Aportul estetic al filmului documentar în reflecția și studiul realității”; „Filmul documentar descifrează și totodată propune — el reflectă, printr-o mare deschidere către publicul larg, min-dria de a fi cetățean al României socialiste”.

Către prînz, gală cu filmul documentar „Sub semnul marilor împliniri” — prilej pentru regizorul Alecu Croitoru să facă un cald elogiu eroului noii revoluții agrare, inginerul Nicolae Neacșu, președintele C.A.P. Petrești, interpret în film și prezent în sală.

Iar apoi începe concursul propriu-zis: vizionările se fac în paralel, pentru profesioniști în sala „Independența” iar pentru amatori într-unul din studiourile Casei sindicatelor (vor avea loc, în măsura timpului

posibil, și vizite în diverse obiective de învățămînt, industriale sau turistice — noi ne vom rezuma doar la filmele în sine). Și devine, pentru noi, participanții la concurs de un fel sau altul, aproape inexplicabil cum directoarea Întreprinderii cinematografice județene, Stela Marin, poate fi prezentă întotdeauna și peste tot, ocupîndu-se de toate, ajutîndu-i pe toți.

Dintre cele cuprinse în lista pentru concurs la profesioniști, cifra lor bate către 25, și intrucît spațiul nu ne permite să reproducem întregul palmares, voi pomeni — și nu neapărat în ordinea proiectiei — cîteva dintre peliculele apreciate în mod deosebit, specificînd, în dreptul fiecăruia, și premiul obținut. „DESPRINDEREA”, regia Doru Matei, imaginea Tiberiu Lazăr, Lucian Olteanu, Adrian Bota și Dumitru Radu: un film-poem, filmat superb, despre viața, munca și riscurile planoriștilor (premiul pentru imagine). „PAGINI DIN CRO-NICA MARI UNIRI”, scenariul și regia Pompiliu Gilmeanu (trofeul „Contemporania”), „REVOLUȚIA SALVEAZĂ NAȚI-UNEA”, scenariul C. Ucrain, regia Dumitru Seceleanu: un film de montaj bine ritmat, realizat în studioul M.A.N. (premiul pentru film cu tematică inspirată din istoria milenară a patriei). „INTRAREA UNUI TREN ÎN GARĂ”, scenariul și regia Moscu Copel, film de mare căldură, cu acțiune contemporană dar plecînd de la pretextul celebrului film mut (unul dintre premiile pentru regie — cel de-al doilea fiind acordat regizorului Doru Cheșu pentru „G.H. POP DE BĂSEȘTI”), „CROCHIU — ION IRIMESCU”, scenariul, imaginea și regia Mircea Bunesco: un film de artă profund original, studiind cîteva dintre lucrările marelui sculptor român, accentuînd lătmotivul „gurilor deschise” prezent la toate lucrările acestuia (premiul pentru film cu tematică din domeniul învățămîntului, științei și culturii — cel de-al doilea premiul identic fiind acordat filmului „MONEDELE! DIALOG ÎN-TRE CIVILIZAȚII”, scenariul Radu Panait, regia și imaginea Cristian Perianu, realizat în cadrul Studioului Ministerului de Interne). Și lista poate continua.

La cineamatori, se vor distinge net „UNDE SIRETUL ÎȘI ADUNĂ APELE”, realizator Vladimîr Lucacevski de la Cîneclubul sindicatului ACH Sîcetel, Bacău (trofeul „Contemporania”) și „PROFESIUNEA ACTOR”, realizatori Dan Spinache și Cristian Crețu, Cîneclubul teatrului Al Davila din Pitești (premiul special al juriului).

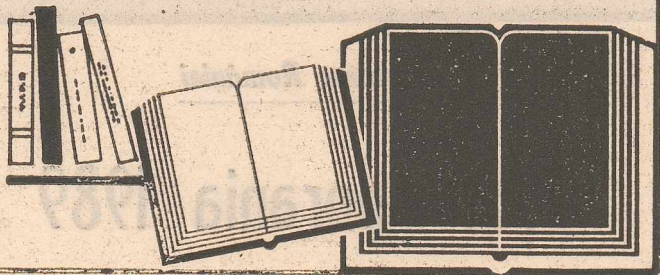
...Vineri 26 mai, tîrziu în zi, are loc decernarea premiilor în sala „Independența” (va urma premiera tirgovisteană a filmului „O vară cu Mara”, al cărui scenariu, Radu Aneste Petrescu, scriitor și profesor la I.A.T.C. București, a ținut să fie prezent. Apoi ultimele becuri își vor opri, treptat, luminile... „Lumina în sala amintirilor se stinge manual!” — va remarca unul dintre participanții la concurs.

Se stinge, într-adevăr, lumina unui festival cinematografic — „CONTEMPORANIA — 1989” amintirile însă nu: despre un minunat oraș, despre niște minunați oameni, despre o întrecere strînsă. Aceste amintiri vor rămîne în suflet! La revedere, Tirgoviste — pentru la anul.

HORIA PĂTRAȘCU ■

VITRINA CARTILOR

Eminesciana

● În situa de manifestări închinare Centenarului Eminescu se înscriu câteva acțiuni deosebite realizate de Muzeul Literaturii Române. Astfel, în colaborare cu Centrul metodic al profesorilor din Sectorul 3, s-a organizat reușitul simpozion **MIHAI EMINESCU ÎN CONȘTIINȚA LUMII**. Un simpozion „consacrat reverberațiilor în universalitate ale operei poetului național”, la care au participat: prof. univ. dr. Dan Duțescu, conf. univ. dr. Andrei Ionescu, lector univ. George Anca, dr. Radu Bagdasar, scriitorul Grigore Tănăsescu și solistul vocal Vasile Speranția.

● La Centrul de creație și cultură socialistă „Cintarea României”, din Sectorul 4 al Capitalei, aceeași instituție a patronat manifestarea **Mihai Eminescu în gândul nostru azi**. Despre poetul nostru național a vorbit scriitorul Grigore Tănăsescu, iar actrița Anca Zamfirescu a susținut un recital din creația marelui nostru poet. De asemenea, Muzeul Literaturii Române a organizat, la sediul său din str. Fundației nr. 4, serata literar-muzicală **EMINESCU ȘI MUZICA**. Au participat lect. univ. dr. Aurel Petrescu, compozitorul Doru Popovici, actrița Simona Bondoc și Ion Pavelescu, soprana Elena Drăgoi, tenorul Vasile Speranția, violonista Corina Stoian și pianistul Cristian Vais.

● În premieră, aceeași instituție a găzduit un spectacol-lectură, cu piesa **Singurătatea zeului** de Gh. Dumbrăveanu. Prezentarea piesei a fost asigurată de prof. univ. dr. doc. Romul Munteanu. La realizarea izbutitului spectacol-lectură și-au dat concursul actorii ai Teatrului de Comedie din București.

● Sub aceleași generoase auspicii prilejuite de CENTENA-

RUL EMINESCU, Biblioteca Centrală Pedagogică din București publică recent cel de-al 7-lea volum **L'enseignement et la pédagogie en Roumanie**. Din sumar vom reține variantele în franceză, engleză și sanscrită ale **LUCEAFĂRULUI**, datorate lui M. Bantaș, Corneliu M. Popescu și Urmila Rani Trikhna. În diverse articole și eseuri critice dr. George Anca, Maria Constantinescu-Codruț, Georgea Vilău, Al. Suter, Mioara Caragea, Hilda Burcin, Anca Șincal, se referă la distincta personalitate a liricii eminesciene, la prezența vie a poetului național în conștiința națională și universală.

● În organizarea Comitetului județean de cultură și educație socialistă Botoșani și a Teatrului „Mihai Eminescu”, în municipiul Botoșani — în sala de marmură a teatrului — a avut loc o reușită manifestare închinată lui Eminescu. Au prezentat comunicări Virgil Brădăteanu, Constantin Dimischiu, Serafim Duicu, Valentin Silvestru, Lucia Olaru-Nenati, Constantin Păiu, Aurelia Rusu, Elena Sfrangeu. În premieră a fost prezentat, spectacolul **Intemeietorii**, fragmente dramatice de Mihai Eminescu, în regia lui Dan Alexandrescu și scenografia lui Traian Nițescu.

● O piesă dedicată lui Mihai Eminescu, **Porni Luceafărul**, a avut loc în premieră absolută la Teatrul dramatic „Bacovia” din Bacău, piesă de George Chirilă. Lucrarea face parte din trilogia dramatică **Eminescu**, în care mai sunt incluse piesele **Lada de zestre** și **Șalul alb**. Regia, scenografia și ilustrația spectacolului băcăuan aparțin lui Constantin Codrescu. În rolurile principale evoluează actorii Stelian Preda, Florin Gheucă, Doina Iacob, Livius Rus, Gh. Doroftei, Mihai Drăgoi, Despina Prisăcaru, Constanța Zmeu.

DORIN SĂLĂJAN ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Virtuozitate și poezie

Este bine cunoscut faptul că priceperea unor cărturari de-a scrie versuri rămâne mult mai mică decât talentul solicitat de actul autentic de creație. Criticii au fost doar printre cei mai cunoscuți care au căzut victimă acestei atracții derutante și superbe, capabilă să aducă în arenă oameni dăruți pentru altceva. Cînd fărîma de talent coexistă cu un discurs atractiv prin capacitatea de reflecție grefată pe informații culturale, criticul este pus în fața unei dificultăți jenante. Fiindcă erudiția în sine nu generează poezia, iar speculația de tip filozofic îi conferă doar o aparență.

Între acești perimetri se mișcă și Caius Dragomir în **Scrisoarea lui Hippare** (Dacia, 1984) investiția estetică rămînînd de altfel destul de redusă și în **Pluralitate** (Dacia, 1988). Primul volum este conceput ca un voiaj imaginar. Poe-mele au vagi rudimente epice, iar stilul col-loccial este puternic orallizat. Textualizarea cu-mulează cifre ezoterice pentru public, reflecții despre identitate și separare, observația des-pre starea androgină, reverii despre apă și toa-te defacerile ei, rememorări etc. Starea de intropatie este favorabilă năzuințelor de iden-tificare: „Se va schimba totul cu treizeci de grade, / întregul împărțit în douăsprezece pen-tru ca a douăsprezecea / parte să stea între noi doi / noi însă nu vom fi despărțiți și te asigur de / credința mea în tine / tu nu îmi vei trăda speranțele...” (**Scrisoarea lui Hippare**).

Discursul relevă starea de diferență a **idee** și repetiția ca **praxis**. Discursul nu devine li-teratură. El reprezintă doar o reflecție pos-sibilă: „orice punct este neconfundabil, fieca-re din / noi este infinit și distinct și totuși iată, încearcă / să mergi și vei face același drum oriunde te vei fi / aflat întii” (**Scrisoarea lui Hippare**).

Drumul spre **Pluralitate** (1988) nu marchează un urcșu sensibil. În unele poezii rămîn în întrebuintare instrumentele de început, în altele dorința de apropiere de literatură este mai evidentă. Așadar, discursul arborescent coabitează cu cel aforistic și auster, dar și cu cel împins cu greu spre o metaforizare, nu neapărat necesară pentru a duce spre poezie. În **Anaximandros** (II) elementele reziduale ale discursului literar rămîn pe prim-plan: „Un lucru naște un altul, / Dar un lucru naște și o nouă planetă, / Un nou soare, un nou in-finit. / O pasăre — șansa unei seminții a păsărilor; / Pasărea face obligatorie fecundita-tea / Și își cheamă perechea.”

Caius Dragomir cultivă cu precădere o poe-zie conceptuală. Temele lui preferate sînt de derivație filozofică, au o tentă existențială, trimit spre mituri originare, spre imagini plas-ticizante (dansul) sau spre modulele de com-punere a timpului, reprezentat ca o trecere peste pămînt și ape. Erotizat, timpul își des-face astfel dimensiunile calendaristice și afec-tive, iar poezia începe într-adevăr să pulseze în această continuă germinare a lumii? „Tu ești prezent, / În gîndul tău a chemat tot viitorul / În prăpastia clipei. / Universală si-guranță a inserării; / Fragil e timpul dimi-neții / Frisonind precum o îmbrățișare / Pe mania de rouă a lui Aprilie, / Departe de păduri sau orăse.” (**Albora del graciosol**).

E chiar ciudat faptul cu un neor poetul poa-te încălzi abstracțiunile, conferindu-le corp, miș-care, umanizîndu-le. Poezia lui Caius Dra-gomir poate astfel răsări din zone aparent ster-pe, așa cum moare în altele, considerate a fi fecunde. Sofistul, de pildă, este înscris, într-un univers ciclic, marcat de vîrste și de grade de perfecțiune: „Avea privirea tristă a sfîrșitu-lui — copilărie lipsită de firese, / Puiul de li-liac transformat în rege. / Apariții firave, plă-pinde, maturizîndu-se greu. / Tulburătoare e cununa desăvirării / Pe fruntea celor lipsiți de fericire”.

Lui Caius Dragomir îi putem releva un sin-gur vers emblematic: „Orice cuvînt e delimi-

tarea ta din marea nedeterminare”. Într-ade-văr, itinerariul creației sale este încă incert. Alte opțiuni artistice mai convingătoare vor putea să-l aducă în lumină adevărata identi-tate literară.

★

Dar cum aventura poeziei pare nesfîrșită, cu Nicolae Sava vom număra alta, înscrisă în-tr-o altă matrice literară, generată de un alt tip de experiment literar. Și cum autorul nu este un începător, perseverarea sa din **Privi-ghetoarea** („Junimea”, 1989), dacă nu este „diabolică”, se cuvine a fi măsurată prin alte mijloace.

Nicolae Sava are darurile convenite unui au-tor de **poeme în proză**. Întrebarea pe care o deschidem și ne propunem s-o elucidăm pe parcursul acestui succint demers critic rămîne legată de faptul dacă poemele în proză intru-nesc, chiar în ceasurile lor cele mai bune de fiintare, toate atributele fundamentale ale **poe-ziei**?

Fără îndoială că ritmizarea interioară a tex-tului nerimat apropie discursul literar de ver-sul alb. Cine a încercat să desfășoare verseturi-le lui Saint-John Perse în microtexte a ajuns la același rezultat. Marcare unităților ritmi-ce dintr-un poem de Nicolae Sava pune în lumină structuri interne evidente: „Fii bine venit în casa mea / aici / bolnav de prieten / te aștept ca pe o veste bună / în casa mea de iarbă / fără coarne de cerb pe pereți / fără praguri de blană”. (**Prăfăță**).

Itinerariul literar din aceste poeme în pro-ză pleacă de la un spațiu intim (casa), urcă într-un loc al reveriei verticalizate (**podul**), traversează evenimentul afectiv cel mic (**privi-ghetoarea arsă**), apoi privirea intră într-un cadru urban mai larg (**orașul**), accesibil fap-telor, după care cuvintele scriu mereu alte re-verii despre cuvinte, despre soare, despre naș-tere și moarte, despre dragoste, despre liber-tate, conjugînd astfel alte ipoteze ale ființării omului singur, ale nașterii poemului sau ale spaimei în fața eșecului textual.

Privind înăuntrul nucleului său generator, poetul avertizează: „Atențiune / poate trece întregul convoi de cuvinte / minele de dedesubt stau cumînți / o eventuală declanșare nu ar stîrni decât o adiere ironică.” (**Podul**).

În geografia spațiului real imaginat de scri-itor, el se comportă ca un aparent reporter ce vestește lumea prin codurile sale misterioa-se: „În orașul acesta nimic nu se mai scrie în afara notelor de plată cu tarif variabil” (**Fragment de roman**). Discursul anunță mai mult decît spune. Surplusul informației trans-formă totul în „literatură”. Poezia se naște ca o plantă naturală așezată în grădina cuvinte-lor: „Trage curentul pe aici citiva dintre noi mai sensibili au și plecat și-au stabilit o direc-ție imprecisă și nu ne-au mai răspuns la bună-zua sintem în stare să murim de sinceritate (**Semnal**). Pauzele prozodice sînt tăceri, noi des-chideri de sensuri, noi alianțe ale gîndirii în stare de reverie. Ar fi o eroare să se creadă că asemenea **poeme în proză**, centrate asupra **expansivității**, reprezintă doar un spațiu locuit de cuvinte. Poemul poate deveni apel, scenă jucată de un singur actor, peisaj așezat la mo-dul floral în timp, reflecție epicizată etc. A-pelul se configurează ca un deziderat: „Poa-te e loc de mai multă iubire și noi nu cu-noaștem acest adevăr, ne-am fi bucurat să ci-tim într-o carte dar nu ne cunoaște nici timpul nici copilăria desî am plecat de la un singur prieten pe care l-am îmbrăcat cu o altă sin-gurătate...” (**Al doilea stih**).

Elementele reziduale (nepoetice) sînt puține în poemele lui Nicolae Sava. Ele nu au o frecvență mai mare decît poezia lirică obiș-nuită, fiindcă Nicolae Sava scrie o poezie or-ganizată poematic.

● Cartea de știință ● Cartea de filosofie ● Cartea de istorie ● Cartea de reportaj ●

Fervoare, simplitate, consecvență

„Simplitatea în artă e adese-ori inconfortabilă”. Propoziția aceasta, scrisă pe prima pagină a monografiei pe care Mihai Is-pir o dedică picturii lui Marin Gherasim, e premisa întregii sale demonstrații. Fiindcă stu-diul, deși de amănunțime și in-tr-o gravă, aproape solemnă a-decvare, este dintr-un capăt în altul o demonstrație. Și nici nu putea fi altfel, din moment ce obiectul lui e creația lui Marin Gherasim — inconfortabilă, în sensul că reclamă o opinie asu-pra însemnătății fiecărui tablou și a importanței ansamblului de operă, și simplă, în sensul că

te reține întocmai ca o emble-mă. Un gen de simplitate care aici ar fi opusul pitorescului.

În 1969, cu ocazia primei ex-poziții personale a lui Marin Gherasim, observam într-un ar-ticol că preocupările artistului răspund nevoii de integrare spi-rituală europeană a generației. De atunci, prin galerii s-a pe-trecut multă imagine cu carac-ter monumental și arhaizant semnată de pictori care anun-țau un veritabil program al mi-ticului de tip bizantin și al „geometricului cu inflexiuni vi-tale”, altfel spus un program al unei simplități majestuoase și în cauza ancestralului. Astăzi, cele mai comentate din aceste încercări ne apar sărace și re-barbative. Ele se golesc de în-țeles pe măsură ce timpul lucrează. Tablourile lui Marin Gherasim însă se încălzesc, se îmbogățesc, sînt ca niște sîp-te care rețin ceva din ființa oame-nilor cărora le aparțin. Simpli-tatea lor a devenit confortabilă, adică stimulative optic și afec-tiv. Cultura noastră plastică a

adoptat picturile lui Marin Ghe-rasim, le-a integrat unui sistem valoric selectiv. În monografia lui Mihai Is-pir le regăsim cu prospețime; mai proaspete și mai motivate sub raportul mij-loacelor ca în anii realizării lor. Cred că acesta e destinul pictu-rii autentice: să se adegă pre sine cu scurgerea vremii, să ni se așeze în conștiință firească. În artă, numai revoluțiile ce anti-cipează o stare normală a spiri-tului sînt bune.

Mihai Is-pir e cel mai activ și aplicat autor de cărți de artă între criticii tineri. De fapt, e chiar tipul de critic ce l-a imp-us ca exemplu generația sa: foarte devotat cauzei pe care o slujește, documentat pînă la epuizarea tuturor surselor docu-mentare, reflexiv, prudent cu „împresiile”. Interesant e că de-vremea lui maturitate nu i-a cenzurat și plăcerea de a se an-gaja cu opinie. Cartea despre pictura lui Marin Gherasim e un exemplu de cum se poate contamina un autor de mono-grafii de ideile artistului anali-

zat ori, mai bine zis, astfel in-sofit cu verbul. Poate și pentru că Mihai Is-pir a aflat în Marin Gherasim un scriitor pe teme de artă. (Din 1983, urmare a unor mai vechi pasiuni didactice și eseistice, Marin Gherasim e cer-cetător la Institutul de Istoria Artei).

E momentul să conchidem cu Mihai Is-pir: „În simplitatea lor, adevărurile picturii lui Ma-rin Gherasim constituie pentru privitor o evidență, însă o evi-dență pe care o simți dificil cucerită... Simplitatea configura-rii imaginii e la el soluția fi-nală a unui proces formativ complex...”. Cartea prezintă încă o importanță: ea deschide, la Editura „Meridiane” drumul unor cercetări închinare creato-rilor din generațiile de mijloc, a artiștilor care au asigurat continuitatea prin schimbare, care s-au integrat fenomenului artei plastice contemporane ino-vînd cu un plus de fervoare și consecvență.

TUDOR OCTAVIAN ■

Prin țara dimineților liniștite

O carte se naște din drăgos-te de adevăr, un adevăr care, indiferent de limba în care este spus, adună oamenii Terrei sub aceeași zodie a înfrățirii și prieteniei, a iubirii de om, care-și clădește limpede și a-șezat dreapta simțire a ființei sale. Alexandru Andrițoiu a dă-ruit semenilor săi o carte de suflet și simțire românească, **Curcubeu peste Carpați** (1987) și iată-l din nou, primenindu-și gestul cu o carte de reportaj de călătorie în R.P.D. Coreeană, poetic intitulată **Prin Țara di-mineților liniștite** (Ed. Sport-Turism, 1989). Transpare și aici nu atît viziunea reportericească de înregistrare a unor date, fapte, oameni, cit jubilația dată

SEMNAL

● În colecția B.P.T. a Editurii Minerva a apărut volumul antologic de versuri, proză și publicistică: **Cântarea munților** de Magda Isanos (ediție și tabel cronologic de Margareta Husar, iar prefața este semnată de Constantin Ciopraga). Distinsul profesor și critic li-

terar, scrie astfel despre poeta disparută prematur: „Poetă a vieții totale, ea cădea fulgerată de moarte la mai puțin de douăzeci și nouă de ani. Deși înverderind mari freazăte interioare, confesiunile sale sînt de o linearitate arhitectonică clasică. Melancoliei de substructură i se opune un optimism rațional, un nealterat sentiment al luminii triumfătoare. În aceeași ordine a antinomiilor, culeștoarea năpădită de obstacole, cardiacă, vrea să ajungă „cea dintii” sus pe muntii. Ea, cea atât de concret implantată în istoria curentă, trece — postum — într-un timp al mitului. (...) În posteritate, poezia Magdei Isanos cunoaște o audiență remarcabilă, pe măsura celei care a fost o personalitate de excepție”.

● **Ultimele zile ale orașului Pompei** este romanul lui E. Bulwer-Lytton apărut recent la Editura „Univers” (în românește de Lidia Ionescu, iar cuvîntul înainte este datorat lui Dan Grigorescu). Romanul este reprezentativ atît pentru fenomenul literar anglo-saxon cît și pentru cele mai izbutite scrieri ale genului. „În felul acesta, prin Thackeray, prin H. G. Wells sau Samuel Butler (care și-au recunoscut

modelul romanelor lor utopice în **Rasa viitorului**, romanul din 1871 al lui Bulwer-Lytton, autorul **Ultimele zile ale orașului Pompei**, rămîne într-o permanentă actualitate (...) romanul din 1834 e și astăzi una dintre cele mai populare cărți din întreaga lume”.

● **Tinărul scriitor Liviu Antonesei**, după ce a publicat recentul volum de eseuri **Semnele**

timpului, publică de astă dată un volum de versuri **Pharmakon** (Ed. „Cartea Românească”, 1989), de o plăcută și relevantă modernitate.

● **Aventurile Marelui Raid** de Didier Regnier a apărut la Editura Meridiane (traducerea și postfața aparțin lui Pavel Popescu). Cartea se află la confluența reportajului cu însemnările de călătorie. „Marele Raid” e mai mult decît relatarea a opt luni de eforturi, de privațiuni, de izbinzi și înfringeri, de diferite intîmplări,

unele tragice, altele hazlii, sau cu parfum exotic. „Marele Raid” e, în primul rînd, o ple-

doarie pentru triumful a tot ce este bun, nobil, generos”, scrie Pavel Popescu într-un fel de epilog la epilogul cărții.

● „Scriitor de mare talent din generația tinăra a literaturii latino-americane, Fernando Butazzoni, născut în Uruguay, în 1952, se remarcă prin forța sa creatoare capabilă să dea viață unei lumi reale, cea a cotidianului citadin din Montevideo, zguduită de scurgerea istorică a timpului” — sînt frazele care însoțesc volumul **La căderea nopții** de Fernando Butazzoni (Ed. „Univers”; traducerea, cuvîntul înainte și notele aparțin Mariei Berza). Parcurgînd cartea îți dai limpede seama că autorul, deși foarte tinăr, prin tipul uman cultivat, dar și dezrădăcinat, urmărit de fatalismul însingurării, frus-

trării, înfringerii, este demn continuator al unei moșteniri expresive, puternic înrădăcinată în literatura latino-americană.

● Ion Popescu editează recent placheta de versuri **Sufletul griului** (Editura „Scrișul Românesc”, 1989). Poemele sale dezvăluie o nesfîrșită răbdare de a se așeza în tipare clasice. Poetul intră solemn în templele albe și drepte ale istoriei: „Istoria-i oglindă; ființa solidară / a patriei cea veșnic mirabilă și vie, / urcînd dinspre izvoare, în case-o să răsără / și vor purta-o fii în viitor, solie”.

La Opera Română

● Cu Maria Slătaru, Gabriel Năstase, Adriana Alexandru, Nicolae Urdăreanu și Ruxandra Vlad în „Cavalleria rusticana” și Elena Simionescu, Anatol Covali, Nicolae Urziceanu, Nicolae Bratu, Lucian Marinescu în „Paiațe” este programat spectacolul vineri 2 iunie, la ora 18. Dirijează: Carol Litvin.

● Simbătă 3 iunie, la ora 18, „Povestirile lui Hoffmann” de Jacques Offenbach. Din numeroasa distribuție notăm pe: Daniela Vlădescu, Laura Niculescu, Melania Ghioaldă, Ionel Voineag, Mihaela Agachi și Dan Zancu. Conducerea muzicală: Lucian Anca.

● Baletul „Coppelia” de Léo Delibes va putea fi vizionat în matineul de duminică 4 iunie (ora 11). Dirijor Carol Litvin.

● Din repertoriul verdian va fi prezentat duminică 4 iunie, ora 18, „Bal mascat”. Dintre protagoniști menționăm pe Anatol Covali, Nicolae Urdăreanu, Cornelia Pop, Ruxandra Vlad și Gerda Radler. Dirijează:

Constantin Petrovici.

● Elevii liceului de artă „George Enescu” — profil coregrafic, vor prezenta luni 5 iunie, la ora 18, un frumos spectacol cu selecțiuni din balet clasice și muzică modernă.

● Cu Antonio Pivollî (Italia) la pupitrul dirijoral, avînd în distribuție pe Silvia Voinea, Ștefăniță Lascu, Lucian Marinescu și Alexandru Moisuc, marți 6 iunie (ora 18) — „Lucia di Lammermoor” de Gaetano Donizetti.

● O nouă reprezentație cu marele succes „Nabucco” de Giuseppe Verdi va fi programată miercuri 7 iunie, la ora 18. Sub conducerea muzicală asigurată de Cornel Trăilescu vor evolua: Vasile Martinoiu, Gabriel Năstase, Dan Zancu, Lucia Țibuleac, Lucia Cicoară, Paul Basacopol, Nicolae Andreescu și Cornelia Angelescu.

● Un spectacol coupé de balet pe muzică de Richard Wagner („Tristan și Izolda”), Bizet-Scedrin („Carmen”) și Maurice Ravel („Bolero”) figurează pe afișul zilei de joi 8 iunie, la ora 18.

Memorialistica revoluției de la 1848 în Transilvania

Editura „Dacia” din Cluj-Napoca ne-a obișnuit cu apariția unor originale și interesante lucrări, care răspund atît necesităților științifice cît și scopurilor educativ-patriotice. Autorii Nicolae Bocșan și Valeriu Leu au selectat în volumul la care ne referim un număr de 13 texte, dintre care 10 sînt inedite, argumentînd că valorificarea memorialisticii pașoptiste (și nu numai pașoptiste) continuă să rămînă un deziderat al istoriografiei românești. Textele alese se referă la zonele unde s-au petrecut cele mai dramatice evenimente, în care a fost cea mai puternică înclinare de forțe din vremea revoluției, cu deosebire zona Munților Apuseni (8 din textele publicate). Majoritatea textelor editate au fost redactate cu scopuri politice, avînd un caracter justificativ și legitimînd o acțiune politică, națională de mare anvergură.

Reflex al revoluției de la 1848, memorialistica constituie un fragment reprezentativ al imaginii epocii moderne românești despre evenimentul ce i-a marcat începutul, plasînd formarea civilizației române moderne sub auspiciile spiritului revoluționar. Memoriile transmise peste veac mitul revoluției ca suport al unei conștiințe colective atașată idealurilor pașoptismului. În felul acesta memorialistica revoluției de la 1848 a contribuit plenar la pregătirea tuturor marilor momente ale istoriei noastre naționale — Unirea de la 1859, Independența de la 1877 și Marea Unire de la 1918 — ce încununează faptele mărețe de la 1848.

În general, memoriile pașoptiștilor români constituie un capitol încă puțin cunoscut al istoriografiei noastre, poate și pentru faptul că o mare parte au rămas în manuscris, fiind editate abia în ultimele decenii.

Memorialistica revoluției române din Transilvania — menționează cu deplin temel autorii în studiul introductiv — ocupă un loc distinct în ansamblul memorialisticii pașoptiste prin marea sa diversitate ca și prin rosturile pe care le-a avut în spiritul public ardelean, în cris-

talizarea și consolidarea tradiției pașoptiste în societatea românească a secolului al XIX-lea. Sfîrșitul revoluției cu dramaticele înclînări din Munții Apuseni a prilejuit solidarizarea întregii națiuni în jurul rezistenței românești, generată și de conștiința exemplarității momentului ce-l trăiau românii în tentativa lor de a-și cuceri un loc demn în rîndul națiunilor libere europene. Tradiția pașoptismului a fost întreținută în spiritul public ardelean printr-o stăruitoare revenire în perioada următoare la momentul 1848 în publicistică, istorie, literatură, artă. Din aceste puncte de vedere o contribuție deosebită aduce memorialistica revoluționară, prelungind idealurile revoluției de la 1848 în spiritualitatea românească a secolului trecut. Credem că sub aceste aspecte, a modului în care autorii au întocmit studiul introductiv, notele, glosarul și chiar ordinea textelor selectate, au dat lucrării un caracter cu totul original, înscriind memorialistica ca unul din cele mai expresive și convingătoare izvoare documentare pentru întocmirea istoriei naționale a României.

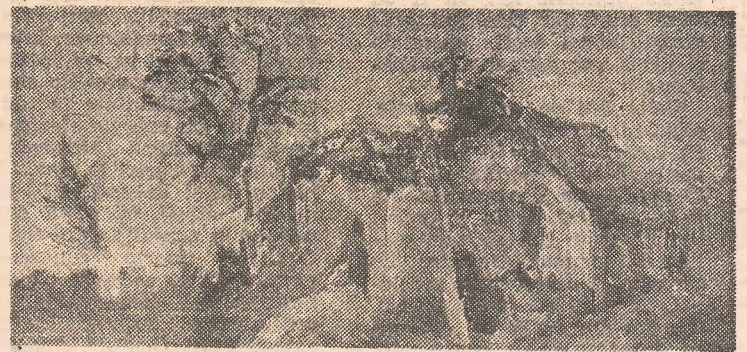
Urmărind evoluția memorialisticii din Transilvania, autorii stabilesc trei etape mai importante. Începuturile scrierii memoriilor se datorează inițiativelor lui Alexandru Papiu Ilarian în intenția lui de a redacta o istorie a revoluției.

O a doua etapă în evoluția memorialisticii ardelenice datează din deceniul opt al secolului trecut, determinată de instaurarea dualismului austro-ungar la 1867 și, mai ales, de consecințele lui nefaste pentru situația românilor din imperiu.

Militant fervent pentru publicarea memoriilor pașoptiștilor a fost George Barițiu, care a deschis larg paginile revistei „Transilvania” în acest scop. El a declanșat o adevărată campanie pentru editarea memoriilor mai ales datorită faptului că lucrările despre istoria Transilvaniei scrise de străini eludau sau minimalizau rolul românilor, de unde necesitatea „de a nu mai lăsa pe alții să ne scrie istoria”.

Ultima generație de memorialiști se afirmă în deceniul zece al secolului trecut și primul deceniu al secolului nostru. În această vreme trăiesc ultimii tribuni rămași în viață ce încredințează tiparului amintirile despre momentul revoluției de la 1848. Cel mai mulți dintre ei sînt cuprinși în volumul pe care-l prezentăm.

ILIE PUJA ■

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

de o călătorie a inimii și minții. Căci fragmentele de jurnal prezente în noua carte au statutul unor crochieri care îmbină atît evocarea cît și confesiunea gazetarului, un spectator activ și un receptacol avizat al fenomenului înregistrat. Fie că e vorba de domeniul economic, politic, cultural, social, psihologic, estetic, fie de bucuria înfîpării acestei cărți-dedicatie, autorul pornește la drum cu patosul peregrinului de a cunoaște, a simți ceea ce informațiile îi deschisese înaintea. Participant alături de poetul Ion Horea la al III-lea Congres al Scriitorilor din Africa și Asia, desfășurat în capitala Coreei de Nord, Phenian, Al. Andrișoiu ia contact de fapt cu o realitate care se ncheagă la pragul dintre legendă și vis. Amplele construcții din Capitală și de aiurea din secvențele **Armonii arhitecturale**, **Magistrala subterană**, **Aule și amfiteatre**, **Povestindu-ni-se des-**

pre Coreea, **Palatul de marmură**, **crystal și gheață**, ca și tezaurele spiritualității coreene din **Ecourile istoriei**, **Calidoscop etnografic**, **Vistierie națională**, conturează un profil mai degrabă psihologic care scoate în evidență vocația constructivă, creatoare a unui popor care a reușit să depășească greutățile situației după Eliberare și să ridice țara în zece-cincisprezece ani. Răzbată la suprafață tenacitatea, hotărîrea, unitatea în jurul partidului, încrederea și dăruirea în folosul obștii, îndrăzneala în găsirea celor mai utile și potrivite soluții. De aceea țara, conducătorul ei, Kim Ir Sen, își fac din imaginea de azi a pămîntului lor renăscut imaginea-lemnă a unor timpuri de radicale transformări. Reporterul se lasă parcă furat de peisajul industrial, cultural, și popasurile lirice pe la diferite monumente ale eroismului, monumente sacre (cimiti-

re, statui, pietre memoriale) nu sînt altceva decît frînturi de cărți de vizită prin care ele înundă sufletul vizitatorului, dăruindu-se părții de eternitate din cartea care se-nfiripă din mers. Bogățiile solului și sub-solului (marmura, metalele prețioase, crystalul, vinalonul, — un copyright național, insamul, această „rădăcină a vieții”, pomicultura, pădurea de pin-candelabru, apele termale etc), strîns legate de legendele și miturile coreene, sînt pagini care alternează formula jurnalelor cu anecdota bonomă, ultima antrenîndu-i și pe cei doi călători, Ion Horea și Al. Andrișoiu. Peste imaginea grandioasă, demnă de admirația lumii, plutește și în paginile cărții, dorul ascuns al reunificării. Autorul simte în fiecare gest, vorbă, fiecare monument, sufletul vitregit al neamului coreenilor înjumătățit. Secvențele **Elegie la Panmunjon**, **Prea ar fi frumos**, adăugate înter-

vențiilor de pe tot parcursul it'nerariului, au statutul unor articole revendicative ale unui drept inalienabil în baza căruia Coreea de Sud și de Nord s-ar regăsi acasă într-o Republică Confederală Democratică Koryo, cum stipulase programul de reunificare inițiat de președintele Kim Ir Sen. Solidarizarea cu un astfel de popor harnic, dornic de pace și înțelegere, este un act de nobilă omenie pe care și reporterul îl îmbrățișează și-i aduce ofrandă acestei cărți închinată prieteniei.

Între mărturisirile ghizilor, intervențiile viceprimarului Capitalei, și prezența spirituală a președintelui și a secretarului Kim Giăng Il, profilul țării și al poporului ei, așezate sub metafora „Țării dimineților liniștite”, poartă înțelesul adînc, jubilația supremă dată de tractoria liniei aeriene București — Beijing — Phenian, care la întoarcere, propune un tra-

seu imaginar, ca un semn al așezării impresiilor, al rîndirii fiilor cărții. În rotunjimea paginilor ei încapă și cititorul căruia îi este adresată, și care se apropie astfel, dincolo de distanțe kilometrice, de poporul prieten. Mijlocitorul acestei sensibile contactări face proba unui gest de statornicie a sentimentelor între plaiul mioritic și cel al lui Soare-Răsare: „Port însă în suflet amintirile unei călătorii de neuitat, imaginile unei vetre și ale unui popor de aleasă harnicie, omenie, armonie și frumusețe, vatra de lumină și splendoare a „Țării dimineților liniștite”: Coreea prietenă. Cartea despre ea și oamenii ei deja se infiripă, în mintea mea, filă de filă, rînd de rînd, literă de literă, de la prologul plecării pînă la epilogul sosirii, după care pun punct și-i mulțumesc, din tot sufletul, cititorului care a avut bunăvoința să mi-o parcurgă”.

CORNEL MUNTEANU ■

Călărași: trei noi orașe

Primul orășean născut la Lehliu - Gară

Lehliu-Gară este o localitate cunoscută, chiar și dincolo de hotarele României. Renumită, până nu prea demult, prin gara sa de poște, fosta comună și-a căpătat astăzi toate atributele unei așezări urbane, aspectul său hotărându-se încă din 1979, când a fost întocmită și aprobată schița de sistematizare.

În biroul primarului Ion Stanciu, discuții pe marginea machetei noului oraș. Construcțiile din carton sint împărțite clar în două culori (cele existente, galbene, și cele viitoare, albe). „Va mai trece o vreme până ce albul va dispărea în totalitate de pe machetă, spune primarul. Până atunci avem serios de muncă”. „Sîntem oraș acum, nu putem să ne jucăm”, adaugă vicepreședintele Consiliului popular orășenesc, Vasile Stancu. Oraș din luna mai 1989, deși multă lume îl credea mai de mult. Mi-am dat seama cînd m-au întrebat niște cunoștințe: „Păi cum, Lehliu nu era oraș?”. Era poate în conștiința oamenilor, dar acum, datorită politicii de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor și localităților, promovate de partidul nostru, certificatul de oraș s-a emis în mod firesc.

Lehliu-Gară are la această oră o populație de 6720 de locuitori, dar ea va număra în scurtă vreme peste zece mii. Dezvoltarea ei se va părea normală dacă ne gîndim că în acest tînar oraș își desfășoară activitatea peste șase mii de muncitori, această cifră urcînd și ea la 15 mii după ce vor fi finalizate noile investiții. Desigur, că atunci și volumul activităților economice reprezentat de producția industrială (466,5 milioane lei) și industria mică (162,5 milioane lei) va fi cu totul altul, iar cele trei grădinițe, patru școli generale și liceul vor deveni neîncăpătoare.

Celor 320 de apartamente, existente în oraș, li se adaugă încă 500 pînă în 1990, urmînd să se construiască apoi, în medie, 300 de apartamente pe an. aflăm de la primarul Ion Stanciu. Ele se vor realiza din panouri finisate, cu șarpantă, într-un ritm accelerat, impus de noul statut. Contractăm forță de muncă de marcă pentru construcții, ne spune în continuare interlocutorul nostru. Vrem să aducem cei mai buni zidari, dulgheri, betonisti, montori, pentru ca în maximum 10 ani să finalizăm fața dorită a orașului Lehliu-Gară. A-

Primul certificat de naștere cu mențiunea : oraș, în familia Marin

La I.P.L., campania de recoltare a legumelor este în toi

vem construite deja două centrale pentru căldură și apă caldă pentru 320 de apartamente, lucrăm la extinderea canalizării și a rețelei de alimentare cu apă.

Constantin Mușat, directorul I.R.E. Călărași, a venit în sediul primăriei nu numai să spună „bun găsit în casă nouă”, dar să definitiveze și amănunte legate de ultimii stîlpi din rețeaua de distribuție a energiei electrice, Lehliu-Gară fiind prima localitate în care aceasta s-a sistematizat. Concret, s-au înlocuit stîlpii din lemn cu stîlpi din beton, s-au introdus conductori torsadați, care au siguranță în funcționare, intervenții minime în exploatare și creșterea gradului de siguranță și continuitate în alimentarea cu energie electrică. Desigur că buna alimentare cu energie electrică vine în primul rînd în sprijinul industriei aflată în plină dezvoltare în orașul Lehliu-Gară. O firmă foarte cunoscută peste hotare, care își îndeplinește cu consecvență și continuitate îndatoririle de export este „Crinul”, o secție a fabricii din București. Se poate alătura ei și întreprinderea de producție și prestări pentru construcții. Tot pentru export putem aminti și produsele Ocolului silvic:

fructe de pădure, împletituri de răchită, ale Centrului de legume și fructe, sau plantele medicinale. Se pregătesc în prezent obiecte artizanale de ceramică.

Materialele refolosibile de la unitățile republicane sînt utilizate în unități ale industriei mici. Aici se confecționează garnituri din cauciuc pentru navele fluviale și altele. Se studiază construirea unei fabrici de prelucrare a legumelor ce provin de la C.U.A.S.C.-urile din zonă. Urmează să se construiască o fabrică de piese de schimb pentru Combinatul siderurgic Călărași. Se poate găsi în Lehliu-Gară toată gama de prestări de servicii asemănătoare oricărei mare oraș din țară, asigurate de cele 30 de unități, acoperind toate solicitările populației.

Noii orășeni nu au pus însă sapa în cui. Unitățile economice de pe raza orașului au luat un acord global de la întreprinderea de producere a legumelor, C.A.P. și I.A.S., peste 3500 ha de teren, culturi prăsitoare și legume. Despre rezultatele din agricultură se poate spune pe scurt: C.A.P.-ul are beneficii an de an, I.A.S.-ului i s-a decernat titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare” pentru producția de porumb din anul

Cartea, prietena tinerilor

Realități pe verticală

1987, iar I.P.L. asigură de pe cele 1539 ha ale sale o parte din aprovizionarea cu legume a Capitalei, avînd o producție care depășește cu mult media planificată.

Activitatea cultural-artistică nu este nici ea mai prejos. Pornind cu 15 formații în faza de masă a Festivalului național „Cîntarea României”, au ajuns în faza republicană cu 6. Sînt la nivelul orașului, peste 300 de artiști amatori, cărora li se adaugă și elevii din formațiile artistice din școli. Așadar, în Lehliu-Gară poți viziona deseori spectacole susținute de forțele artistice locale sau din județ și din țară.

Despre ce reprezintă C.P.A.D.M.-ul în Lehliu-Gară și autofinanțarea, ne vorbește președintele Constantin Dumitru. Volumul de activitate al cooperativei este de 102 milioane lei (13 la sută din totalul pe județ), din care 87 de milioane îl reprezintă comerțul, restul fiind partea industriei mici și a achizițiilor. Găsim aici 42 de unități comerciale, dîndu-se în curînd în folosință încă trei, specializate în toate produsele comerciale. Cooperativa are un puternic sector zootehnic de gospodării anexe (oi, porci, păsări, albine etc.). Se află în construcție o grădină de vară, o cantină-res-

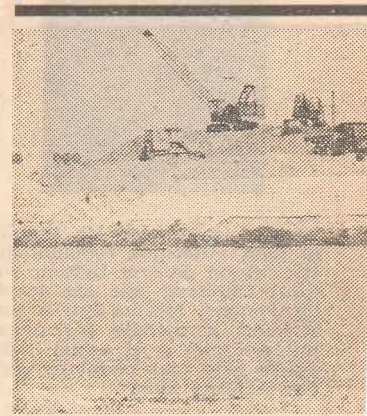
taurant în zona industrială pentru circa 1000 de muncitori. Tot în planul realizărilor viitoare se află și un nou complex de mică industrie, cu prestări servicii, între care și o stație de îmbuteliat bere și băuturi răcoritoare, o croitorie de serie modernă, un laborator de patiserie-cofetărie. În curînd se va înălța și un motel cu 240 de locuri de servire și 60 de cazare. Calitatea serviciilor este neîndoielnic asigurată de un personal calificat, care a absolvit școli tehnice și profesionale de comerț, așa cum este necesar unui oraș modern. Pentru a veni și mai mult în sprijinul cetățenilor, C.P.A.D.M.-ul își va dezvolta rețeaua unităților la parterele blocurilor ce vor fi date în folosință în oraș.

Nu putem trece cu vederea peste alte câteva dorințe ce vor deveni realitate în Lehliu-Gară: o nouă autobază de transport local (călători și marfă), modernizarea autobazei de transport interurban, o nouă autogară, modernizarea rampei C.F.R., un stadion, zonă de agrement cu lac, bărci, plajă, terenuri de sport. La acestea se va adăuga și o bretea de doi kilometri de șosea pentru transportul greu, ce va ocoli orașul.

Am lăsat pentru încheierea reportajului un fapt de viață emoționant cu care s-ar fi putut și începe, dar l-am lăsat pentru ca urările de viață lungă, în pace, să le fac odată și omului și orașului, pentru că orașul înseamnă, în cele din urmă, oameni, cu bucuriile și grijile lor.

Georgeta Marin, confecționeră la „Crinul”, se afla în sala de nașteri a spitalului comunei Lehliu-Gară în ziua de 5 mai. Nu, nu este o greșală, al comunei. În pauzele durerilor sale, Georgeta aude pe sora Tincuța: „Fetița ta a venit pe lume odată cu orașul”.

Cînd a primit certificatul de naștere al fetei sale, Denisa-Lavinia, a realizat mai bine că ea era primul orășean născut și gindea că frățiorii săi mai erau încă de la țară.

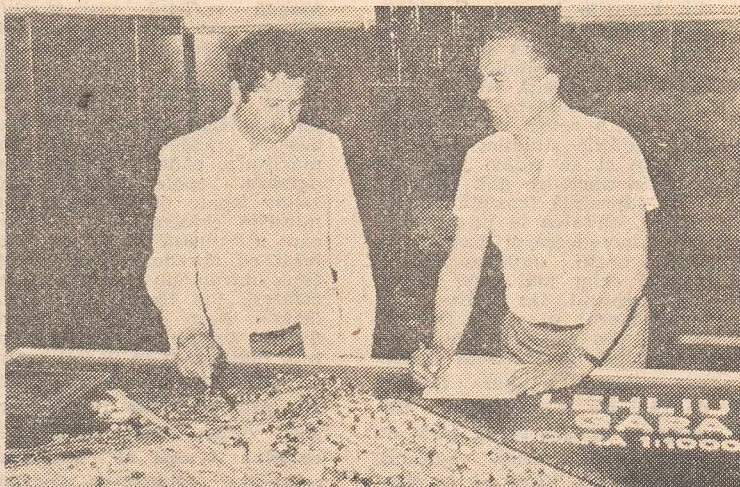
În locul excavat

La ori

Localitatea Budești se află la patruzeci de kilometri de Capitala țării, la confluența, rîurilor Argeș și Dimbovița, pe șoseaua națională și-magistrală de cale ferată ce leagă Bucureștiul de Oltenița. Argumente pentru orice așezare umană de a se dezvolta economic și comercial, argumente pentru orice așezare de răscruce de a se prezenta celor ce trec pe aici prin faptele de gospodărie ale oamenilor săi. Așezare străveche, la răscrucea vînturilor Bărăganului și a unor străvechi istorii — o atestă descoperirile recente ale unor vestigii romane — Budeștiul și-a găsit de curînd noi nelinești. Prin

„Crinul”. Din miinile lor pe meridianele globului

Prin muncă se va putea mări scara machetei de o mie de ori

Multiplicarea in vitro, o reușită deplină

Viitorul, tema preferată a discuțiilor

Împlinit precum pîinea ce o face

Cînd porți în spate munca, răgazul e binevenit

Cine nu a auzit de Fundulea? Cine dintre agricultori nu a avut nevoie de sămînță, ori de vreun sfat privitor la cultura plantelor, la tehnologia sa și nu a apelat, eventual, și la specialiștii de la I.C.C.P.T. Fundulea. Un institut de cercetări cu renume, cu specialiști preocupați permanent de a crea noi soiuri de plante, ameliorate genetic, de producții mari sau rezistente la boli, preocupați de stabilirea unor cît mai bune tehnologii în combaterea dăunătorilor etc. Lucrările lor, de înaltă ținută științifică, au fost comunicate în repetate rânduri la sesiuni ori congrese internaționale. Parcelele, frumos îngrijite, de pe teritoriul de cultură al institutului, nu o dată au fost ținta vizitelor oaspeților de peste hotare, chiar dacă veneau din cealaltă parte a globului.

Dar iată că, de curînd, în elegantă sală de conferințe a I.C.C.P.T. Fundulea, a avut loc o ședință ce nu a avut ca temă, de data aceasta, plante-

le tehnice. Problemele care s-au discutat aici au fost cele ivite de schimbarea firmei localității de la comună la oraș. O firmă nouă, meritată de hărnicia localnicilor, care și-au făcut din nume un renume. Această ședință a fost de fapt un dialog cetățenesc, la care fiecare cetățean al noului oraș putea să vină cu propuneri pentru înfrumusețarea sa ori pentru adăugarea de noi elemente necesare urbanizării, elemente de civilizație și confort. Desigur că nu au fost simple cerințe către edilii orașului, ci angajamente ferme de muncă pentru înfăptuirea cît mai grabnică, din partea celor ce își iubesc pămîntul natal.

Și ei încep cu începutul. În paralel cu construirea de cît mai multe blocuri vor să-și modernizeze străzile, să extindă alimentarea cu apă (chiar pe data de 5 mai, la lumina reflectoarelor, au ridicat o nouă hidrosferă) și canalizarea. Pentru că riul Dîmbovița se află la 20 de km

s-a propus construirea unei stații de epurare. „Avem o brutărie, spunea cineva, dar trebuie să facem alta mai mare și care să coacă o pîine mai bună”. „Și mai avem nevoie de un spital nou, cu policlinică”, adăuga altcineva. „Și de ce să nu amenajăm și un parc al orașului și o zonă de agrement lângă baraj? Putem face acolo o plajă și să aducem bărci”. „Și noi putem da o mîină de ajutor pentru construirea unei săli de sport”, fac propunerea elevii, participanți și ei la acest dialog. „Va fi nevoie, poate, și de un mijloc de transport între localitățile aparținătoare și chiar să oprească și la noi acceleratul”. „Ce statut vor avea acum cele șase sate ale comunei?” își pune întrebarea primarul Constantin Ionescu. Răspunsul crede că va fi simplu: cartiere. „Mai este o problemă serioasă pentru noi, orașenii. Numele străzilor”. Deocamdată unul îl propune primarul. „Șoseaua

națională, ce străbate centrul orașului, care acum va deveni stradă (locul îl va lua o șosea care va ocoli orașul) să poarte numele VICTORIA, după numele soiului de orz (specialitatea casei) ce se unduia în lanul pe care l-a lădat, într-o vizită de lucru, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu”.

Vorbind despre producția industrială, care se ridică la un volum de 198 milioane lei, putem spune că în această cifră intră și aportul formației de construcții și confecții metalice a I.J.P.S.P. Călărași, al Întreprinderii de industrializarea zahărului sau Stațiunii de plante medicinale. În Fundulea a luat ființă în 1981, Institutul de cercetare și producție pentru cultura și industrializarea sfecei de zahăr și substanțelor dulci. El este singurul institut din țară specializat pe cultura sfecei de zahăr și se ocupă cu crearea de soiuri și hibrizi de sfeclă

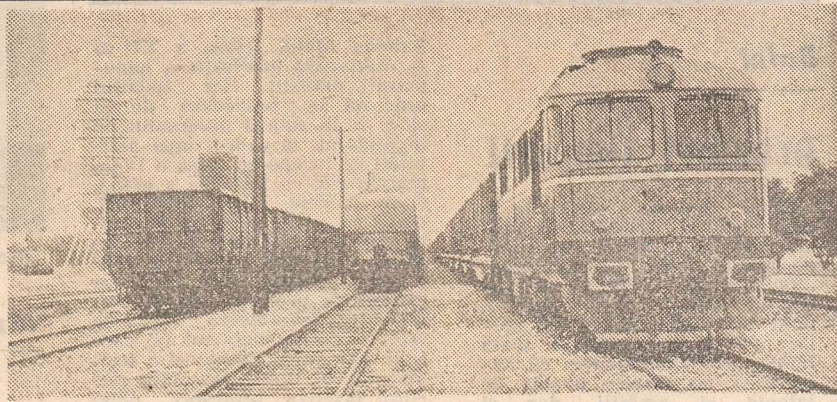
de zahăr cu potențial mare de producție și cu producerea de sămînță din verigi superioare și sămînță industrială. Testele se fac în stații pilot și în fabrica alăturată de profil.

„În ceea ce privește tradiția de agricultori, putem spune cu certitudine că ne-o păstrăm, afirmă primarul Constantin Ionescu, chiar dacă ne vom dezvolta industria, pentru că pămîntul tot al nostru rămîne. Oricum primul pas s-a făcut, adăugă el. Următorii trebuie să-i facem noi. Poate că vor mai fi mentalități de modelat dar fiindcă mi-am dorit întotdeauna să lucrez cu oamenii, deși nu este ușor, cred că vom reuși prin adunările cetățenești să explicăm ceea ce gîndim și ce vrem să facem în orașul Fundulea. Sigur că, puse cap la cap, vom ajunge să le vedem cu ochii noștri. Și nu trebuie să uităm că și mergînd pe stradă trebuie să se vadă că ești orașean civilizat”.

vapoarele

Mobilă pentru toate gusturile

„Navele” de uscat aduc materia primă pentru construirea portului Budești

portul!

amenajarea complexă a râului Argeș și apariția, peste puțină vreme, pe harta hidrografică a României, a celui mai mare lac de acumulare, Budeștiul va deveni port la Dunăre. Vestea aceasta a spart liniștea budeștenilor, odată cu duduitul zecilor de basculante și betoniere, care forfotesc încontinuu. Gara este asaltată de zeci de garnituri de trenuri care aduc de departe, de la Sitorman ori din alte cariere, piatră necesară construirii portului. Au apărut oameni noi, așezări temporare de șanțier, probleme sociale în actualitate.

Nici nu au apucat să se obișnuiască bine cu ideea,

cînd, o altă veste avea să-i emoționeze pe locuitorii Budeștiului, aceea că au devenit orașeni, o calitate care, așa cum spunea cineva, obligă în continuare la progres. Acțiune care are menirea să dezvolte și mai mult zestrea capacităților de producție industrială și agrară, a dotărilor social-culturale și edilitar-gospodărești din prezent. Moment în care budeștenii sînt hotărîți să depășească producția industrială de 400 milioane lei, a industriei mici de 164 milioane lei, crescînd în mod obiectiv și producția marfă pe cap de locuitor, ce se cifrează acum la 15.375 lei.

Meseriei, în exclusivitate, de agricultori s-au adăugat și multe altele noi, ca de altfel în majoritatea comunelor României socialiste, cu precădere în noile orașe agroindustriale. Au apărut și în orașul Budești meserii legate de prelucrarea superioară a lemnului, — o fabrică de mo-

bilă, avînd și produse pentru export —, de croitorie modernă, — o secție de confecții-sport —, de prelucrarea maselor plastice și articolelor tehnice din cauciuc și chiar meserii necesare tehnicii de vîrf — o secție pentru fabricarea unor componente electronice. Acestor unități le putem adăuga de asemenea o secție de împletituri, marfă cerută la export, o secție de băuturi răcoritoare și alta de prelucrări fructe.

Tineretul din orașul Budești se instruiește în trei școli generale și un liceu. Dorița de învățatură va fi satisfăcută în foarte scurt timp și printr-un liceu industrial cu optzeci de clase. O școală unde elevii vor putea deprinde una din meseriile îndrăgite, pentru a pune apoi umărul alături de părinții și frații lor, la confirmarea deplină a atestatului pe care l-a obținut pe merit localitatea în care trăiesc și muncesc.

Primar din aceeași zi cu orașul, Ion Nicolae s-a apucat imediat de treabă. A luat harta de sistematizare, de la Călărași, pentru a analiza cu întreaga conducere a orașului locurile de amplasare a noilor investiții, programate a se construi în perimetrul dispus. În funcție de acestea se vor hotărî modernizarea străzilor, amenajarea trotuarelor, plantarea de arbori sau construirea unor edificii edilitare necesare orașului. Pentru toate aceste lucrări obligațiile cetățenești se împart fiecărui posesor al buletinului de oraș tinăr: Budești. Tot ei vor sprijini și construirea unui spital de 150 de locuri, a unei policlinici sau a seriilor de apartamente ce se vor da în folosință an de an.

Sectorul agricol, foarte important în viața budeștenilor, însumează o suprafață de 10.523 ha, repartizate în două C.A.P.-uri și un I.A.S., S.M.A.-ul își face și el dato-

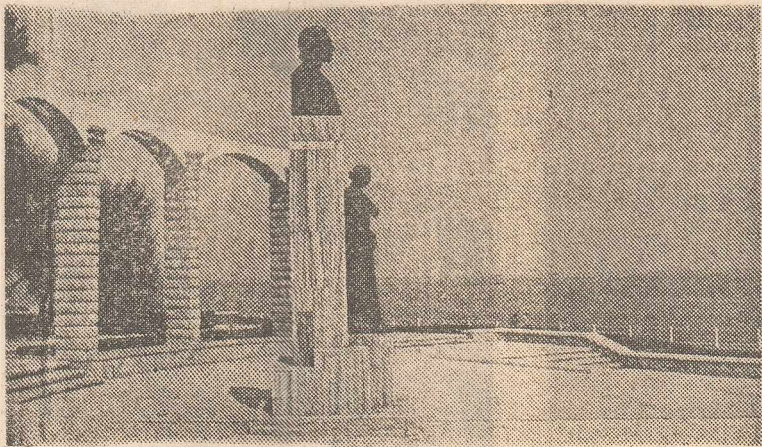
ria, trimițînd în cîmp utilaje bine întreținute manevrate de mecanizatori pricepuți, menite să vină cu adevărat în sprijinul recoltelor mari, așa cum s-au învățat cei de prin partea locului. La I.A.S. a și început campania de recoltare a fructelor și legumelor timpurii. La C.A.P. Aprozi, președintele Năstase Cazan este încrezător în soarta recoltei din cultura mare, pe care cooperatorii o îngrijesc cu dăruire și dragoste pentru pămîntul lor.

Cu acest avînt revoluționar, cu care s-au realizat de altfel toate prefacerile înnoitoare din România socialistă, ale epocii în care trăim, sîntem convinși că și orașul Budești, asemenea tuturor localităților noastre, va arăta în scurtă vreme cu totul altfel, pregătînd să primească prima sirenă de vapor în rada portului său.

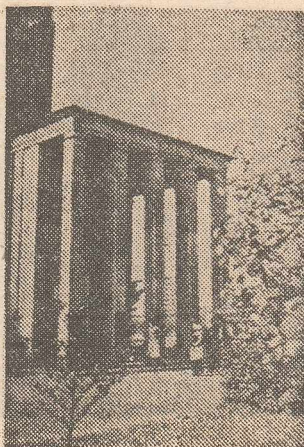
Fotoreportaje de
VICTOR RĂDULESCU

Pașii poetului

„Stoa eminesciană” — grupul monumental realizat de Oscar Han la Constanța

„Stoa Kantiana” — monumentul filosofului

Stoa eminesciană

Vizita la Königsberg a însemnat, după opinia noastră, mult mai mult decât se poate bănuî. În scrisoarea către Ioan Alexandru Samurcaș poetul a strecurat precizarea că a înfăptuit această călătorie, cu știrea Agenției Diplomatice a României de la Berlin, în scopul depistării unor acte istorice privitoare la români și relațiile lor cu vecinii. În adâncul sufletului însă, Eminescu încerca să-l redescopere, la el acasă, pe Immanuel Kant, decis să-i interpreteze opera în cursurile promise de Titu Maiorescu la Universitatea din Iași. Publicarea documentelor teutonice de acolo, efectuată încă de la sfârșitul veacului trecut, cum ne asigură Nicolae Iorga, nu a adus fapte substanțiale necunoscute privind istoria românilor.

În acest fel, Kant și Marea aveau să-l impresioneze, definitiv, aici. Cine studiază poezia de inspirație marină eminesciană constată o schimbare bruscă a planurilor, de la descriptivismul empiric al mărilor și oceanelor, întuite în grandoarea și frumusețea lor,

la misterul pe care întâlnirea directă cu thalasa i-l produce după 1874. Marea apare, după impresia noastră, altfel după această dată în creația sa. Descrierea comună lasă locul participării directe a sensibilității lirice în căutarea vrajei nedefinite a bătrânului Okeanos. Înainte de 1874, marea era văzută mitologic și literaturizat; după această dată, ea devine parte integratoare a științei poetului despre geneza apelor. De acum, marea mea e marea!

Nordul, cu recile lui mari, se dezlănțuie în lirica sa, cu întreaga lume a umbrelor vikingilor și urmașilor lor, din care se proiectează, neasemuit cu nimeni, marele Brit, neîntrecutul Will, pentru că, dincolo de mare și în preajma ei se deschide o altă lume, cu o spiritualitate specifică. Astfel, în poezia Căruța evocă personalitatea shakespeariană, într-o recunoaștere directă: „tu mi-ai deschis a ochilor lumine”, iar în Diamantul Nordului (ambele compuse prin 1876-1877, după trecerea prin Königsberg) se învederează căutarea „pietrelor

mini”, în apele nordice, talisman și speranță în dragoste — în fapt, două fațete eminesciene care în lirică au format un singur tot —. Extragem din Diamantul Nordului acest catren: Orașul pe apă, al zeilor nordici, / Cu strade de temple, cu dome și portici / Iar astăzi sint frunte bolțite portici / Pustiul e în dome — și zeii sint morți.

Să fie aceasta viziunea sa poetică asupra vechiului Königsberg teutonic?

Și mai este o chestiune care se cuvine numai să o menționăm, dar să-i găsim o posibilă lămurire. Există în manuscrisele eminesciene o poemă care începe cu versul *Ca și Stoa ce pretinde...* Textul este considerat a fi de prin 1881-1882, dar poate chiar și anterior acestor ani. Cuvântul *Stoa* îi era desigur cunoscut lui Eminescu din studiul filosofiei. Cum se știe, *Stoa* poikile, este Porticul cu pleturi din Atena, strins legat de școala filosofică a stoicilor, inițiată în jurul anului 300 înainte erei noastre de Zenon din Citium. Școala promova primatul rațiunii în viață și, în primul rând, în morală, astfel

încît în fața greutăților de orice natură să se răspundă cu totală neclintire, eliminând orice umbră de pasiune. Dacă lucrurile stau așa, și dacă filosofia stoică își pune amprenta pe începutul acestei poezii atunci este ciudată contradicția dintre primele versuri care fac elogiul înțelepciunii, al rațiunii, și restul strofelor. Cel dintîi catren este:

Ca și Stoa, ce pretinde / Să fim mindri și integri, / Cînd plutesc deasupra noastră / Cu-alor visuri ochii negri;

pe cînd ultimele, contrar celor afirmate, devin sensibil elogiul adus femeii iubite, care dezlănțuie pasiunea.

Părăsesc și veac și țară / Pentru umeri de femeie / Și o rog astfel în jețu-i / Dulce locului să steie etc.

Simbolul *Stoa poikile* propriu ambianței filosofiei stoice este contaminat cu o nouă înțelepciune, aceea kantiană, așa cum îi apare după vizitarea Königsbergului. Aici el însuși a fost impresionat de un alt portic — monumentul marelui filosof, cunoscut din 1809 sub numele *Stoa kantiana*. Monumentului i s-a dat acest nume ca o generoasă aducere aminte a antichității, nu și ca o prelungire a filosofiei stoice. Din punct de vedere moral, poema care începe cu acest vers este mai curînd în linia preceptelor filosofului de la Königsberg, autor, în linie etică, al acelei opere fundamentale *Critica rațiunii practice* profund cunoscută de Eminescu, alături de *Critica rațiunii pure* a cărei traducere l-a preocupat.

Cuvînt rarism în literatura română, *Stoa* i-a fost improspătat poetului cu prilejul vizitei la Königsberg.

Și iată că peste vreme, atunci cînd Oscar Han a realizat monumentul eminescian de pe malul Mării Negre, a folosit, în mod neașteptat, tot ideea unui portic. Nu credem că sculptorul a cunoscut poema eminesciană și nici impresia pe care monumentul lui Kant putea să o producă lui Eminescu.

A fost mai degrabă o potrivită intuiție artistică, dar în felul acesta „Porticul miniaturizat” de la Constanța, înălțat la 1934, este deocamdată *Stoa eminesciană*, peste care se ri-

Al mării aspru cînt...

La mare, la monumentul Poetului... La tărîmul neodihnitelor ape, chipul său, așezat într-un boschet de imprimăvărată lumină, în proximitatea farului, novez, pare că se află acolo de mult, dintotdeauna.

Marea are acum, în dimineața de sfîrșit de mai orbitoare, o culoare ce se confundă pînă la halucinație cu cea a cerului. Căci ce e marea oare decît o sfințită, nesfîrșită oglindă a cerului, un pretext nesfîrșit pentru nuanțele lui schimbătoare? Dincolo și dinspre valuri glasul Poetului se aude murmurînd: „Va geme de patemi Al mării aspru cînt... Ci eu voi fi pămînt În singurătate-mi”.

În fața statuii, păsări marine singurice își încetinesc zborul lor alb. Vespucia cu păsări prelungind albastrele unde. Vespucia cu cele câteva flori-garoafe și fire de iasomie — aduse cu pioșenie de copii și de vizitatorii locurilor. Vespucia cu ochii departe, în larg, unde conturele vaselor par făpturi efemere, din lumea visării întoarse. Vespucia cu ochii în miezul tăcut al depărtărilor, vespucia deslușită de fiecare, după puterile cugetului și inimii lui, dincolo de nemuritoare.

„Dintre sute de catarge Care lasă malurile Cîte oare le vor sparge Vînturile, valurile?”

MARIANA FILIMON

dică statuia în semn de scrutare a depărtărilor de gînd și simțire eminesciană. Est, acesta, cu alte cuvinte, răspunsul contemporanilor la meditația *Mal am un singur dor*. Nu e un mormînt ca al lui Kant așezat acolo, în orașul unic în care și-a dus toată viața și și-a întemeiat opera filosofică. Este un monument strălucit de însăși înfățișarea nepieritoare a poetului, acolo unde Eminescu s-a vrut în vespicie: la marginea mării...

VICTOR CRACIUN
Fotografii de
VASILE BLENDEA

Vitrina artelor

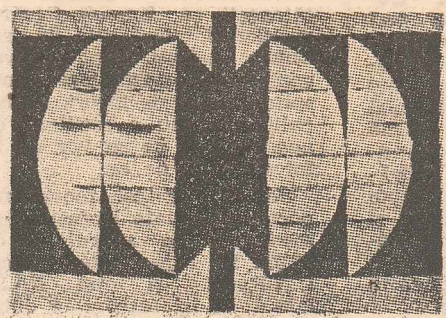
Balet

Debuturi timpurii

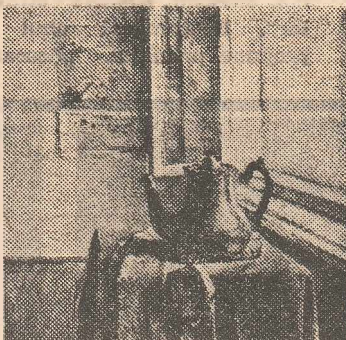
Zilele trecute, elevii de la coregrafie al Liceului de artă „George Enescu” au susținut, pe scena sălii Ansamblului „Rapsodia Română”, un spectacol de aproape trei ceasuri, unul din acele spectacole școlare cărora le zicem, din toată inima, frumoase, pentru că antrenează un mare număr de talente și ambiții, dar și fiindcă ne ajută să folosim mai propriu acest termen. Ideea de frumos suportă în epoca modernă atîtea redefiniri încît, dacă ținem la adevărul ei fundamental, trebuie să luăm în seamă, în primul rînd, sensul activității astfel calificate, telul ei. Aceste manifestări școlare sînt importante, deoarece pentru copii ele prezintă cea mai mare însemnătate. În biografia unui artist se inseriază multe succese și insuccese. Orice artist matur știe însă că, dintre toate, primul succes a fost cel mai euforizant iar primul insucces cel mai crud. Multi copii, altfel dotați, se dezmeticesc atît de anevoie după primele izbînzii ori căderi încît destui dintre ei nu se mai regăsesc niciodată. Spectacolele „profilului coregrafic” mobilizează peste două sute de dansatori și cîteva zeci de profesori. Dacă ar fi doar atît și ar trebui să luăm amînte mai des la manifestările artistice ale „juniorilor” în arte. Cel puțin cît la acelea ale sportivilor nevîrstnici! Sigur, amploarea unei acțiuni culturale nu-i totuna cu valoarea ei. Sigur, apariția unei balerine excepționale — cum e, de exemplu,

Simona Matei (clasa a XII-a) — motivează eforturile a nenumărați dascăli. Dar talentul unic nu se realizează de la sine, ci în cadrul procesului de învățămînt, în cadrul unei activități ce începe cu clasa a IV-a, marchează, cu a XII-a o etapă, și se încheie, la cei mai buni, odată cu viața. Fără să fie niște examene, întîlnirile cu publicul activează dorința de realizare artistică mai intens ca examenele propriu-zise. Un public bun, favorizează sîfuierea talentelor. Iar publicul pe care l-au avut micii dansatori a fost, într-adevăr, unul deosebit: părinți, prieteni, profesori, elevi ai școlii, o lume plină de suflet reacționînd cu patos și, totodată, cu delicatețe. O delicatețe fără de care eroarea de pe scenă s-ar putea transforma în dramă. Se înțelege că și eroarea face farmecul acestor spectacole. Vom evidenția însă cîteva piese care au mobilizat, cu strălucire, cele mai vrednice forțe ale școlii, secvențe care pot face succesul unor seri cu profesioniști: Lecția de dans, Pas de six, Rumba, Vals, Perpetuum mobile, Ritmuri, Dans din Oas.

TUDOR OCTAVIAN

„Zbor solar” — tapiserie de Sibil Mermeze

„Natură statică” — Zamfir Dumitrescu

Muzică

Terra Daciae

Horia Andreescu, dirijorul atît de apreciat și stimat pentru măiestria sa artistică, ne-a prezentat mai deunăzi un program ceva mai puțin obișnuit; zicem neobișnuit deoarece, din păcate, cei mai mulți șefi de orchestră preferă lucrări cunoscute și cu un succes sigur de public. Astfel, foarte rare au fost opurile românești care, o dată cîntate, au mai revenit — după ani — pe estradele de concert; cine a mai auzit de splendidele creații ale lui Mihail Andricu, Marțian Negrea, Alfred Mendelsohn — și în anumite privințe — chiar de

Paul Constantinescu și Mihail Jora? Ori de mării noastre compozitori din perioada interbelică? Generațiile tinere nu mai au astfel posibilitatea de a cunoaște „pe viu” ceea ce au însemnat acești adevărați corifei, întemeietori ai drumului pe care îl parcurge astăzi muzica românească. La fel, rare sînt și manifestările care mai cuprind nestemate ale unor creatori de școli naționale; iar concertul Orchestrei Simfonice a Radio-televiziunii Române a avut tot mai acest principal merit, în a readuce un foarte dificil Jean Sibelius — foarte rar programat — și o lucrare a lui Mircea Chiriack scrisă încă în urmă cu 22 de ani, avînd între ele Concertul pentru pian și orchestră nr. 1 de Franz Liszt. Un al doilea merit, trebuie spus de la început, a constat chiar în reușita interpretativă. Orchestra s-a dăruit și a dat tot ceea ce poate da ea mai bun la ora actuală; iar despre Horia Andreescu se mai poate afirma faptul că acest dirijor înseamnă totodată și înaltă calitate artistică; cu alte cuvinte, prin cine știe ce secrete, el „scoate” tot ceea ce dorește din oricare colectiv simfonic! Și, aceste cuvinte spun totul despre ce trebuie să însemne un adevărat șef de orchestră!

„Terra Daciae” este o lucrare alcătuită din trei lieder ample, pentru tenor și orchestră, sau trei poeme simfonice mai scurte, avînd la bază versurile poetilor Ion Brad, Nichita Stănescu și Victor Tulbure, oglîndind perioada dacică preromană, minunatele peisagi ale patriei și luptele de la Mărășești; dramaticul, liricul și epicul se înlanțuie armonios, logic și fluent, pe lătmotive, expuneri declarative, culori orchestrale deosebite, întrebuintîndu-se o intervalică izvorîtă din muzica populară (secțiunea II-a, mai ales) și străbătîndu-se un drum de la un cvasirecitativ și pînă la mari discursuri sonore. Solistul Ionel Voineag, bine cunoscut și prețuit de iubitorii artei lirice, a dovedit și de această dată o seriozitate exemplară în pregă-

tire; frumoasa sa voce a răsunat cînd liric, cînd amplu favorizată fiind și de meșteșugul orchestrației — stăpînit de Mircea Chiriack de atîta vreme — în care glasul uman nu este acompaniat și nu se luptă cu trompetele și trombonii...

Pianistul Constantin Sandu, despre care am scris, s-a maturizat între timp. Cu tot timpul neobișnuit impus de dirijor, cu toate marile dificultăți tehnice (care aici au apărut dublate, din acest motiv), Liszt a sunat cucuritor, parcă mai exuberant decât de obicei. Se înțelege, pentru aceasta Constantin Sandu trebuia să posede o pianistică fără cusur, să fie vulcan în erupție ori apă limpede cristalină, dramatic, visător și prompt în dialogurile frazelor; spre mulțumirea noastră tinărilor solisti a relevat din plin această pluripersonalitate, mulțumînd pe toți aceia care l-au urmărit, cu emoția justificată a actului interpretativ.

Jean Sibelius, părintele școlii naționale finlandeze, are multe asemănări — în mai multe privințe — cu marele compozitor rus Ceaikovski. Amîndoi au fost mari reprezentanți ai curentului romantic, au folosit în lucrările lor elemente ale muzicii populare, au abordat subiecte proprii culturii patriei fiecăruia și așa mai departe. Aceste reflecții s-au ivit auzind Simfonia I în mi minor, op. 39, scrisă de maestrul finlandez la sfîrșitul secolului trecut și în care — sprijinit pe forma de fugă, mai ales, în afara formei de sonată și a travaliului orchestral — există desfășurări extraordinare, înclențări și desclențări ale tensiunii dramatice, ori momente de la simpla la complex: an spune — desigur fără nici o comparație neavenită — o adevărată „Patetică” finlandeză. Lucrul colectivului și al dirijorului a fost, desigur, anevoios, dar în final, cînd realizarea îmbată de frumosul artistic cine nu uită efortul prin care a trecut? Iată, astfel, încă un din marile „secrete” ale artei

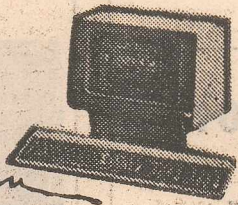
CLAUDIU NEGULESCU

atelier literar

June Novicam

Ilie Dragomir — București. Teme minore, rime sărace, ritmuri necontrolate (accentuate cad alandala), perspective (după posibilități...) puține. Aveți mult de luptat cu dumneavoastră și ca să cistigați, mai întâi trebuie să învățați să pierdeți.

Claudiu Soare — Buzău. Computerul consideră — și noi sintem de acord cu el — că vă aflați într-o pasă proastă, în care cuvintele nu vă pot cuprinde gândul și — aici e aici! — nici gândul nu știe să cuprindă cuvintele. A reținut și o mostră, absolut monstruoasă: „Priveam la ger cu ochiul tău în mină / se ridicau viii din cimpul pe lângă mine / iar eu am nins atunci de lângă lume / cind doar de cerul greu atrina ochiul tău umbrind. // Trupul ți s-a crăpat deodată de ziua / și începu-se din nou să mă ningă sub talpă / imi încălzeam genunchii sub pleoapa ta...”. Căutați o crăpătură, o crevasă, o pilnie de vulcan sau ceva asemănător, închideți ochii și dați-vă drumul. Reveniți după aceea.

Andrei Bădin — București. Poemele trimise nu sunt scrise în stiluri diferite, cum susțineți dumneavoastră, asemănându-se prin lipsa de stil și mereu aceeași rostire grandilocventă, neînsoțită de idei pe măsură. Așadar, nimic publicabil.

Mona Podașcă — Brăila. Ultima dată v-am spus să mai trimiteți. Acum vă spunem să nu vă pierdeți timpul.

Ion Pleșa — București. S-ar putea să fie vorba de un miraj: cerebralizarea exagerată nu vă

va duce unde doriți. Cu citiva timp în urmă păreați mai interesanți, acum nu faceți decât să puneți compasul și să desenați curcuri. Probabil de aceea nu v-au răspuns nici celelalte reviste. Nu au nici o vină, dar asta nu-i treaba noastră.

Valentin Păcuraru — Sebeș-Alba. Țineți cu orice preț să fiți luat în seamă, nu aveți încredere în computerul nostru și pentru a ne forța bunăvoința, ne amintiți că pe vremea cind nu exista o astfel de mașină în „Atelier”, vi s-a spus: „S-ar putea ca sub aerul istet și ostentativ să existe și talent”. Nu trebuia atâtea ocoluri și, mai ales, nu trebuia să fi reținut tocmai această opinie: în poemele de acum nu există nici un pic de istețime și ostentație. Asta ar presupune că talentul ar trebui să se vadă. Nu se vede.

Petre Pletosu — București. După toate semnele, veniți de pe Iza și vreți să cuceriți lumea. No că-i fain, dar cu ce aveți acum în straiță n-ajungeți departe. Mai stați și cugetați.

Titu Gheorghiu — Vaslui. Am reținut cel de-al doilea „set” de poeme, dar fiți mai generos și mai trimiteți și altele. S-avem de unde alege. Pe cit de sfios, păreți inepuizabil, imaginativ și pus pe lucruri mari.

Gabriela Costescu — Craiova. Am citit pină la capăt, cu interes, curiozitate și răbdare. Pregătirile sunt făcute, dar cu un singur poem nu putem începe.

Ruja Irodian — București. Computerul apreciază că nu aveți absolut nimic de spus în poezie

și că sînteți un cronofag înrăit, hotărît să consumați timpul tuturor pentru că nu ați învățat ce să faceți cu al dumneavoastră. Nu-l contrazicem, dar observăm uriașul efort pe care-l faceți pentru a reuși să nu spuneți nimic: caravane de cuvinte care nu duc nici un gând în spate, biete cămile care rătăcesc bescmetice prin deșertul hirtiei. Iată începutul din **Intensitatea luminii**: „Vreau să cred ce n-am crezut / vreau să umblu unde nu am fost umblat, / vreau să cuez unde nu s-a răzbătut, / vreau să vă plimb unde nu au existat plimbatii...”. Plimbați-vă singur, dar cit mai departe.

Stanciu Andrei — București. Aveți dreptate: veleitarii nu renunță și nu cedează terenul pe care au reușit să păsească. Nu simțiți cumva că faceți parte dintre ei? Umor aveți, iar **Moartea șoimului** e un poem aproape frumos. Filatelia e pasiune cit timp nu devine profesie. Dacă vă atrage cea egipteană, vă asigurăm că timbrele cele mai căutate sînt cele care prezintă flora și fauna de pe piramide, îndelung studiate, se spune, de cei mai învețerați veleitari.

Tudor Roșu — Iași. Nu părăsiți Macondo și scrieți poezie numai în zilele de luni. În celelalte zile încercați să citiți.

Ion Nicodim — Borca — Neamț. Chiar dacă titlurile poemelor sînt niște pure convenții, încercați să vi le botezați. Așa, cu trei X-uri, par nenăscute. Și-i păcat, pentru că aveți ce spune și o faceți frumos. Vă așteptăm.

Păun Voinea — București. „Poezioara” trimisă nu-i, într-adevăr, nici

de nota cinci. Cel mult, un zero împușcat: „Țărani cu piepturile goale / cu ițari și mineci suflecate, / tropotesc cu chiot și urale...”. Sigur, dacă stați la oras, nu aveți de unde să știți cum sînt țărani și de ce își suflecă mincele. Mai trîntește: Zvoriș-

teanu Adelina, Tirgu Mureș; Delia Demetrescu — Drobeta Turnu Severin; Atanase Ion — București.

Deocamdată nu: Lucian Candiano — Ploiești; Bulgaru Viorica — Brăila; Draghia Gabriel — Galați; Coropcă Ilie — Petroșani; Marian Petrescu,

Mihail Romulus, Popovici Cristian, Laurențiu Avram și Popescu Crina — București.

Nu vă pierdeți timpul: Antoneta P. — Tirgu Neamț; Săceanu Manuela — Craiova; Demeter Alexandru — Almașu Mare. **DARIE NOVACEANU**

Teama

Mi-e teamă că am să te uit și ai să treci pe lângă așteptarea mea, ea printr-o gară cu pietrificate trenuri.

Mi-e teamă că am să te uit și în aerul încălzit de mișcările tale, se vor topi contururile noastre, muritoare.

IOAN JORZ

Copacul

La umbra ochiului tău Blind și bun Eu cresc. La umbra sufletului tău Iubitor și cald Eu invăț. Învăț să-mi iubesc frunzele Să le cresc primăvara Să le plîng toamna și iarna... Eu, Copacul de lângă sufletul tău.

Eu și ea...

Doar eu și ea, Mereu împreună, Mereu sub aceeași lună Sub care îndrăgostiții Își spun de milenii Cuvinte frumoase Sub același soare Și pe aceeași planetă albastră Pe care florile își răspindesc culorile Mereu împreună Doar eu și ea Eu și ea... Singurătatea.

MARIUS CONSTANTIN

Chipul tăcerii

Absența ta mi-a dăruit tăcerea cu coloane de marmură de care imi rezeam flința înstrăinată de toate cuvintele ce se roteau între noi. Numai în absența ta chipul tăcerii mi-a dezvăluit fața ascunsă a lucrurilor.

ANTOANETA IONĂȘ

Vaideeni

Un munte de oi la prima vedere și la a doua și la a treia... Vara se scurge în doniți încet, dar sigur, amirosind a iarbă, Ziua stă în bită și undeva, se deschid porțile cerului drept înainte! Pe geana soarelui, un munte de oi...

GEO TASĂU

În mica trecere

Am cioplit în citeva mii de ani poarta prin care să te pot aștepta. Semnul vieții tors din soare e aproape gata, dar nu mai am timp să te-aștept. Am pus pridvorul în lada de zestre a bunicii, dar cum aceasta e prea mare ca să poată intra prin ușa de Pipera, o las aici. La urma urmei sînt doar în trecere.

LUCIA GAVRIȘ

Niciodată

Eu n-am trecut niciodată de lumina aceasta; eu anotimpuri tandre, legate la ochi mi-am purtat carnea prin blestemul tatălui — de-aceia pe partea cealaltă sufletul meu e lutul grădinii prin care trecind ei aprindea din cind în cind lămpile...

Crepuscul

E mai tîrziu în mine decît crezi și lațurile învechite stau sub praguri, lăsînd la poarta dintre echinocșii: un pumn de fluturi și venirea ta ce mi-ar muta din suflet eureubeul...

LILIANA PAISA

Treptele afirmării

Între inițiativele care au făcut din Ateneul Român inimă vie a muzicii românești din inima României, o semnificație deosebită trebuie acordată, desigur, manifestării puse sub genericul „Treptele afirmării artistice”. Ateneul s-a impus ca instituție în conștiința noastră muzicală, în primul rînd, ca simbol al unei bogate, mereu actualizate tradiții, autohtone și universale, ca altar al valorii și consacării ei prin cea mai înaltă competitivitate artistică. Cu atît mai mare atenție trebuie acordată inițiativei puse în practică de Studioul Ateneului prin care se acordă cu toată generozitatea șanse de afirmare unor tineri (și extrem de tineri) interpreți în cadrul unei săptămîni compacte de spectacole, ca și cele care au avut loc cu puțin timp în urmă. Într-o astfel de manifestare, tradiția și noul se îmbină într-o simbioză din care generația tinărie iese fortificată prin confruntarea pe o scenă atît de autoritară, exact în măsura în care prestigiuul valorilor deja recunoscute își găsește un mediu fertil de consonanță în destinele celor ce bat la porțile afirmării.

Au cîntat sub genericul „Treptele afirmării artistice”, cu recitaluri autonome care au polarizat atenția în fiecare după-amiază a săptămînii trecute, René Cristian Popescu — vioară, Cristina Laura Constantinescu — vioară, Alexandru Petrovici — pian, Nicoleta Todea — pian, Iana Nagy Juhasz — pian, Damian Drăgoi — fagot, Alexandru Duțulescu — violoncel, un buchet de tineri care pot la seama prin talentele lor și mai ales prin direcțiile de expansiune a celei mai tinere școli

interpretative românești, de vitalitate fenomenului muzical actual și de capitalul de speranță prin care orizontul de așteptare al viitorului sondează efervescența artistică a generației tinere.

L-am ascultat într-una din zilele dedicate de Studioul Ateneului, afirmării tinerelor talente interpretative pe Alexandru Petrovici cu un solid recital de pian cuprinzînd piese de Beethoven, Bach, Liszt, Rahmaninov, Enescu, Musorgski. Nu știu dacă el este cel mai valoros dintre cei șapte tineri că-

rora li s-a oferit șansa confruntării pe o scenă de înălțime și prestigiu Ateneului, ceea ce pot afirma după un spectacol complex atît din punct de vedere al repertoriului cit și al tehnicii interpretative, este că Alexandru Petrovici a oferit un eșantion reprezentativ al capacității tinerei generații de a prelua o valoroasă tradiție propunînd prin piesele cîntate o secțiune pe verticala fenomenului muzical de ultimă oră, de la noi.

Sensibilitatea cu care un tînar ca Alexandru Petrovici comunică prin intermediul celui mai complex instrument muzical cu

valorile de vîrf ale muzicii universale și naționale, curajul cu care a abordat zonele mai dificile ale partiturilor și mai ales capacitatea de a crea acel climat inconfundabil prin care muzica de cea mai bună calitate are acces la adîncul ființei umane, la identitatea sa istorică, sînt în egală măsură atît un semn al înzestrării personale cit și un elogiu adus profesorilor și școlilor prin care acești tineri s-au format de-a lungul anilor cu dragoste, perseverență și devotament pentru cea mai valoroasă artă viitoare românească.

Z. ION

Teatru

Paradis de ocazie

După ce Al. Tocilescu a înfățișat, cu aproape un deceniu în urmă, „Cuibul” (sau „Paradis de ocazie”) de Tudor Popescu, ca o veselă caricatură socială, cu belșug de pitoresc și comic de situație, Valeriu Parascchiu a mers mai departe în relevarea unui fond satiric cu reflexe grotestice: personajele caricaturate erau grimate asemenea unor animale, ceea ce, dincolo de efectul hazliu, sustine o cauză mai importantă. După alte lecturi ceva mai puțin creatoare, părea că s-a spus totul despre disponibilitatea și anvergura scenică a acestei piese batjocorind goliciunea lozincii formale, automatismele bolnave de sterilitate, absurditatea în toate cele.

Dominic Dembinski, natură scormonitoare, a demonstrat recent că piesa e departe de a-și fi încheiat cariera, printr-o montare care merită în sfîrșit, după atîtea folosințe risipitoare și nemeritate, titlul de **viziune scenică**. „Cuibul”, premiera Teatrului

Nottara, este povestea năstrușnică a unei mici întreprinderi de lenjerie, în care activitatea de producție este substituită unei activități culturale kitsch. Noțiuni ca plan, stocuri supranormative, competitivitate, sincronism calitativ nu sînt pentru ei numai forme ale unui limbaj pustiit de sens, ci și pretextul unor manifestări voioase muzical-coregrafice. Ca și în „La Nave va”, celebrul film al lui Fellini, adevăruri dureroase sau grave trec în paleta operetistică. Viața de producție a cooperativei de la Dimbu e de fapt un fel de brigadă artistică permanentă, ce întoarce în parodie orice efort pozitiv competent și în cîntecul de serbare, autocritica și critica.

Viziunea însă, vine și din ideea lui D. Dembinski de a situa anacronismele de gust sub semnul perucilor regence al toaletelor empire (costume, Mihaela Trif — un talent foarte sigur). Caricatura obținută, astfel, e zguduitoare (de ris dar și de spaimă), iar sarcasmul e uriaș. Un efect comic irepresibil se creează cînd auzi înși pledînd, în termeni energici ai economiei secolului XX, pentru impoponările coanei Chirița, sau îi vezi travestiți în carnaval și traversînd, șocant, miezul viu al vieții de azi, ca niște fantome. Hotărît lucru, Dominic Dembinski a citit „Cuibul” cu perplexitatea inteligenței ofensate de reaua ei credință.

Tipologia, suculent și pitoresc desenată de actorii Teatrului „Nottara”, merită de asemenea admirație. Dorin Varga, într-una din cele mai atrăgătoare realizări ale biografiei sale, compune în tuse groase, dar excelent armonizate, chipul micului tiran industrial care introduce în procesul de producție semidoc-tismul, obsesia filozofandă. Pe rînd, caraghios, malefic, infantil, perfid, Dorin Varga demonstrează o amplitudine de mijloace comice pe care, drept să spun, nu l le cunoșteam. Dacă nu ar fi cîteva exagerări ce ies din per-

sonaj, cîteva giumbuslucuri inventate „să ridă lumea”, aș califica interpretarea ca fără reproș. Petrică Popa, Ion Punea și George Păunescu, în rolul de subalterni devotați, cu tactici imprevizibile, cîntă și dansează. Sint, cu savaore, de tot risul.

Acest spectacol muzical polemic, șarjă la o revuistică excesivă în viața teatrală, are cîntecele compuse de Dan Ștefănică, texte de Eugen Rotaru. Dansurile poznașe sînt imaginate de Victor Vlase, iar decorul funcțional, dar mai puțin activ în organizarea comic, e semnat de Nicolae Ularu.

În rolul gingașei Fiorentina, Catrinel Parascchiu amuză prin chipul unei dudui robuste și cam trecute, capabilă de orice în afara funcției pentru care e plătită. În tipologia aceasta de paraziți ce-și apără solidar, cu zvircolele vermicole, cuibșorul cald, personajul Stănel, încredințat lui George Alexandru, în pofida unui anume farmec de fante de mahala, mi-a apărut mai degrabă rigid, într-un registru exterior studiului comic general. „Cuibul” e o farsă opulentă, tolerantă, indiscutabil, la scîlbăibăie, dacă sint armonizate cu enormitatea interioară satirei, lucru bine sesizat de unii actori, caraghios ca personaj, dar nu și ca interpret. De aceea, Gilda Marinescu, eronat distribuită, nu a putut acorda dimensiunea dramatică a potențialului ei artistic la glumele mizanscenei.

În rolul de mesageri ai bunului simț între fosile, Adriana Moța și Stelian Nistor au jucat fără convingere, frumusețea picantă a tinerei actrițe și sucul acru al actorului fiind argumente insuficiente pentru a fi credibili.

Și, exprimîndu-mi rezerve față de unele adăugiri de text cu scopuri claușetiste ieftine, salut o pasăre rară a vieții noastre teatrale: un spectacol satiric bun, plin de vervă și umor.

RADU ANTON ROMAN

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

Participarea tuturor cetățenilor la dezvoltarea localităților — un profund act patriotic

Dezvoltarea continuă a democrației socialiste presupune, fără îndoială, un spor de calitate în ceea ce privește participarea cetățenilor la buna funcționare a treburilor obștești, calitate care se realizează, în primul rând, așa cum subliniază documentele de partid, tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu, prin cunoașterea temeinică a legilor.

Ne propunem să slujim împlinirea în mai bune condiții a acestui deziderat al activității politico-educative, încercând

prin colaborarea unor specialiști să explicăm sistematic sensurile și semnificațiile diferitelor prevederi ale legii, contribuind astfel și la creșterea eficienței acestora în plan social.

Ne oprim în acest număr, împreună cu Octavian Cratchi, director adjunct în Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare, asupra Legii nr. 1 din 1985, al cărei scop esențial este asigurarea cadrului pentru largă participare a cetățeanului la dezvoltarea localităților.

— Multiplele răspunderi ce revin consiliilor populare și necesitatea perfecționării continue a activității lor în contextul aplicării ferme a noului mecanism economico-financiar constituie esența Legii nr. 1 din 1985 privind autoconducerea, autogestiunea economico-financiară și autofinanțarea unităților administrativ-teritoriale. În activitatea de gospodărire și dezvoltare a fiecărei localități, consiliile populare se sprijină, cum e și firesc, pe participarea tuturor cetățenilor țării, pe stimularea inițiativei acestora.

Vă propun, tovarășe director, să discutăm tocmai despre această participare, la care se referă legea amintită. Primim la redacție numeroase scrisori care semnalează buna experiență acumulată în cei trei ani de cînd se aplică legea, dar și scrisori în care sînt solicitate unele precizări în legătură cu calcularea și stabilirea contribuției în bani și muncă. Dar cum toate acestea fac obiectul celui de-al treilea capitol al legii, vă rog să începem cu prezentarea sumară a celorlalte.

— Trebuie spus de la început că întreaga activitate a consiliilor populare în municipii, orașe, comune se desfășoară potrivit principiilor autoconducerii muncitorești, autogestiunii economico-financiare și autofinanțării, pe baza cărora se realizează participarea largă și nemijlocită a tuturor cetățenilor, în calitatea lor de proprietari-producători și beneficiari, la îndeplinirea politicii partidului și statului de dezvoltare armonioasă și multilaterală a localităților și județelor țării. Din veniturile proprii, consiliile populare trebuie să-și acopere cheltuielile prevăzute în bugetele locale, dar și să participe la constituirea fondului de dezvoltare generală a întregii societăți.

E cazul să precizăm că atunci cînd veniturile proprii nu acoperă cheltuielile, consiliile populare trebuie să se organizeze astfel încît să restrîngă nivelul cheltuielilor la cel al veniturilor.

— Este o condiție de bază a autofinanțării. După cîte știm, legea prevede și necesitatea reducerii permanente a cheltuielilor, printr-o mai bună gospodărire, printr-o mai chibzuită utilizare a bazelor materiale și a resurselor locale. Discutînd despre participarea cetățenilor la autofinanțarea și autogospodărirea localităților, spre deosebire de vechile reglementări, legea la care ne referim vorbește de obligativitatea contribuției cetățenilor la dezvoltarea, modernizarea și înfrumusețarea localităților.

— Este exact. Noi, toți cetățenii țării sîntem obligați să contribuim la dezvoltarea și autogospodărirea localităților în care trăim și muncim, la realizarea unor obiective economice, social-culturale și edilitar-gospodărești. Nu e nevoie de prea multe argumente. Asistăm peste tot, în țară, la o dezvoltare fără precedent a fiecărei localități. Este rezultatul efortului creator al tuturor celor ce muncesc. Participarea fiecărui cetățean la ridicarea localității în care trăiește este, în societatea noastră, un act moral, profund patriotic și presupune o înaltă atitudine cetățenească, pentru că sîntem beneficiarii direcți a tot ceea ce realizăm. Fiindcă aminteai de vechile reglementări — Legea nr. 20 din 1971, azi abrogată, se referea numai la contribuția cetățenilor pentru efectuarea unor lucrări limitate, cu caracter local, în timp ce Legea nr. 1 din 1985 asigură un cadru mult mai larg participării democratice a cetățenilor la dezvoltarea economică, socială, edilitar-gospodărească a localităților și tuturor zonelor țării.

— În ce se regăsește contribuția cetățenească?

— Pe de-o parte, în obiectivele economice, social-culturale și urbanistice de interes local, iar pe de altă parte, în lucrări ample, de interes județean și republican, prevăzute în planul de dezvoltare economico-socială în profil teritorial ale județelor și în planul național unic.

— Cum se stabilesc aceste obiective?

— Propunerile de efectuare a lucrărilor amintite pot fi făcute de deputați, comisiile permanente ale consiliilor populare, unități socialiste, organizații obștești sau de un grup de locuitori. Ele sînt adresate comitetului sau biroului executiv al consiliului popular din localitatea respectivă. Dacă în urma analizei comitetului sau biroului executiv al consiliului popular constată că obiectivele propuse sînt de interes obștesc și există condiții pentru realizarea lor, le supune dezbaterii adunării locuitorilor, pe circumscriptii electorale, și, apoi, adunării cetățenilor.

— Adunările locuitorilor pe circumscriptii electorale și adunarea cetățenilor. Vă rog să insistați asupra lor.

— Adunarea locuitorilor se face pe fiecare circumscriptie electorală, municipală, orașenească, comunală, în vreme ce adunarea cetățenilor se organizează, în comunele mai mari, pe sate, iar în municipii și orașe, pe cartiere, care înglobează mai multe circumscriptii electorale. În

municipii și orașe, adunările cetățenești pe cartiere se desfășoară cu participarea deputaților, comisiilor permanente ale consiliilor populare, comitetelor de cetățeni, ale asociațiilor de locatari, precum și a reprezentanților oamenilor muncii din întreprinderi și alte unități economico-sociale.

— Asupra căror probleme hotărăsc adunările cetățenești?

— Hotărăsc prin vot deschis asupra lucrărilor ce se vor efectua prin contribuția în bani și muncă, valoarea acestora, cuantumul total al contribuției bănești și în muncă aferente lucrărilor respective și termenele de executare ale acestora. De asemenea, potrivit legii, adunările cetățenilor hotărăsc suma ce revine pe fiecare familie și volumul fizic de lucrări ce urmează a fi efectuat de fiecare locuitor apt de muncă care a împlinit 18 ani. Contribuția în bani nu poate fi mai mare de 400 lei la o familie cu un singur membru apt de muncă, 700 lei acolo unde sînt 2 membri apti de muncă și, în sfîrșit, 1.100 lei la familiile cu 3 sau mai mulți membri apti de muncă. Ea se poate plăti în mai multe rate, cel mai tîrziu pînă la 30 septembrie al fiecărui an. Sumele neplătite pînă la această dată se încasează prin rețineri din retribuție sau pensie. Hotărârile adunării cetățenilor sînt obligatorii pentru toți locuitorii din localitățile respective. La aceste adunări este obligatorie participarea primarului care prezintă toate documentele sub formă de propuneri pentru analiză și aprobare. Aceste adunări trebuie pregătite temeinic. Primarul trebuie să explice limpede de ce din multitudinea obiectivelor și lucrărilor propuse au fost alese cele prezentate, care sînt rațiunile economice, prioritățile județului sau localității respective și, în același timp, existența condițiilor concrete de realizare. Adunarea nu hotărăște numai asupra contribuției cetățeanului, ci, în primul rînd, asupra fiecărui obiectiv în parte, ce trebuie realizat și a sumei ce trebuie constituită prin contribuția bănească a locuitorilor necesară realizării acestuia. Pentru obiectivele de interes județean sau republican, dacă e cazul, trebuie arătat care sînt resursele centralizate ale statului și care va fi contribuția cetățeanului. Acesta trebuie să cunoască tot: lucrarea, valoarea totală a investiției, termenul de execuție, contribuția lui și, respectiv, a familiei sale. Poate mai repet, dar astfel se manifestă concret o latură a democrației noastre.

(Continuare în nr. viitor)

RAZVAN BARBULESCU ■

Inițiative

Femina la Pitești

Abia a trecut un an de la deschiderea restaurantului Femina din Pitești, o idee a directorului Iosif Vlaicu de la ICSAP și realizată de economista Olga Ionescu, devenită, după 27 de ani de scripte, responsabilă de unitate. La început a fost o surpriză, în genul restaurantului Intim din Cluj-Napoca. Dar cel din Pitești a câștigat prin amenajare, ingeniozitate, aprovizionare, diversitate

și servicii. O echipă exclusiv feminină a dat acestui restaurant farmecul și eficiența unei unități destinate femeilor. La puțin timp după deschidere unitatea suferea de lipsă de spațiu și au fost necesare lucrări de extindere. Coșuri enorme de flori și servicii de calitate au făcut din Femina un spațiu de excepție al orașului, o reușită comercială demnă de toată considerația.

Lăcomia și prostia

Dintotdeauna săteanul și-a îndrumat odraslele să-și croiască drum în viață în cultul muncii, al cinstei și socotinței. Așa a fost crescut și Chițu Nicolae, născut în urmă cu aproape 30 de ani în Bîlciurești Dimboviței și domiciliat în Fînta din același județ. Spre deosebire de ascendenții săi care, pe vremuri, n-au avut prea multe posibilități să treacă pragul celor 4 clase primare, Chițu Nicolae a fost școlit cu 10 clase pe cheltuiala părinților, dar mai ales pe cea a statului care face eforturi deosebite pentru instruire și educație. Și, în loc să răsplătească ceea ce s-a investit în pregătire și educație prin muncă și comportare, Chițu Nicolae, în cîrdășie cu fratele său Gheorghe și cu alți indivizi de aceeași teapă, nesocotind normele eticii socialiste, au ajuns să încalce grosolan legile țării.

Delegat al Întreprinderii de Antrepriză, Construcții Edilitare și Drumuri București, Chițu Nicolae a fost trimis împreună cu ajutoarele sale, Tănase Ion și Barbur Ștefan, cu un camion, să ridice niște materiale de construcție de la

Gara Obor. La un moment dat pe Chițu l-a ros curiozitatea să afle ce conține „containerul cu trapele deschise”, de aceeași rampă de încărcare și a constatat că în el sînt foarte multe carnete a câte 500 bilete de călătorie, tip autotaxare, pe autobuzele L.T.A. L-au interesat biletele de 17 lei pe care le putea folosi pentru a se deplasa, periodic, în comuna natală, Fînta, județul Dimbovița. Socotind că-și asigură gratuitatea transportului acasă și retur, dar nesocotind legea, Chițu Nicolae și-a însușit, pentru început, 3 carnete în valoare de 25.500 lei. După ce ajutoarele sale i-au mai dat cîte 2 carnete, „delegatul” a abandonat ideea folosirii biletelor în interes propriu și răscolind prin întunecoase unghere ale conștiinței i-au încolțit gânduri de afacere, alăturînd prostiei și o suficientă doză de lăcomie. Temîndu-se însă de flagrant, a convenit cu Tănase Ion să sustragă tot pachetul și să i-l dea în schimb sumei de 50 de lei. Și iată-l pe Tănase Ion cu cîtă ușurință a devenit coautor al unei netrebnicii. Căci ce și-or fi zis hoții: un pachet acolo, niște hîrtii, mare lucru! Abia

mai tîrziu (de fapt prea tîrziu) cînd li s-a făcut calculul biletelor și li s-a precizat că un camion, sub o rogojină, ascunseseră un pachet în a cărui valoare putea fi cuprins prețul a 14—15 autoturisme „Dacia 1300” au realizat pericolul deosebit de grav al faptelor comise. Apoi, Chițu Nicolae, în înțelegere cu fratele său, Chițu Gheorghe, a „depozitat” biletele la locuința din Fînta și-a început afacerea. Dar ce afacere! După un calcul simplu, „duo Chițu” au înstrăinat din „banca proprie de la Fînta” 3.184 de bilete. Folosirea termenului înstrăinat apare cam nepotrivită, dar valorificarea prăzii s-a făcut „la-mica ciupeală”. Cu mult sub valoarea de 17 lei a fiecărui bilet, „În mîrinimia lor de nababi” în fracții au oferit unora bilet gratis, iar altora le-au prețuit prețuri între 1 și 10 lei. Și cî să „certifice” că prostia n-ar lea, Chițu Gheorghe i-a oferit șoferului Chițu Vasile (s-oare coincidență de nume) 3 bilete „pentru a face stație chiala poarta locuinței lui”. S-a găsit și alți amatori de chibpîruri. Astfel, Poradici Constantin, Rîstoiu Aurel, Voine Dumitru, Pană Grigore și Săftă Petre „cu toate că au avut reprezentarea că biletele provind din săvîrșirea unor fapte penale, au acceptat achiziționarea lor, în raport de condițiile în care a avut loc această achiziționare” — după cum s'consențențează în hotărîrea instanței de judecată — și a trebuit să dea socoteală.

Surprinde „amestecul” printre acești chilipirgii al lăcomiei și prostiei. Chițu Nicolae, cîruia munca de răspundere care o îndeplinea îi impunea discernămint desăvîrșit și conduită ireproșabilă. Unii fost tentați să pună „greșeală pe seama tinereții, a lipsei de experiență. Oricum se pînă la lipsă de o „asemenie nouă” experiență” compotîndu-se resc (ca și ceilalți implicați) cercul infracțional, de altă adică situîndu-se pe poziți omului cîștigat, combativ și transigent. Prejudiciul a fost recuperat în întregime, Chițu Nicolae și Tănase Ion suplinind rigorile aspre, dar drepte ale legii. Au timp să-și seama de pericolul social faptelor și să regretă că au interpretat greșit seria „C” mună tuturor biletelor sustrase ca fiind o simplă inițială a „nionului” și nu ca un important indiciu de identificare și deținare a autorilor. Dacă ar fi a minte, și-ar fi dat seama de ceea ce fac. Dar... Cu siguranță între timp, s-au „clarificat” răspunderile celor care, cel puțin din neglijență, au făcut punerea în aplicare a ideii săvîrșite a lui Chițu Nicolae, rampa de încărcare a C. Obor.

MARIAN TEODORESCU

Unde-i lege, nu-i tocmeală!

S-a construit mult. S-a construit frumos. Fiecare oraș al patriei s-a îmbogățit cu noi și noi cartiere de locuințe. Se construiesc încă. Alte zeci de mii de case vor fi, în curând, ale celor care le așteaptă.

Statuată într-un generos cadru democratic, atribuirea locuințelor din fondul de stat se realizează conform unor reguli bine stabilite prin lege, de natură să asigure o împărțire echitabilă a noilor apartamente, conformă necesităților de asigurare a unor condiții optime de viață tuturor oamenilor muncii. Aplicarea întocmai a acestor reglementări impune o

dezbateră democratică a solicitărilor oamenilor muncii de către COM, organism ce are rolul de a aproba ordinea de prioritate în acordarea locuințelor. În aceste condiții, lipsa dialogului cu fiecare om, uneori, nerespectarea până la detaliu a reglementărilor, alteori, lasă loc unor posibile suspiciuni, pun la îndoială buna credință a celor ce se ocupă de acest sector în unitățile economice, alterează încrederea în adevărul legii. Exemplele prezentate detaliat în acest grupaj vor fi, sperăm, edificatoare pentru toate aceste aspecte.

Bun, rău — are dreptate?

Pe cine întrebi astăzi la Uzina de piese de schimb pentru agregate energetice — U.P.S.A.E. Gura Văii, județul Mehedinți — de Dorel Staicu îți dă un răspuns contradictoriu: „Dorel Staicu? E băiat bun, dar... e rău!”. Bun, ori rău? Una din două! Vin apoi și precizările: „E bun muncitor, priceput, dar rău de fire” (maistrul Constantin Blendea); „E cam rău... rău de gură... în rest, e băiat bun” (Ionel Dăescu, președintele Consiliului Oamenilor Muncii); „E bun meseriaș, să fim drepti! E copilul uzinei, din categoria celor crescuți și formați aici, la noi. Ne-am străduit să-i creăm condiții, iar el a dovedit atașament față de uzină. Acuma, de la o vreme, e cam indisciplinat”. (Iosif Tamaș, directorul U.P.S.A.E.).

„N-o tipa el degeaba”, conchide tovarășul Mihail Viziru, primarul municipiului Drobeta-Turnu Severin, de care aparține și U.P.S.A.E. — Gura Văii. Să vedem!

Pe scurt, faptele se prezintă astfel. Dorel Staicu s-a încadrat în muncă la U.P.S.A.E. — Gura Văii în meseria de frezor, din anul 1981. Într-un colectiv excepțional, tânărul Staicu s-a afirmat ca unul dintre cei mai buni, dovadă — Dorel Staicu reprezenta anul trecut la Brașov, în Concursul republican pe meserii „Freza de aur”, elita miinilor măiestre ale unui întreg județ.

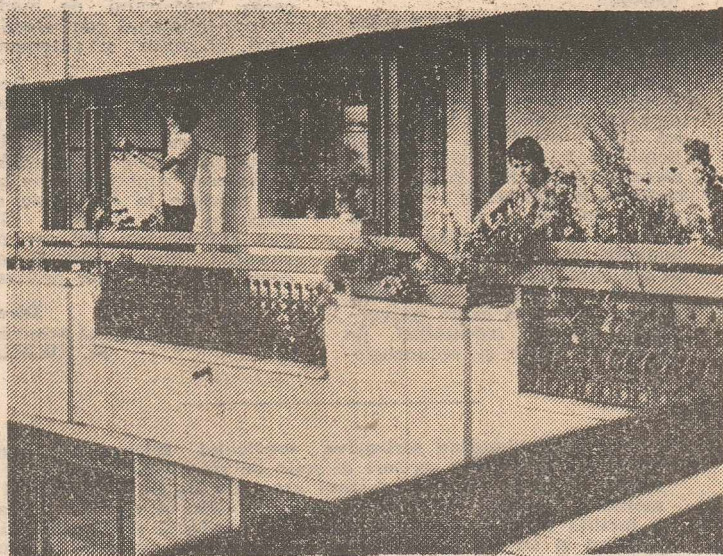
Cum a putut ajunge el „Un băiat rău”? Cităm din memoriul adresat în decembrie 1983 revistei „Flacăra”: „Eu și soția mea, frezor la aceeași unitate, avem doi copii, o fetiță de patru ani și un băiețel de doi ani. Stăm toți patru într-o garsonieră din locuințele de serviciu ale uzinei. Am făcut cerere pentru repartizarea unui apartament din cota întreprinderii și m-am înscris și pe tabelul celor ce fac 300 de ore de muncă la I.A.C.M. — Mehedinți. Dar, când au sosit repartițiile, tovarășul Dăescu Ionel, președintele C.O.M., a dat apartamentele cum a vrut el”.

Memoriul, trimis spre rezolvare Consiliului popular al municipiului Drobeta-Turnu Severin, se întoarce la redacție în luna martie, însoțit de următorul răspuns: „S-a luat legătura cu unitatea, în vederea refacerii tabelului cu ordinea de prioritate, pentru soluționarea cererii petentului de repartizare de locuință din fondul de stat”. Numai că, în aprilie, Dorel Staicu ne declară la sediul redacției: „Situația a rămas aceeași. Nu m-a chemat nimeni care să mă anunțe că s-ar fi refăcut ordinea de prioritate. S-au dat apartamente la persoane cu număr de copii mai mic decât al meu, unii veniți de puțină vreme în unitate”.

În urma unor astfel de afirmații, am considerat necesară o deplasare la fața locului.

Înainte de a relata cele constatate, se cuvine a nota câteva precizări oferite de Gheorghe Ileanu, prim-vicepreședintele al Consiliului popular municipal: „În fiecare an se întocmesc, conform Legii 5/1973, la unitățile economice tabelele cu ordinea de prioritate pentru apartamentele ce urmează a fi date oamenilor muncii. Consiliul popular repartizează locuințele în funcție de posibilitățile pe care le are și de necesitățile din întreprinderi. Tabelele se întocmesc de către

consiliile oamenilor muncii din unitățile respective, care știu cel mai bine cum se prezintă situația și care țin seama de o serie de criterii, printre care și numărul membrilor din familia respectivă, starea locuinței pe care o are cel ce a făcut cerere, aportul său în muncă. O comisie socială formată în cadrul organizației de sindicat verifică la fața locului dacă omul are, într-adevăr, nevoie de casă. Se alcătuește o listă, iar ordinea de prioritate este stabilită în cadrul C.O.M. Lista respectivă este prezentată conducerii întreprinderii, după care se afișează. Termenul de contestație este de două săptămâni. După această perioadă se analizează contestațiile și, dacă este cazul, lista se reface

Fotografie de ELENA GHERA ■

ce, după care se înaintează Consiliului popular și rămâne valabilă tot anul”.

Cum se prezintă situația la U.P.S.A.E. — Gura Văii? Președintele C.O.M., Ionel Dăescu, ne pune la dispoziție listele în cauză și discuția are loc cu hirtile pe masă. Dorel Staicu a prestat mai mult decât cele 300 de ore de muncă, prin care unitățile economice sprijină constructorii viitoarelor apartamente ale oamenilor lor. În lista de prioritate a anului 1983 figura la poziția 6 pentru apartamente de 2 camere. În luna iulie au fost repartizate întreprinderii 14 apartamente, din care unul îi revenea lui Dorel Staicu. Numai că, gândindu-se mai bine, Staicu refuză apartamentul (fapt pe care a „omis” să-l spună redacției!), explicând că, de la data când făcuse cererea, familia i se mărise; au acum doi copii, fată și băiat, pot să mai vină și alții. Ca urmare, consideră că are nevoie de 3 camere. La Gura Văii nimeni nu l-a condamnat pentru asta. „Staicule, dacă ai refuzat apartamentul, acum trebuie să mai aștepti, că sînt alții înaintea ta”, îl avertizează directorul Tamaș. În iulie înțelege să mai aștepte, dar nu cine știe cit, iar în decembrie, când mai sînt repartizate câteva apartamente și el iar nu primește, începe să se agite. „L-am auzit zicînd că se dau case la cine nu trebuie și i-am și spus, măi, vorbești ce nu știi!” declară maestrul Constantin Blendea.

Cum au fost repartizate locuințele în decembrie 1983? Ionel Dăescu ne prezintă listele. „Au fost trei apartamente.

Unul cu 3 camere i-a revenit unui muncitor, Olaru Virgil, care era pe listă înaintea lui. Al doilea apartament de 3 camere l-a luat maestrul Popescu Gheorghe, care avea spațiu insuficient și care a eliberat astfel un apartament cu două camere. Ni se mai repartizase de la Consiliul popular un apartament de 2 camere. Pe acesta ca și pe cel eliberat de Popescu, le-am dat la doi stagiași, care aveau familii și nu primiseră locuință. Astfel, cu trei apartamente am rezolvat, ca să zic așa, patru oameni”. Stagiarul sint trecuți pe listele de prioritate? „Nu întotdeauna, pentru că pot veni în întreprindere după întocmirea lor, dar, prin lege, odată cu repartizarea guvernamentală trebuie să primească și locuință. Aceștia sînt, pesemne, cei vizați de memoriul lui Dorel Staicu, cei care, avînd mai puțini copii și fiind nou veniți în întreprindere, au primit, totuși, casă înaintea lui. „Știa frezorul Staicu Dorel că un inginer stagiar are dreptul să primească locuință cu prioritate?”. „Nu știu dacă știa, răspunde Ionel Dăescu. La timpul potrivit n-a făcut con-

lui Staicu n-a stat de vorbă cu el, cum era obligat s-o facă. „Tabelul de prioritate e corect întocmit, anul acesta este pe poziția 2 la apartamente cu 3 camere, el e rău de fire, ce să mă mai cert cu el!”.

Atitudinea președintelui C.O.M. a creat o atmosferă din care nimeni n-a avut de cîștigat. Văzîndu-se ocultat, frezorul și-a închipuit că aici se ascunde ceva și că el, sigur, e nedreptățit. Din „băiat bun”, Dorel Staicu ajunge „rău de gură”, „pripit”, „pus pe arțag”. Problema locuinței devine mărul discordiei. El însuși recunoaște: „Cum să-mi mai fie capul la treabă și să mă pregătesc pentru următorul concurs pe meserii, cînd gîndul îmi e doar la casă? Cu toate că pretinde a cunoaște bine oamenii — a fost 8 ani secretar U.T.C. și de 5 ani este președinte al C.O.M. — Ionel Dăescu, refuzînd dialogul deschis, o explicație pînă la capăt acolo unde era cazul, a greșit profund, a greșit în cea mai importantă și delicată muncă — aceea cu omul. „La U.P.S.A.E. este unul dintre cele mai bune colective din oraș, afirmă tovarășul primar Mihail Viziru. Afi directorul, cit și președintele C.O.M. s-au lăsat, însă, absorbiți de problemele producției, dîndu-le puțin deoparte pe cele sociale, dar este o greșală din care am avut cu toții a învăța cite ceva. Trebuiau să-i asculte părerile, gîndurile, obiecțiile. Dorel Staicu și soția sa sînt o familie bună. Nevoia de locuință este încă mare. Transformarea județului nostru este o expresie a politicii de dezvoltare armonioasă a țării. S-au construit multe întreprinderi noi și au venit aici mii de specialiști. De la 50 000 locuitori cîți aveam acum 15 ani, numărăm astăzi 150 000. Toți au avut nevoie de case. Numai în acest an se vor da în folosință 1 700 apartamente. Din analiza pe care am făcut-o zilele acestea, constatăm că la U.P.S.A.E. — Gura Văii este nevoie urgentă de trei apartamente, pe care le vom propune spre repartizare la prima ședință a Comitetului Executiv al Consiliului popular din luna mai. Unul dintre ele va fi al lui Dorel Staicu. Și asta, pentru că prin felul în care și-a desfășurat activitatea în toți acești ani, îl merită”.

Sperînd că frezorul Dorel Staicu își va înțelege și el partea lui de vină, așa cum a înțeles-o și a recunoscut-o și conducerea de la U.P.S.A.E. — Gura Văii, sîntem convinși că acesta va redeveni în ochii tovarășilor lui de muncă, ceea ce este în realitate: „un băiat bun”, un om de nădejde.

LIANA MOLNAR ■

Uite casa, nu e casa!

De cîteva luni, noua comisie de locuințe a întreprinderii de avioane, condusă acum de inginerul Mihail Damian, se luptă cu dezordinea. În locul unei evidențe exacte a cererilor și a unei analize atente, corecte a situației celor ce au solicitat locuință, vechea comisie a lăsat moștenire iritare și reproșuri din partea citorva colegi. Printre ei, muncitorii Gheorghe Codrea și Aurel Soare.

Prin scrisoarea trimisă redacției, Aurel Soare apela la sprijinul nostru pentru a rămîne în apartamentul care i se repartizase de către întreprindere (apartament ocupat abuziv de către Gheorghe Codrea), pe care, la rîndul său, l-a reprezentat prin forță, deoarece Codrea a refuzat să îl elibereze. „Deși locuiesc cu forme legale,

ne scrie, sînt permanent timorat... Am fost chiar amenințat că mi se va anula repartiziția”. Fapt care s-a și întimplat, de altfel.

Cele semnalate s-au dovedit însă a fi numai punctul final al unui lung șir de probleme generate de modul în care s-a desfășurat (și a fost controlată) activitatea comisiei de locuințe. Reluăm, foarte pe scurt, momentele.

În noiembrie 1987, întreprinderea repartizează muncitorului Gheorghe Codrea un apartament cu trei camere. Cum vechii locatari mai rămîn o vreme în apartament, în decembrie lui Codrea i se anulează repartiziția. Acesta, însă, susține că a aflat de anulare abia în septembrie 1988, cînd, după eliberarea apartamentu-

lui, se instalează aici cu familia. Deși convins că, așa cum fusese asigurat, apartamentul i se cuvenea și avea să i se încheie contractul pentru locuință — pentru care depusese deja toate actele la S.G.L. încă din 1987 — se temea să nu o piardă, pentru că în răstimpul de aproape un an de la acordarea repartiziției pînă la eliberarea apartamentului, acesta mai fusese solicitat de încă două persoane, din care una se pare (!) că a avut chiar și repartiziție pentru el, dar nu i s-a putut încheia contractul, deoarece nu îndeplinea condițiile legale pentru trei camere.

O lună mai tîrziu, în octombrie 1988, apartamentul îi este repartizat lui Aurel Soare; aceeași în urma informării C.O.M.-ului de către Florica Bonder, din comisia de locuințe, asupra locurilor din lista de prioritate: Soare, locul 6, Codrea, locul 7. În realitate, Codrea era pe listă înaintea lui Soare, iar informarea se dovedește a fi o dezinformare, recunoscută — și consemnată în procesul verbal al imediat următoarei adunări a C.O.M. — de către tovarășa Bonder, și motivată prin faptul că la data aceea (reamintim: octombrie) listele pe anul 1988 nu erau aprobate de C.O.M., de fapt, nu erau nici definitive, și, cum nu le-a avut asupra sa, a încurcat ordinea locurilor. Chiar și în această situație, însă, repartiziția rămîne în favoarea lui Soare, Codrea făcîndu-se vinovat de ocuparea abuzivă a casei. În 22 martie, în lipsa familiei Codrea, Soare ocupă cu forță apartamentul. În 25 martie, se anulează și repartiziția acestuia, avîndu-se în vedere (din nou!) ocuparea prin forță a casei. Din acest moment, contestațiilor și reclamațiilor lui Codrea, li se adaugă cele ale lui Soare. De la nivelul centralei, se dispune și se efectuează o anchetă, ale cărei concluzii sînt, clar, în favoarea lui Codrea, muncitor cu o comportare profesională și morală deosebită, aflat pe lista de prioritate înaintea lui Soare și avînd și soția om al muncii la întreprinderea de avioane.

EFFECTUL E CLAR. DAR CAUZA?

Pentru a se pune capăt conflictului dintre cei doi și atmosferei create de disputarea apartamentului, centrala retrage apartamentul repartizat întreprinderii.

Motivația pare, și pînă la un punct și este, corectă. Nimeni nu are dreptul să ocupe în mod abuziv o casă. Există legi clare în această privință, valabile în mod egal și pentru cei ce solicită locuință, și pentru cei în măsură să hoțărăscă. Dacă ele ar fi fost respectate, dacă în locul unei „adevărata harababuri” — cum caracteriza Ionel Nițulescu, președintele C.O.M. din C.N.I.A.R., situația priorităților pentru locuințe menținută de vechea comisie asupra activității căreia „nici noi, centrala, n-am efectuat nici un control” — s-ar fi ținut o evidență clară a priorităților, cu liste validate de C.O.M., ar fi fost imposibilă dezinformarea unei adunări a C.O.M. și s-ar fi exclus din capul locului pretențiile altor oameni ai muncii la acest apartament, de asemenea, nimeni nu ar fi ajuns în situația de „a-și face singur dreptate”, fapt ce a condus la o atmosferă tensionată nu numai între cei doi, ci și în colectivele în care aceștia muncesc.

Noua comisie de locuințe a reușit să aducă la zi listele de prioritate, care au fost dezbătute și aprobate de C.O.M., apoi afișate în întreprindere. „Din acest moment, ne asigură Romulus Bădescu, președintele C.O.M. din întreprindere, repartizițiile de locuințe se vor face exclusiv pe baza listelor de prioritate, înlăturîndu-se astfel orice motive de discuții sau nemulțumiri în cadrul colectivului. Ținînd seama de poziția lor pe aceste liste, și cei doi muncitori vor primi, încă în acest an, apartamentele la care au dreptul”.

Un final la care se putea ajunge pe un drum mult mai scurt. Cel al respectării de la început a prevederilor legale.

ROXANA PAICU ■

BOICIL, DIN NOU PRO ȘI CONTRA?

O scrisoare

Am citit cu mult interes în „Flacăra” nr. 6/89 din 10 februarie a.c. articolul „Noile virsuri ale Boicilului” de tov. Florin Condurățeanu și Gh. Crișan.

Din păcate, și mai de curând, am citit în Nomenclatorul de Medicamente și produse biologice de uz uman pe anul 1989, editat de către Direcția farmaceutică și aparatului medical din Ministerul Sănătății, la pag. 11, punctul 5, că Boicilul comprimate se scoate din nomenclatorul pe 1989, adică din lista medicamentelor ce vor fi produse de industria farmaceutică, pentru motivul: *depășit terapeutic* (!).

Iată două aspecte ale aceluiași medicament. Cine are dreptate, doctorul Florea Albu de la Spitalul Clinic nr. 2 Timișoara, sau Direcția farmaceutică?

Dacă publicul nu va mai găsi Boicil comprimate în farmacie, aceasta nu are importanță. Dar ce e scris în Nomenclator e citit de medici și se răfringe și asupra Boicilului în general.

Personal consider că aici e slăbiciunea medicamentului românesc. Nu se bucură de încredere tocmai în țara care îl produce și care ar trebui să încerce să-l exporte, atât pentru prestigiul medicinei noastre, dar și pentru aportul de valută, pe care l-ar putea realiza.

Așa a dispărut un medicament foarte util în tratamentul prin infiltrații locale al artrozelor și spondilartrozelor, Pelox-ul, fabricat din nămolul de Techirghiol, desființat tot printr-un asemenea nomenclator. În schimb un produs similar, Pell-Amarul, numai că extras din nămolul de Balta Albă, supraviețuiește, dă rezultate bune și aduce valută, la cabinetul medical de la hotelul Flora, din București, dar numai pentru că autorul său e în viață și-l apără cu îndârjire.

Din același Nomenclator pe 1989 putem citi că este scos din fabricație Covalitnolul, care a învins numai după mari greutăți, iar acum e înlăturat, pentru că *nu se prescrie pe rețete*. Cum să fie prescris, când nu e cunoscut suficient de medici, iar în presa de specialitate nu apar lucrări despre el, bune, sau rele.

Tot așa se găsește greu în farmaciile Tropofar-ul, la a cărui experimentare am participat și eu, care am stabilit niște indicații ale lui în oncologie. Într-o zi va fi „dispărut” și el din Nomenclator.

Acum să revenim la Boicil comprimate.

Terapeutica reumatologică actuală este dominată de antiinflamatoarele nesteroidice (AINS), cu trei caracteristici: antiinflamatoare, antialgice și purtătoare de numeroase și grave acțiuni adverse asupra stomacului, ficatului și rinichilor. Cu toate frecvențele lor contraindicații noi menținem în nomenclator Fenilbutazona (scoasă din uz în multe țări), Indometacinul, Fehinisonul, Ba Importăm

Din Cooperativa agricolă de producție „Dobroești”, Sectorul Agricol Ilfov, primim următoarea veste, sub semnătura președintelui unității:

„Referitor la articolul apărut în publicația dv. nr. 17/28 aprilie 1989 la rubrica „Cu simțul datoriei față de cetățean” sub denumirea „Pe cine sperie o bucată de pământ” vă comunicăm că ne-am însușit în mod autocritic situația terenului în cauză pentru care s-au luat măsuri de redare efectivă în circuitul agricol.

Menționăm că terenul în suprafață de 6800 mp a fost folosit inițial de o fabrică de cărămidă, care din cauza vechimii și neeficienței sale a fost demolată rămânând un teren impracticabil, denivelat, cu fundații de cărămidă și gropi.

Terenul respectiv a constituit pentru C.A.P. Dobroești o preocupare în vederea folosirii lui, dar volumul mare de lucrări pentru nivelare a depășit posibilitățile sale, fapt pentru care în ultima perioadă s-a cerut sprijinul întreprinderilor limitrofe pentru nivelarea lui.

Intrucât nici după această acțiune terenul nu a putut fi propriu agriculturii, antrenat și de articolul dv., s-a luat le-

Palmă cu palmă am câștigat un hectar

gătura cu Întreprinderea Metrou București și O.G.A. pentru acoperirea lui cu pământ fertil pe un strat de 30 cm, ca-

pabil să fie arat și semănat cu furaje pentru zootehnia C.A.P. Dobroești.

Articolul dv. cit și situația terenului respectiv au fost puse în discuția Consiliului de conducere al C.A.P. care a dezbătut pe larg posibilitățile de redare în circuitul agricol, precum și atitudinea pasivă față de folosirea judicioasă a fondului funciar.

Vă mulțumim pentru sesizarea făcută prin articolul dv., pe care îl considerăm un sprijin prețios în munca de viitor care ne-a sensibilizat în îmbunătățirea stilului nostru de muncă, asigurându-vă că prin măsurile ce s-au și se vor întreprinde terenul respectiv va rodi, devenind productiv.

Așadar, o veste bună. Printr-un simplu semn, recepționat prompt și cu lăudabilă răspundere, am câștigat mai mult de jumătate de hectar de teren. Cînd știm cit de prețioasă poate fi și o palmă de pământ, cum să nu ne bucurăm și să nu perseverăm?

Și un răspuns

Pe care l-am primit de la Ministerul Sănătății, Direcția farmaceutică și a aparatului medical.

Privitor la scrisoarea tov. medic R. Georgescu din Tulcea, adresată revistei „Flacăra”, vă facem cunoscute următoarele:

Pentru avizarea medicamentelor în scopul introducerii lor în terapeutică și respectiv cuprinderii în Nomenclatorul de Medicamente și produse biologice de uz uman, în țara noastră s-au constituit următorii: Legii nr. 3/1978, privind asigurarea sănătății populației, două comisii de specialiști: Comisia medicamentului și Comisia pentru produse biologice. Componenta acestor comisii, formată din specialiști de înaltă competență științifică medicală (profesori și alte cadre universitare, medici specialiști de înaltă calificare și recunoaște-

re, farmaciști), a fost aprobată de Consiliul Sanitar Superior.

La propunerea acestor comisii, se revizuieste anual Nomenclatorul de medicamente și produse biologice de uz uman, în raport cu necesitățile asigurării sănătății populației și în concordanță cu progresele realizate pe plan mondial în acest domeniu.

La revizuirea Nomenclatorului, s-a ținut seamă de indicațiile conducerii superioare de partid și de stat, privind reducerea numărului de medicamente, în scopul combaterii risipei, abuzului și automedicației.

În acest cadru, de fiecare dată se analizează scoaterea din Nomenclator a acelor produse pentru care există înlocuitori terapeutic de potență similară sau superioară sau a altor produse la care s-au constatat în timp eficiență biologică scăzută sau alți parametri specifici care justifică excluderea din uz a unor produse.

Director
Farmacist principal
ST. ILIESCU

Publicind simultan scrisoarea medicului tulcean și răspunsul pe care-l dă acestei scrisori direcția de resort din Ministerul Sănătății, redacția s-ar putea simți absolvită de sarcina oricărui comentariu. Datoria ce ne revine din normele în vigoare, aceea de a facilita și prin coloanele publicației dialogul democratic dintre cetățeni și autorități, am putea spune că ne-am făcut-o. Numai că aceleași norme ale democrației, acea exigență promovată zi de zi în activitatea instituțiilor noastre de orice fel de a nu lăsa fără soluția cuvenită sau fără răspunsul cuvenit nici una din problemele pe care le ridică oamenii muncii, ne îndeamnă să observăm că răspunsul de mai sus, surprinzător, tocmai această cerință nu o îndeplinește.

Scrisoarea ridică probleme cit se poate de concrete, aduce argumente, izvorite și întemeiate din practică și dintr-o experiență demnă de interes și de stimă, mobilul ei nu poate fi suspectat în nici un fel, de nici un orgoliu, de nici o ambiție personală, de nici un alt interes decât acela ce s-ar chema dragoste și responsabilitate în profesune, în viață. Și-atunci? De ce acest răspuns — să-l zicem așa — general și abstract, de ce acest sumar de principii de organizare și funcționare a unui compartiment al activității medico-sanitare, principii bine știute, dacă nu chiar de toată lumea, de cel din branșă, de medic, cum e cazul autorului scrisorii, cu siguranță.

În raport cu răspunsurile prompte și la obiect, cu care ne obișnuim în vremea din urmă acest minister, ni se pare cel puțin o stridență maniera ca la întrebările unui om de meserie, ale unui profesionist care, vezi bine, știe și el ceva, să invoce o ostentație competență unor comisii și competență înaltă a unor specialiști, și doar atât; și nu spui, adică, chiar nici un cuvânt despre ce cred dumneaele, comisiile, sau dumneaele, specialiștii, tocmai în chestiunea în cauză.

Stimate tovarășe doctor și cititor al revistei, tragem nădejdea că a fost vorba de un nedorit accident, urmînd ca răspunsul pe care-l așteptați, și pe care, cel puțin după anii ce l-ați dedicat sănătății oamenilor, îl meritați, să vă parvină cit mai curînd.

Errare humanum est

Aurel Emanoil Măndrilă, comuna Vama, str. 7 Noiembrie nr. 157, Județul Suceava, ne aduce la cunoștință următoarele: Sint și eu abonat de 2 ani de zile la revista Flacăra, fiind o revistă utilă, din care se pot învăța multe lucruri. Citesc complet revista din scoarță în scoarță. Cu această ocazie, am găsit unele lucruri care sint inexacte. Astfel, în revista Flacăra anul XXXVIII, nr. 16 (1765) din data de vineri 21 aprilie 1989, în articolul —

fotoreportaj intitulat „Tabloul votiv la Gura Humorului” de Cici Iordache-Adam și Elena Ghera, în partea introductivă autoarele arată: „În Obștea Bucovinei, cu cerul aurit de Voroneț, în locul unde Moldovița își dăruiește unda senină, adunată din tainele pietrei, riului Moldovița, stă de peste 500 de ani țigul Gura Humorului”. Acest lucru este inexact, deoarece riul Moldovița se varsă în Moldova, dar în comuna Vama, lângă fabrica de che-

restea! De asemenea, nu este corectă nici însemnarea: „...ca niște nepătrunse bastioane, monumete. Voronețul, Humor, Moldovița, Vatra Moldoviței, Arborea, Putna...”. Aici corect trebuia scris monumentul (măstirea) Moldovița din comuna Vatra Moldoviței, județul Suceava, nefiind două monumete, așa s-ar putea înțelege din ziar.

În încheiere, ni se solicită „dacă există posibilitatea, de a comunica eroarea în revistă, spre documentarea corectă a cititorilor”. Ceea ce am și făcut!

Camping sau șatră?

Din Cluj-Napoca, profesorul dr. R. Givulescu ne scrie următoarele: „Cunosc bine stațiunea Stîna de Vale, așa că m-am bucurat în mod sincer citind frumosul articol scris de Pătru Balaci într-un recent număr al revistei „Flacăra”. Așa este cum scrieți dumneavoastră: o stațiune frumoasă, cu aer bun, o stațiune ordonată, curată, cu două hoteluri bine puse la punct, dar o stațiune care merită o reclamă mai eficientă decît cea care i se face în prezent.”

În continuare, cititorul nostru constată unele nepotriviri între tabloul înfățișat de reporter în mai 1989 și imaginea pe care dînsul o are despre stațiune din august 1988. „Nepotrivirile” privesc referirile la teleschi, la piinea de casă, la alimentarea cu apă și la calitățile Izvorului minunilor. Sint nepotriviri care pot să bucure, să determine revenirea în stațiune, dar, iată, mai departe, profesorul dr. R. Givulescu descoperă unele discordanțe nu în raport cu cele scrise de reporterul nostru, ci cu normele firești care ordonează activitatea unei stațiuni de odihnă. Să vedem despre ce e vorba: „Nu contest că există aici gospodărie-anexă în care se cresc porci și oi. Numai că acești porci au un regim special, de autohrănire pe seama resturilor de mîncare din lăzile de gunoi ale campingului în cuprinsul căruia hălăduiesc în voie, ca la ei acasă. Adăugați la aceasta vacile și caii care se incurcă între sforile corturilor și veți avea o imagine a ceea ce reporterul dv. nu a văzut despre care harnicul și inimosul director al stațiunii pare că nu știe. Lumea nu vine numai cîtă încipe în hoteluri, unii nici nu doresc să locuiască în acestea, mulți vor la camping, unde e mai ieftin și mai puțin sofisticat. Vin, chiar și plătesc, iar cînd văd cum arată, pleacă val-virte. Îmi cer scuze că insist asupra acestui camping, dar el reprezintă o rușine a stațiunii, ceva ce-l coboară nepermis nivelului. Închipuiți-vă un teren de 120x35 metri (campingul mic) care arată ca o tabără de indieni părăsită. Pe suprafață respectivă am numărat nu mai puțin de 70 vetre de foc, de la mîri că mai există cite un loc unde să-ți ridici cortul. Două becuri plasate anapoda lumii nează această curte în mijlocul căreia tronează lăzile pentru resturi menajere la care vin și cîinele porcii stațiunii. Cît privește campingul mare, acesta nu are nici lumină, nici ap curentă, nici elementar toaletă. Așa că...”

Urmează, în final, alte cîteva propuneri pe care sperăm să le rețină cu aceeași atenție și factorii răspunzători: a) interzicerea accesului în stațiune a celor care, nefiind turiști, roiesc aici (cu cai și căruțe sau lăcioarele goale) doar pentru învîrteli, negoț ilicit și cerșetorie; b) interzicerea campingului aprinderii focului după vol fiecărui venit pentru a nu strica în continuare frumoasele paiași ale stațiunii; c) reînfrînarea traseelor unor excursii mici, de agrement. În afară de Izvorul minunilor, lumea n mai are altă distracție decît barul de zi și consumul de „bomboane agricole”. Întruborșul mai vechi despre stațiune sint recomandate 5 trasee de plimbări prin împrejurimi 6 excursii ușoare. De ce nu reactualizează ele? De ce există nici un indicator pentru cascada Iadolina, una d perlele stațiunii? d) de ce sint tăiați și comercializați copacii doborîți de vînt. E m simplu să lași turiștii să cîmpească pădurea după bunul plac pentru lemnul focului tabără? e) ultima propunere, pentru cei ce fac drumeție, trebui să existe o cabană. Vi de exemplu un grup de 20 st denți ce studiază flora stațiunii Stîna de Vale. Unde îi cazan Mai de mult existau și caba turistice, nu numai hotelu una din ele fiind posta actuală. În încheiere, cititorul ce are atîta interes și dragoste pentr acest minunat loc urez inimosului director de la Stî de Vale realizarea tuturor p iectelor despre care a vorbit articolul, inclusiv cu punerea punct la aspectelor negati semnalate. Urare la ei subseriem.

Pagină realizată de
NICOLAE ARSENI

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ În citeva rinduri, **Stefan Moldovan** din Alba Iulia, str. Toporașilor nr. 11, relatează o experiență cu adevărat emoționantă: Căzând, în urmă cu cinci ani, de la o mare înălțime, în miini, părea, la vârsta de 33 de ani, „pierdut pentru viață”. Au urmat internări, prin diverse spitale, numeroase tratamente și gipsuri care, luni și luni de zile, i-au anulat orice posibilitate de mișcare. Miinile, de care atita amar de vreme nu s-a mai putut folosi în nici un fel, țin astăzi, din nou, stiloul pentru a ne scrie: „M-am dus — fără prea mari speranțe — și la Spitalul de ortopedie din Tîrgu Mureș, un spital mic, dar cu oameni uriași prin știința și inima lor. După două operații, la ambele miini, palmele zbircite mi s-au deschis. Am fost necăjit atîta ani, iar azi am zîmbetul pe buze. Oamenilor care mă cunoșteau, aproape nu le vine a crede că am început să lucrez iarăși cu miinile mele. Plîngînd de bucurie, am revenit om întreg în familie, să-mi cresc, prin munca brațelor mele, copiii. Cum să le mulțumesc acestor cadre medicale, sigure de știința lor, care au făcut atita pentru mine ?!”. Cea mai mare mulțumire pentru cei care s-au dedicat acestei nobile profesii — deci și pentru medicii din Tîrgu Mureș — este faptul că încă un om a fost redat sănătății, familiei, vieții.

■ Aflăm că, din păcate, nu doar în Capitală mai există parcuri ce par ale nimănui. Iată ce ne scrie un corespondent din Ploiești, în urma articolelor publicate în ultimele numere ale revistei „Flacăra”: „În cartierul Nord-Ploiești, la intersecția străzilor Nordului cu A. Mureșanu, se află un parc, așa-zis al Pionierilor, care a devenit (ca în urmă cu 20 de ani) groapa de gunoi a negospodarilor din străzile Găgeni și Abrud. Orice descriere a ceea ce se aruncă aici nu poate ogîndi realitatea, căci depășește închipuirea. Pe lîngă aspectul urît, reprezintă și un adevărat focar de infecție. Ce fac gospodarii orașului? Nu au timp să vină să vadă paragina și regatul gunoiului?”

■ **Aneta Criveanu** locuiește în casa din str. 6 Martie nr. 103, Galați, de mai bine de 50 de ani. Ajunsă la o vîrstă destul de înaintată, casa necesită reparații ce solicită acum intervenția specialistului. Aneta Criveanu s-a adresat I.J.G.C.L. alui de care aparține. Și nu de ieri, de azi: „Sînt trei ani de cînd umblu să mă rog, să vină cineva să repare casa. Merg am de două ori pe săptămînă, ar seful de sector îmi tot spune să am răbdare, că sînt treabă la urgentă.” Am vrut să aflăm și noi dacă, într-adevăr, era necesară intervenția „de urgență”. Și era! Ne-o confirmă însăși **Întreprinderea Judeeană de Gospodărire Comunală și Locală — Galați**: Cele reclamate de petentă au fost verificate la fața locului, constatîndu-se ca întemeiate. Iată de această situație vă informăm că au fost executate lucrări de eliminare a condensului, prin retencuirea pereților. De asemenea, s-au reparat ușurile de fum și calcanul, care erau deteriorate. În prezent lucrările sînt terminate.

■ Pentru cele peste 900 de miini ale comunei **Dognecea**, tuată la 30 de kilometri de municipiul **Resita** — așa cum relatează **Mihai Berzescu** — a rămas un mister faptul că autobuzele care asigurau leutura între cele două localități si-au încetat bunul obicei a circula zilnic. Cursele au fost suspendate duminică și în zile de sărbători legale. „Maritatea locuitorilor comunei mi se scrie — lucrează la întreprinderile resitene cu focotinu: Combinatul siderurgic, spre exemplu, dar și la întreprinderea de construcții de usini. Fabrica de confecții. La Lăminare sau Otelănu există clioă de odihnă. re nu interesează ne nimeni noi trebuie să ajungem la ul de muncă si duminică?” da, conducerea I.T.A. trebuie să fie interesată de această problemă, dacă nu chiar si ducerile întreprinderilor re-

șitene, care s-ar cuveni să intervină pentru reglementarea grabnică a unei astfel de situații.

■ Si tot în problema transportului, o altă anomalie: între comuna **Români** și municipiul **Roman** (ambele în județul Neamț), pe o distanță de circa 25 de kilometri, desi există o șosea asfaltată ca-n palmă, nu circulă nici un fel de autobuz nici duminică și nici în vreo altă zi a săptămînii. „Pentru a ajunge la Roman — ne scrie **Ana Aldea**, în numele locuitorilor din comuna Români — trebuie parcursă o rută ocolitoare (Români—Buhuși—Bacău—Roman) de 80 de kilo-

puțin, așa stă scris în răspunsul primit de la Secția exploatare urbană și radioficare din cadrul Direcției de Telecomunicații a municipiului București: „...la cifra miilor de la indexul contorului era vizibil 6 în loc de 5.” Această situație, mai sîntem informați, a condus la taxarea în plus cu 500 lei în avizul de plată emis în perioada 21 IV—20 V — 1989. Situația cu pricina a fost lămurită, în urma sesizării cetățeanului și conturile reglementate dar, ne întrebăm: aparatura pe care ne-am obișnuit să ne bazăm, s-o punem să calculeze în locul nostru, nu trebuie verificată și ea ?! Pentru că, după

partizarea unui apartament din fondul locativ de stat necesar familiei, compusă din cei doi soți și un fiu. În prezent, întreprinderea pentru reparat utilaj minier Tîrgu-Jiu, unde lucrează soțul solicitantei, a repartizat familiei sale un apartament în municipiul Tîrgu-Jiu, str. Unirii, bloc 5, sc. 1, et. 4, ap. 20”.

■ Cit de greu circulă hîrțile la **Oficiul de pensii** al sectorului 1, București, aflăm din pătania **Anei Pavlovski**, domiciliată în Calea Griviței nr. 401, bl. B, sc. A, ap. 26. În luna noiembrie 1988, petenta a achitat ultima rată la împrumutul de care a beneficiat pentru construirea unei locuințe propriate personală. Ratele însă au continuat a-i fi reținute din pensie. În urma solicitării sale, ne-am interesat la C.E.C. asupra motivului. Iată-l, în răspunsul primit. „Urmare a cererii petiționare, din 25 ianuarie 1989, adresată C.E.C. — S.C.M.B., aceasta a trimis oficiului de pensii adresa nr. 2284/7. II. 1989, pentru sistarea reținerilor. Totuși, oficiul de pensii a mai reținut încă două rate, în februarie și martie. S-a luat legătura și telefonic cu oficiul de pensii, care abia în luna aprilie a sistat reținerea ratei din pensia petiționarei. Toate sumele reținute și virate eronat de Oficiul de pensii al Sectorului 1 i-au fost restituite petiționarei de către C.E.C. — S.C.M.B., după primirea lor în cont.” Oamenii puși pe drumuri, acte întocmite inutil de funcționarii C.E.C., numai și numai din nepăsarea celui ce are în grijă sa dosarul **Anei Pavlovski**. Că-l are în grijă, e un fel de a spune, pentru că faptele arată cu totul altceva.

■ Vreme de un an de zile, locuitorii satului **Luptători**, județul Călărași, s-au confruntat cu o situație cit se poate de neplăcută. „Pentru orice obiect, oricît de mic, dar de trebuință, omul pleacă prin alte sate, pierzînd timp prețios”, ne scria, nu de mult, în numele tuturor locuitorilor, cetățeanul **Marin Dișoiu**. Am dorit să aflăm și noi cauzele acestei nefirești realități, drept, pentru care ne-am adresat **Consiliului popular al județului Călărași**. „Din verificările efectuate — ni se răspunde — a rezultat că, într-adevăr, în anul 1988 magazinul cooperativei de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor, a funcționat numai o lună, datorită faptului că gestionarul a fost condamnat pentru vinzarea mărfurilor la suprapreț. Începînd cu data de 5 aprilie 1989, magazinul are un nou gestionar și funcționează normal.” Prea mult timp a trebuit pentru a se găsi un om potrivit!

■ Indignat de cele petrecute **Cotea Costică** din București, bd. Ion Șulea nr. 86, Sectorul 3 întreabă: „E normal ca patru lucrătoare ale Unității „Nufărul” să stea de vorbă, ca să le mai treacă vremea, în timp ce una singură nu mai prididește cu servitul clienților care așteaptă, așteaptă, să le vină rîndul? Si asta — cel puțin așa se pretinde — pentru că primirea și restituirea obiectelor de curățat trebuie făcută de aceeași persoană.” Așteptăm răspunsul factorilor responsabili, menționînd că este vorba de unitatea „Nufărul” din Complexul comercial „Ambrozie”, bd. Iosif Broz Tito.

■ Cusutul, o necesitate în orice gospodărie, a devenit pentru **Elena Săvescu** din București, str. Brezoianu nr. 54, Sectorul I un prilej de supărare. De ce? Pentru un simplu degetar, pe care-l caută prin mercerii de luni și luni de zile. Vinzătoarele i-au dat informații contradictorii, ba au ajuns chiar la concluzia că nu se mai fabrică. „E un obiect mic, adevărat, dar cum s-ar putea să nu se mai fabrice?” Mic sau mare, sîntem de pă-

rerea dumneavoastră, cînd este necesar, un obiect trebuie să se găsească în magazine.

Rubrică realizată de
LIANA MOLNAR

Poșta redacției

Andronache Constantin — Tg. Ocna: Legea 6/1977 prevede obligația ca în interval de 5 ani de la promovarea ca maistru să absolviți o școală de maistri în specialitate. ● **Romanescu Cristian** — Tg. Jiu: S-a stabilit ca în acest an terenul din zona stației de apă să fie folosit de către cantina liceului. ● **Zlateu Iancu** — Constanța: Retribuția tarifară a persoanelor transferate în interesul serviciului în aceleași funcții în unități la care se aplică niveluri de retribuire mai mici se stabilește, potrivit pct. 9 lit. b din anexa 6 la Decretul 100/1979, respectiv pînă la cel mult clasa de retribuire avută. Acest mod de stabilire a retribuiției nu trebuie să ducă la acordarea unui număr de gradații fără îndeplinirea condiției minime de vechime prevăzută la art. 33 al. 1 și 2 din Legea 57/1974. ● **Tătar Mircea** — Cluj-Napoca: Potrivit art. 83 din Statutul personalului didactic, definitivarea în învățămînt poate fi obținută după un stagiu efectiv de 3 ani în activitatea didactică de predare. ● **Negescu Virginia** — com. Aninoasa (Argeș): 1) Pensia de invaliditate nu este influențată în situația în care invaliditatea este cauzată de accident de muncă sau boală obișnuită (Legea 3/1977). 2) S-au majorat numai pensiile de invaliditate gr. II mai mici de 800 lei (art. 4, Decret 210/1988). ● **Solomon Paraschiva** — mun. Gh. Gheorghiu-Dej: Conform legislației în vigoare, personalul care efectuează operații ce se succed, datorită specificului, în locuri de muncă prevăzute în grupele I și II de muncă, neputîndu-se determina cu exactitate timpul lucrat în fiecare grupă, va fi încadrat în grupa II de muncă. ● **Prodan Mariana** — Galați: În funcția de proiectant principal pot fi încadrați absolvenții liceelor de cultură generală care au o vechime de cel puțin 5 ani în funcția de proiectant sau în alte funcții echivalente, dacă au absolvit și un curs de specializare cu profil tehnic (art. 25 al. c, Legea 12/1971). ● **Mindraș Constantin** — Beclean: Un membru cooperator care trece într-o unitate socialistă chiar în sistemul cooperatiei agricole beneficiază de vechime neîntreruptă în muncă, nu de vechime neîntreruptă în aceeași unitate, pe baza căreia se acordă sporul la retribuire. ● **Zărescu Felicia** — Caransebeș: Aveți dreptul la retribuire tarifară pentru anul doi de activitate după 12 luni de la încadrarea ca inginer stagiar. Întreprinderea unde sînteți încadrată poate să vă prelungească stagiatura cu perioada cit ați fost scoasă din producție pentru activitate sportivă, dar cu retribuire prevăzută pentru al doilea an de activitate. ● **Spinu Gheorghe** — com. Putna (Suceava): Pentru că în perioada detașării ați beneficiat de spor de șantier, nu vi se mai poate acorda indemnizația de detașare. ● **Nițu Nicolae** — Piatra Olt: Potrivit art. 14 (4) din Legea 3/1977, persoanele care au vechimea în muncă prevăzută de lege și au lucrat efectiv cel puțin 15 ani în grupa I de muncă sau cel puțin 20 de ani în grupa II au dreptul la cerere să li se reducă vîrsta de pensionare, prevăzută de art. 8 (2) din lege, în mod proporțional cu anii lucrați în grupa I sau II de muncă. Deci o persoană care dovedește o vechime în muncă în grupa II de cel puțin 24 ani, poate solicita înscrierea la pensie pentru limită de vîrstă la 57 ani, bărbat.

REGHINA VĂRVICI

Scrisoare comentată

Supărarea a trecut

La recomandarea medicilor specialiști, **Iulia Munteanu**, o fetiță de numai doi ani și citeva luni, de fel din Rîmnicu-Vîlcea, este internată, împreună cu mama ei, la Sanatoriul balnear de recuperare „1 Mai” din județul Bihor, cu diagnosticul de encefalopatie și parareză spastică post-natală. După numai trei săptămîni de cură cu apă geotermală, asociată cu gimnastică medicală și tratament medicamentos intensiv, grație străduinței personalului medicos-sanitar și pedagogic, se reaprind îndreptățite speranțe. Dintr-un pui de om aproape inert, fără zîmbet, fără pic de grai, **Iulia** se ridică repede, mai întîi în șezut și apoi se poate ține citeva clipe pe propriile picioare; începe să gingurească, să articuleze chiar primele cuvinte.

Bucuria tinerei mame devine imensă. Greu de stăpînit. Un adevărat miracol începea să se împlinească.

Tocmai cînd lucrurile păreau însă că au apucat pe calea cea mai bună, **Elvira Munteanu**, mama fetei, este invitată la cabinetul directorial și, spre totală-i nedumerire și stupefacție, i se pune în vedere ca, în cel mai scurt timp posibil, să părăsească sanatoriul, singură sau cu fetița cu tot. „Și asta — ni se confesează, printr-o îndelungă scrisoare, tinăra mamă — pentru simplul și incredibilul motiv că am fost surprinsă în timp ce încercam, surmenată de nopțile și zilele de veghe și nesomn, să-mi pregătesc o ceașcă de cafea. Pentru citeva înghițituri de cafea... Oare, e drept ca numai pentru atita lucru să fiu externată, iar nefericita mea fetiță să fie lipsită de dreptul ei legitim la sănătate, la viață ? !”...

Nu puteam rămîne impasibil în fața unui astfel de necaz. La sanatoriu am aflat însă că lucrurile nu stau deloc simplu. Directoarea sanatoriului, **Rodica Szabo**, doctorița **Valentina Roventă**, întendentul **Dumitru Lazăr** și ceilalți oameni în alb cu care am discutat ne-au mărturisit cu mina pe inimă că, de la o vreme, în pofida repetatelor atenționări, **Elvira** începuse să încalce regulile de disciplină și conduită prevăzute de regulamentul de funcționare, strict obligatorii într-o asemenea instituție. Conducerea unității n-a avut ce face. A fost obligată, nevoită, să aplice externalizarea, spre a preveni necazuri mult mai grave.

Desigur că tinăra mamă greșise. Pînă la un anumit punct, putem găsi chiar o anume înțelegere. Numai că, într-un sanatoriu de copii, nimeni nu poate face ce vrea și cum pofteste. Pentru îndeplinirea scopului curei balneare, pentru succesul deplin al acțiunilor de recuperare trebuie respectate strict niște reguli comportamentale. Altfel nu se poate.

Gîndindu-se la soarta fetei, ulterior, conducerea sanatoriului a regretat, totuși, duritatea măsurii și, drept urmare a intervenției noastre, s-a dovedit chiar dispusă s-o reprimească neîntîrziat pe **Iulia** la tratament. Chiar însoțită de mama ei. Cu o singură condiție însă: mama să fi tras învățămintele cuvenite din lecția aspră a vieții.

„**Iulia** și mama ei, **Elvira Munteanu**, sînt așteptate deci la Sanatoriul 1 Mai din Oradea !

MIHAI STĂNESCU

metri, folosind un autobuz și două trenuri. Pe lîngă banii cheltuiți, mai pierzi și o jumătate de zi”. Să se fi gîndit conducerea I.T.A. că e mai economic așa ?

■ **Năstase Rafael** din Bicăz, str. Piatra Corbului, bl. 15, ap. 9, chinuit de o bronșită cronică, încerca, în urmă cu cităva vreme, medicamentul „Cibotusin”, brevetat de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci. „Numai dintr-o singură doză administrată, m-am simțit miraculos de bine, ne scrie corespondentul nostru. Sînt surprins de faptul că, deși medicamentul a fost experimentat pe mii de bolnavi, cu rezultate excepționale și brevetat ca invenție de Întreprinderea „Biofarm”, amintita întreprindere a lăsat să cadă asupra „Cibotusinelui” un vîl de uitare. Revista „Flacăra” semnală la vremea sa apariția noului medicament. Rîndurile de mai sus subliniază încă o dată, utilitatea sa, motiv pentru care lansăm și noi întrebarea: ce se întîmplă cu „Cibotusin” ?

■ Iată, se confirmă faptul că pentru perioada 16 II 1989 — 15 III 1989, în contul postului telefonic al cetățeanului **Tudorache Dumitru** din București, Calea Giulești nr. 60, bl. B, sc. A, ap. 1, sector 6, s-a taxat eronat pentru impulsuri adiționale, suma de 552,50 lei, în loc de 52,50 lei. De vină este, numai și numai aparatura... Cel

cum se vede, ne mai poate juca și fete, din cînd în cînd.

■ Dispoziția de repartizare nr. 801, eliberată de D.P.M.O.S. — județul **Ialomița**, îi dă **Radei Popescu**, domiciliată în Slobozia, calitatea de om al muncii la combinatul chimic din localitate, unde a început să funcționeze ca operator chimist.

■ Cum e și firesc, **Bulgaru Gheorghe**, laminator la Combinatul siderurgic Galați, a dorit, după căsătorie, să-și aibă soția alături. Numai că **Mihaela**, soția sa, era țesătoare la Întreprinderea „Filatura și Finisajul” Balotești. **Consiliul popular al județului Galați** a rezolvat problema tinerei căsătorii: „**Mihaela Bulgaru** are asigurat loc de muncă la Întreprinderea Textila Galați, pe care urmează să-l ocupe după perfectarea formelor de transfer.” Mulțumim și noi pentru înțelegerea și omenia arătată.

■ De la **Consiliul popular al județului Gorj** aflăm modul în care s-a rezolvat problema ridicată în scrisoarea **Adrianei Andrișoiu** din Tîrgu-Jiu: „Petenta solicită sprijin pentru re-

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

● În orașul marocan Casablanca a avut loc reuniunea extraordinară arabă la nivel înalt, la lucrările căreia au participat șefii de stat sau reprezentanții acestora din toate cele 22 de țări membre ale Ligii Arabe, fapt care marchează reintegrarea Egiptului în Ligă. Participanții au dat publicității o declarație finală în care exprimă solidaritatea cu lupta poporului palestinian. Reuniunea a aprobat crearea unui Comitet Suprem, condus de regele Hassan al II-lea al Marocului, care să întreprindă contacte pe plan internațional în vederea reactivării procesului de pace în Orientul Mijlociu, pentru crearea premiselor de convocare a unei conferințe internaționale de pace în regiune. Totodată, s-a hotărât înființarea unui Comitet însărcinat cu înființarea de contacte cu părțile libaneze aflate în conflict, în vederea soluționării

crizei libaneze. Din comitet fac parte regele Marocului, regele Fahd al Arabiei Saudite și președintele Algeriei, Chadli Bendjedid. Documentul relevă, pe de altă parte, că un rezultat al acestei reuniuni este și faptul că s-a reușit înălțurarea divergențelor care afectau relațiile dintre o serie de state arabe, creind o atmosferă de reconciliere, des-tindere și solidaritate.

● Congresul Deputaților Poporului din U.R.S.S. l-a ales pe Mihail Gorbaciov, secretar general al C.C. al P.C.U.S., în funcția de președinte al Sovietului Suprem al U.R.S.S. În favoarea alegerii sale s-au pronunțat peste 95 la sută dintre deputații participanți la lucrări. Potrivit amendamentelor aduse Constituției sovietice, funcția de președinte al Sovietului Suprem al U.R.S.S., nouă în struc-

tura de stat, desemnează cea mai înaltă oficialitate sovietică, ce reprezintă U.R.S.S. atât pe plan intern, cât și în relațiile internaționale. În funcția de prim-vicepreședinte al Sovietului Suprem al U.R.S.S., a doua funcție ca importanță pe linie de stat, a fost ales, la propunerea lui Mihail Gorbaciov — care a făcut, în acest scop, uz de prerogativele constituționale, acelea de a-și desemna pe primul său locțiitor —, Anatoli Lukianov. Congresul Deputaților Poporului din U.R.S.S. a ales Sovietul Suprem al U.R.S.S., organ permanent al puterii de stat, legislativ, de conducere și de control, format din două camere: Sovietul Uniunii și Sovietul Naționalităților. Sovietul Suprem a fost ales prin vot secret dintre deputații Congresului. Cele două camere ale sale au câte 271 de membri fiecare. Anual, Congresul Depu-

taților Poporului înnoiește o cincime din numărul membrilor fiecărei camere a Sovietului Suprem, Sovietul Suprem al U.R.S.S. se va întruni anual în două sesiuni ordinare, de primăvară și de toamnă. Printre atribuțiile sale figurează: organizarea de alegeri legislative și stabilirea componenței Comisiei centrale electorale; numirea președintelui Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. și, la propunerea acestuia, confirmarea componenței Consiliului de Miniștri sau modificarea componenței acestuia; formarea sau desființarea de ministere sau comitete de stat ale U.R.S.S.; ratificarea sau denunțarea unor tratate ale U.R.S.S.; înstituirea de ordine și medalii ale U.R.S.S.; emiteră de decrete de amnistie și altele.

ION CODRU ■

Comentariul săptămânii

Colaborarea interbalcanică

În cadrul recente reuniuni de la București la nivel de experți, la care au participat delegații din Albania, Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, Turcia și România, s-a realizat, după cum se menționează în comunicatul dat publicității, un schimb util și constructiv de opinii vizând definirea unor căi și modalități practice de intensificare a colaborării în Balcani, de natură să ducă la o mai mare apropiere între țările acestei regiuni, la întărirea încrederii reciproce și a securității în peninsula, ca o contribuție la promovarea păcii și înțelegerii în Europa și în lume. La convorbiri s-a evidențiat dorința comună de a dezvolta conlucrarea pe baze bilaterale și multilaterale, pentru a conferi o nouă dimensiune cooperării, înțelegerii și bunei vecinătăți în Balcani, pentru a realiza aici o zonă fără arme nucleare și chimice, fără baze militare și trupe străine, o zonă a colaborării pașnice între națiuni egale. S-a apreciat că prin dorința tuturor participanților de a dialoga, prin caracterul deschis și pozitiv al dezbaterilor, reuniunea a marcat un progres pe linia eforturilor susținute ale țărilor balcanice de a face din peninsula o zonă a prieteniei, încrederii reciproce, colaborării și bunei vecinătăți.

România este o promoție tradițională și activă a dialogului interbalcanic. De-a lungul anilor, dar cu deosebire în ultimul sfert de secol, țara noastră a depus eforturi susținute, a întreprins numeroase demersuri și a inițiat ample acțiuni, în primul rând prin intensificarea dialogului la cel mai înalt nivel, vizând dezvoltarea relațiilor bilaterale cu celelalte țări balcanice, întărirea prieteniei și bunei vecinătăți. În acest sens, România a statornicit și întărit relații de prietenie și colaborare pe numeroase planuri cu toate statele balcanice, s-a preocupat și se preocupă de asigurarea unei continuități organizate și concretizării sporite a dialogului multilateral inițiat în regiune. Este cunoscută contribuția activă a țării noastre la organizarea și buna desfășurare a reuniunilor multilaterale din ultimii ani, cum sînt cea de la Belgrad, a miniștrilor de externe ai tuturor statelor balcanice, din 24-26 februarie 1988 și reuniunile ulterioare de la Sofia și Tirana ale înalților funcționari ai ministerelor de externe. În cuvîntarea rostită nu de mult în municipiul Drobeta-Turnu Severin, reafirmînd poziția și preocupările constante ale României privind dialogul și conlucrarea în Balcani, președintele Nicolae Ceaușescu sublinia: „Vom acționa cu toată hotărîrea pentru dezvoltarea largă a colaborării între toate țările din Balcani, fără deosebire de orînduire socială, pentru realizarea, în această parte a lumii, a unei regiuni fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine, a unei regiuni a colaborării pașnice între națiuni egale — ca o parte a colaborării egale între toate națiunile din Europa și din întreaga lume”.

În spiritul acestor preocupări, conducătorul partidului și statului nostru a propus organizarea la București a unei întâlniri a șefilor de state sau guverne din țările balcanice, ca etapă nouă, superioară a conlucrării zonale, care să confere noi orizonturi întăririi încrederii, colaborării multilaterale și prieteniei între toate țările și popoarele din Balcani, să dea un puternic impuls acțiunilor în direcția transformării Balcanilor într-o zonă a bunei vecinătăți, a păcii și cooperării, fără baze militare și trupe străine, înscrîndu-se ca un important act politic în viața continentului nostru și a întregului mapamond. Formulată încă din 1982, această propunere a fost reafirmată în iulie 1987, cu ocazia dialogului româno-elen la nivel înalt, devenind un punct de referință al întâlnirilor balcanice multilaterale din ultimii ani. Fără îndoială că alături de reuniunea de la București, cit și altele care îi vor urma — se preconizează organizarea, printre altele, a unei reuniuni ministeriale consacrate cooperării industriale și transferului de tehnologie între țările balcanice (în iunie a.c.) și a unei reuniuni speciale asupra cooperării economice și comerciale (în a doua parte a lui 1989) — vor constitui pași importanți spre finalizarea inițiativei României de a iniția la București a unei întâlniri la nivel înalt a statelor balcanice, întâlnire menită să aibă un rol esențial în dezvoltarea bunei vecinătăți, a înțelegerii și colaborării în regiune, în interesul securității și păcii în Europa și pe tot globul.

ION D. GOIA ■

În memoria peliculei Shirley Temple rămîne copilul mimune al Hollywoodului, chiar dacă este de aceeași vîrstă cu Mickey Mouse. Între timp ea a ajuns bunică. Și cum rolul bunicilor este să povestească, face acest lucru, dar în scris, într-o carte autobiografică intitulată „Child Star”, lansată pe piață în paralel cu o altă carte despre actriță „Shirley Temple, American Princess” de Anne Edwards. Între cele două cărți există și unele discordanțe, referitor la unghiul din care sînt privite unele fapte.

Astfel, Shirley Temple referindu-se la filmul „The Little Colonel” accentuează că partenerul, Bil („Bojangles”) Robinson, era de culoare, fiind primul cuplu de acest fel din istoria filmului, dar omite un amănunt: Robinson are 56 de ani, iar Temple 6. Anne Edwards, cu privire la acest episod, remarcă

malitios: „Un film Temple era incomplet fără ceva întunecat”. Au fost și dintre aceia care au considerat-o pe Shirley o mîdinetă. Marele scriitor Graham

Bunica povestește

Green, pe vremea cînd făcea critică de film pentru publicația britanică „Night and Day” și-a permis unele observații de genul: „În Captain January” ea (Temple) poartă pantaloni cu maturitate sugestivă a la Dietrich”. Acest pasaj l-a costat 12.000 de dolari daune-interese pe editor.

Conform tradiției, de afacerile copilului s-au ocupat părinții, mai precis tatăl care a demis-

Un Palomares în Japonia!

De la o vreme, nu trece aproape zi să nu aflăm din presă, că într-o regiune sau alta a lumii, a avut loc un accident militar. Tancurile intră în case, transportoarele de rachete se răstoarnă, avioanele se ciocnesc în aer în cursul manevrelor sau al demonstrațiilor, ba mai cad citeodată și asupra unor localități provocînd mari drame cum a fost cea de la Ramstein (R.F.G.) despre care a relatat și revista noastră, la vremea respectivă. Îngrijorarea provocată de aceste evenimente este cu atât mai mare cu cît la bordul unor avioane, nave sau altor mijloace de transport se pot afla încărcături nucleare, cu o forță de distrugere care întrece de sute și chiar de mii de ori puterea pus-tuitoare a bombei de la Hiroshima. Că este așa au demonstrat și cele câteva accidente nucleare, care, din fericire nu s-au soldat pînă acum cu consecințe dezastruoase, între care se numără și cel din 17 ianuarie 1968 de la Palomares, cînd un avion B-52 al S.U.A. a pierdut patru bombe nucleare, care au fost găsite apoi cu greu, în apele spaniole, ultima — la 760 metri adîncime.

Și, iată, zilele acestea, revista americană „Newsweek” releva că accidentul de la Palomares nu a fost singular și că în anul 1965, în fața coastelor Japoniei, s-a petrecut un incident similar, fiind pierdută, de această dată, o bombă cu hidrogen cu o putere de circa o megatonă. Un avion de tip „A-4E Skyhawk”, avînd la bord bomba respectivă, nu a reușit să se oprească pe pista de aterizare a portavionului „Ticonderoga” prăbușindu-se în mare și scufundîndu-se la o adîncime de circa 5.000 metri. Aceste amănunte au fost descoperite în jurnalul de bord al portavionului de către cercetătorii de la Institutul pentru studii politice din Washington.

Potrivit revistei „Newsweek”, despre acest accident s-a informat public, în cele din urmă, în 1981, la o expoziție privind accidentele cu arme nucleare, însă autoritățile americane au afirmat atunci că el s-ar fi petrecut la circa 500 de mile de uscat; în realitate el a avut loc la numai 70 mile (112 kilometri) de o insulă japoneză din arhipelagul Okinawa. Locuitorii de aici au reacționat vehement la aflarea acestei știri de rău-augur și au cerut imediat explicații. Nu mai puțin dur a fost șocul și asupra relațiilor politico-militare nipono-americane. La 5 decembrie 1965 cînd s-a petrecut accidentul, portavionul „Ticonderoga” tocmai revenea din a-

pele din apropierea Vietnamului spre baza navală Yokosuka situată nu departe de Tokyo.

Un purtător de cuvînt al Ministerului de Externe al Japoniei a reafirmat poziția oficială a țării sale: potrivit acordurilor cu S.U.A., americanii nu pot să aducă arme nucleare pe teritoriul nipon decît după ce se consultă cu guvernul japonez. Însă, S.U.A. nu au cerut niciodată pînă acum să aibă loc asemenea consultări. Și, totuși, după cum s-a văzut, au venit cu arme nucleare în Japonia. În urma explicațiilor cerute de guvernul nipon, S.U.A. au dat asigurări că bomba cu hidrogen pierdută în urmă cu 24 de ani nu prezintă nici un fel de pericol „atît în prezent, cît și în viitor”. Experții Pentagonului apreciază că bomba respectivă, avînd de 70 de ori puterea celei de la Hiroshima, nu avea montat mecanismul de detonare. În plus, ea nu era construită să reziste la presiuni mari, așa că probabil a fost distrusă de presiunea apei, chiar în timp ce cădea la fund, iar materialul radioactiv s-a imprăștiat în apă, devenind nepericulos. Nu aceeași opinie are și expertul american William Arkin care apreciază că cele 14 kilograme de plutoniu ale bombei ar putea produce mari prejudicii mediului înconjurător, în cazul cînd carcasa de metal a fost distrusă. Este și motivul pentru care în această perioadă mii de locuitori din prefectura Okinawa participă la ample acțiuni de protest împotriva pericolelor rezultate din existența armelor nucleare.

ROMEO NĂDAȘAN ■

Alain Delon se destăinuie

Ca și alți monștri sacri din ultimele decenii, Alain Delon nu mai are nevoie de nici o comandare, toată lumea știe cine este, care-i sînt lucrările și cărările. El a abordat aproape toate genurile de film, dar cel care i-a adus, mai ales în ultimul timp, cea mai mare popularitate a fost „policierul”. Actorul apare cel mai adesea în postura justițiarului, a celui care, nemulțumit și revoltat de felul cum acționează cei puși să-l aperse pe omul de rînd, face el dreptate. În ultimul său film, „Nu treziți un polițist care doarme”, Alain Delon este chiar justițiar împotriva... altui justițiar, a justițiarului fanatic și, de aceea, nedrept. Avînd în vedere tocmai marea lui popularitate, se înțelege că setea de-a afla cit mai multe despre prodigiosul actor de cinema rămîne mereu nepotolită. Cite ceva a spus chiar el, Alain Delon, într-un interviu publicat nu de mult de săptămînalul „L'Express”, interviu din care publicăm cîteva fragmente.

— „Clanul sicilienilor”, „Borsalino”, „Polițistul”, „Povestea unui polițist”, „Pentru pielea unui polițist” și multe altele. Iar acum, iată, „Nu treziți un polițist care doarme”. Nu vi-i teamă că imaginea lui Delon cu pistolul în mînă se demonetizează?

— Cuvîntul „polițist” este pentru mine ca un talisman. Delon-polițistul sau Delon-escrocul pe ecran constituie garanția sălilor pline. Nu mă dezic de nimic din ce-am realizat în cinematografie. Port pe umeri 31 de ani de muncă pe platouri și 81 de filme. Și absolut niciodată n-am filmat constrîns de ceva. Uneori am greșit, s-a mai întîmplat și asta, dar am greșit în deplin acord

cu mine însumi. Dacă ar fi să fac un bilanț acum, la cei 53 de ani ai mei, aș putea numi cel puțin 12 pelicule care au devenit opere clasice și care îmi vor supraviețui.

— Aveți și alte preocupări, însă înainte de toate sinteți actor, nu-i așa?

— Se înțelege, cu toate că n-am făcut niciodată studii speciale de actorie, ci am învățat totul „la fața locului”. În 1957, regizorul Yves Allégret m-a plasat în fața aparatului de filmat și mi-a zis: „Fii tu însuși”. M-am simțit imediat ca pește în apă. S-a strigat: „Motor!”, și eu am început să joc... Talent. Pot fi oricine, ca unameleon. Mostenesc acest dar de la mama: ea era capabilă să joace și comedie, și tragedie, și întotdeauna cu o neînchipuită naturalitate.

— Prin urmare, n-ați putea trăi fără să filmați?

— Dimpotrivă. De la această profesie nu mai aștept nimic deosebit, am obținut totul. Am văzut mulțimi imense scandînd-mi numele, în numeroase țări, pînă în Asia de Sud-Est. Iar acum am ajuns la vîrsta cînd nu mă mai adresez, pentru a juca în filme, „bătrînilor”, fie și din cauză că ei nu mai sînt. De cînd au plecat dintre noi Visconti, Bourvil, Gabin, viața mea nu se mai ascămînă cu cea dinainte, ea este otrăvită de absența lor. Acum alții mi se adresează mie. În asta și consistă singurătatea.

— Însă ce Delon să renunțe la ceva parcă nu s-a întîmplat pînă acum...

— Dar cine a spus că renunț? Sînt doar conștient că mă apropii de inevitabil... Însă tocmai cunoașterea acestui fapt face ca viața să-mi pară și mai incîntătoare... Dacă vreți să-mi faceți un cadou splendid, dăruimi-mi capacitatea de a trăi fără somn. Din 100 de ani (presupun că ajung la vîrsta asta), 30 îi petrec dormind. Cite n-aș putea face în acest timp!

— A fost ușor să deveniți star în cinematografie?

— N-a fost totuși simplu de la început. Mai întîi au fost mai multe fugi de-acasă, apoi angajarea ca voluntar la marină (am lucrat la aprovizionarea submarinelor)... Aceasta a ținut pînă în ziua cînd, plimbîndu-mă prin Cannes, am fost oprit de un „vîntător de mutre”, care mi-a propus să fac cîteva probe pentru un regizor american. Așa am ajuns pe platourile de filmare din Roma, în compania Avei Gardner și a lui Rock Hudson. Această împrejurare n-a făcut asupra mea o impresie mai puternică decît dacă aș fi avut în față niste lustragii — inconștiența vîrstei. Regizorul mi-a propus un contract pe șapte ani, urmînd să filmez în Statele Unite. Am refuzat. Probabil, a lucrat instinctul. Opt ani mai tîrziu m-am dus în America pentru a turna în „Asasinii din San-Francisco” și nu m-am simțit deloc bine acolo. Ce vreți, sînt francez, parizian, acest lucru este incurabil. Am reușit în viață. Am posibilitatea de a filma cu cine vreau și cînd vreau. Nu trebuie să mă tem de a „presa” uneori publicul, intrucît publicul nu mă cunoaște cu adevărat. Pe autenticele Delon publicul îl vede doar întîmplător, întrezărînd cite ceva ici-colo...

— Întîmplător?

— Desigur, și adesea acolo unde se așteaptă mai puțin. De exemplu, în „Povestea noastră” a lui Bernard Blier, unul din filmele cu care mă mîndresc, Delon este dotat cu acea tandrețe care se află în el însuși. Cînd Delon plînge cu amar în brațele lui Nathalie Bay, eu sînt acela care plîng.

Prezentare și traducere de D. GOIA ■

Astfel de experiențe sînt interesante și pot îmbogăți aventura cunoașterii!

Scenariul întâmplărilor ce se desfășurau în Arizona, cu puțin timp în urmă părea extras dintr-un film despre cosmonauți: îmbrăcată într-un costum roșu aprins — uniforma adoptată pentru proiectul Biosphere 2 — Abigail Alling, în vîrstă de douăzeci și nouă de ani, de profesie biolog, ieșea surzătoare dintr-un modul, parca spațial, dar transparent, ridicînd două degete ale minii drepte în binecunoscutul semn V al victoriei. Care victorie? Abigail petrecuse numai cinci zile într-un spațiu complet închis, cu citeva legume într-un răzor de pămînt, doi pești într-un bazin, o baterie de captatori meniți să înregistreze toate datele experimentului. Era vorba de o primă experiență la „mărimă naturală” a unei părți din proiectul Biosphere 2, început cu cinci ani în urmă în deșertul Arizona.

Acest proiect ambițios, care va debuta cu adevărat la 21 septembrie 1990, și va consta în studierea vieții „sub un clopot de sticlă” a opt bărbați și femei, capabili să trăiască timp de doi ani într-un circuit complet și total închis, se află deocamdată în fază de pregătire. Biosphere 2 se dorește a fi replica în miniatură a Biosphere 1, adică a planetei Terra, nu este încă decît un vast șantier, la circa cincizeci de kilometri de departare de Tucson, în Arizona. Pe aceste coline presărate cu cactuși și tufisuri țepoase începe să se înalțe din pămînt ceea ce va deveni cea mai mare seră din lume sau mai exact cel mai mare „terrarium”.

Să ne imaginăm, privind deocamdată planurile: pe un hectar de sol perfect etanș — două straturi de beton care învelesc o foale de oțel inoxidabil — se va sprijini o imensă cupolă de sticlă și oțel, înaltă de 25 metri și lungă de 170. În interiorul acestui vivariu uriaș vor coexista șapte tipuri diferite de mediu. La cea mai mare altitudine, pe o extremitate, va exista o pădure tropicală de tip amazonian; imediat alături o savană tropicală cîntărită pe o faleză, apoi în contrapartă o mlaștină cu ape tulburi care se va învecina cu o lagună „impodobită” cu un reef de corali și care se termina într-un braț de mare adînc de peste șapte metri; în sfîrșit, în aval, mărginit de o întindere de arbusti spinosi, un deșert din cele care se întind în sudul Californiei, adică umezite de briza marină. Aceste șapte „medii naturale”, așa cum se întind ele, în stare sălbatică, pe continentul american, vor găzdui o floră și o faună care vor cuprinde circa

hrana celor opt locuitori ai celor 3.800 specii, de la mușchi la arbori înalți, de la țînțar la cerb, pitic însă.

Toate animalele domestice vor fi și ele din varietățile „pitice”. Dar culturile agricole practicate în cel de al șaselea „biom”, conform terminologiei biosferiene, vor produce plante de dimensiuni normale, îmbogățite cu îngrășăminte naturale și „dopate” prin efectul seră. Aceste plante și animale, la care se vor adăuga pești de tipul „tilapia”, originari din lacurile Africii răsăritene, vor folosi pentru

Prima dintre acestea, consacrată de la Universitatea din Arizona, începînd din 1962, Carl Hodges s-a interesat tot mai asiduă de culturile practicabile în zonele desertice, cu precădere de posibilitățile de irigare la culturile de plante halofite (rezistente la sare) cu apă de mare. În 1967 Hodges a creat laboratorul pentru cercetarea mediului înconjurător (E.R.L.) în cadrul Universității din Arizona. În prezent E.R.L. este alcătuit din trei unități principale, amplasate în apropierea aeroportului internațional din Tucson.

tivă un fel de linte de apă (Azolla pinnata) care furnizează azotul în care ea este bogată, la fel ca o serie de alte leguminoase. „Aerul viciat, încărcat de gaz carbonic, este re-injectat la baza straturilor de pămînt folosite pentru culturi” explică Abed Anoute, un botanist libanez care participă la proiect. „Se observă atunci cum bacteriile din sol, prin acel metru de grosime a pămîntului, absorb gazul carbonic și ceilalți factori poluanți din aer”.

Datorită sistemului complet închis se poate urmări, cu cer-

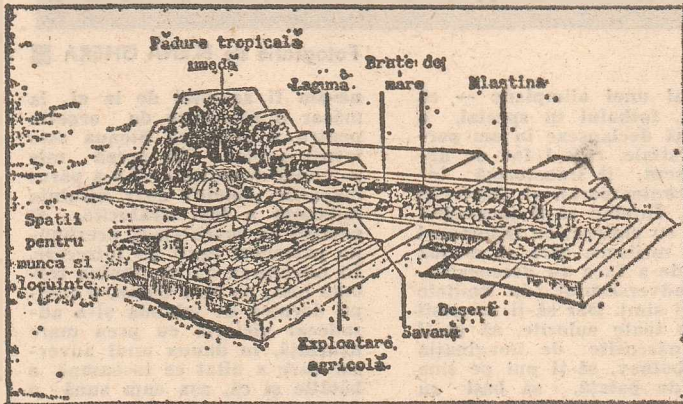
înflorite, pe zi” remarcă Margaret Augustine, canadiană, de profesie arhitectă, directoarea proiectului Biosphere 2. „Trebuie deci să prevedem o rezervă de apă cu un anumit conținut de zahăr în cazul în care resursele naturale de nectar ar fi insuficiente”. Desigur că viitorii biosferieni ar prefera să coexiste mai degrabă cu fluturi decît cu țînțari, dar biologii au fost drastici: țînțarii sînt utili pentru hrana peștilor, prin larvele lor. Așa că vor exista țînțari. Fluturii, în schimb, au larve — omizile — prea lăcomă de clo-rofilă. Așa că lepidopterele vor fi limitate pentru a nu pune în pericol frunzișul. Această „dozare” corectă constituie dificultatea cea mai mare în experimentul Biosphere 2. Dacă se vrea într-adevăr ca timp de doi ani să poată coexista, într-un spațiu complet închis și izolat de restul lumii, și într-un mediu complet „reconstituit”, oameni, animale și plante, este absolut necesar să se introducă în ecuație toate elementele și datele biologice, botanice, zoologice, ecologice și chiar sociologice. O încercare extrem de curajoasă care presupune o îndelungată muncă de cercetare prealabilă — ceea ce explică întîrzierea începerii experimentului propriu-zis care ar fi trebuit să înceapă chiar în acest an.

Trebuie așezate, cum s-ar spune, azi, materiale capabile să reziste la coroziune timp de un secol — aceasta fiind durata de viață fixată pentru vivariu.

Deocamdată, activitatea cea mai intensă se desfășoară în clădirile anexă, deja construite: centrul de cercetare și dezvoltare biotecnică — care cuprinde și modulul de încercare, testat în luna martie a.c. —, un „insectariu” în care vor fi crescute și menținute în viață circa 250 specii destinate să colonizeze cupola de sticlă, serele în care sînt „păstrați” arborii destinați să alcătuiască viitoarea pădure tropicală și o stație de depurare ecologică unde sînt testate diverse procedee posibile. Clădirile sînt răspîndite pe colinele de la Sunspace Ranch, un teren de circa o mie de hectare, achiziționat de către societatea Space Biospheres Ventures care dirijează acest proiect. Cercetătorii viitorului și studiile lor au nevoie de o natură calmă, blîndă, chiar dacă ei nu fac altceva decît să creeze o altă, complet artificială, care poate, într-o zi, va fi catapultată în spațiu, poate pentru a însoți pe oamenii ce vor coloniza planeta Marte.

STEFAN UDRESCU ■

O SFERĂ VERDE ÎN DEȘERT

Biosphere 2 — un experiment privind crearea unui „mediu natural” în care omul să poată trăi în mijlocul unor condiții externe nefavorabile, ca de exemplu pe o altă planetă.

lui de al șaptelea „biom”, care vor „domicilia” într-un imobil dotat cu toate elementele confortului modern.

La prima vedere oricine se întreabă de ce oare se întreprinde o asemenea experiență care va necesita investiții în valoare de circa treizeci de milioane de dolari? „Operația Biosphere 2 are trei obiective — explică Kathleen Dyhr, specialistă în probleme de nutriție a formației. În primul rînd să creeze ecosisteme închise pentru a le putea studia; în al doilea rînd să creeze rezerve biologice pentru speciile amenințate să dispară; apoi pentru a construi habitate-urii în care omul să poată trăi ca „sub clopot de sticlă” în vederea unor viitoare misiuni spațiale sau a colonizării altor planete”.

Inițiatorul operației este Carl Hodges, de profesie matematician și fizician, în prezent convertit la studiul agronomiei tropicale. În calitate de director al laboratorului pentru energie so-

lă energiei solare își concentrează cercetările asupra sistemelor de încălzire și de răcire în spațiu. Cea de a doua unitate este o seră în care sînt cultivate șapte sute de plante halofite din întreaga lume. Cea de a treia este o seră tropicală umedă care își concentrează cercetările chiar asupra proiectului Biosphere 2. Aici Hodges și asistenții săi (E.R.L. are o sută de colaboratori permanenți) studiază mijloacele de supraviețuire într-un spațiu închis pe bază de produse naturale (cereale, fructe, legume și pește). În această unitate se depun toate eforturile pentru a studia circuitul complet al ecosistemului. Pești tilapia, în bazinele lor se hrănesc cu algele care proliferază în condiții de lumină și căldură. La rîndul lor ei eliberează în apă deșeurile care permit să se cultive plante acvatice cum este orezul. În loc să se deverseze îngrășăminte chimice azotoase, pentru a mări productivitatea orezului, se cul-

titudine, parcursul fiecărei particule de umiditate, deplasarea gazelor și a tuturor celorlalte elemente chimice. În vivariul din Biosphere 2, izolații voluntari vor trebui să respire mereu același aer, bineînțeles oxigenat de către plante și filtrat de către bacteriile din sol. Și vor trebui să bea apa în care au înțat peștii sau în care s-au spălat ei înșiși, bineînțeles filtrată și purificată.

Partea cea mai dificilă a experimentului pare să fie nu supraviețuirea oamenilor, ale căror necesități alimentare sînt bine cunoscute (2.500 calorii pe zi sub cupola de sticlă) și necesitățile lor în ce privește spațiul vital. Dificultățile vor fi legate de plante și îndeosebi de fauna sălbatică. Cîte broaște, sau lilieci sau păsări vor trebui introduse pentru a se putea obține un echilibru durabil sub cupolă? „Pentru a hrăni o singură pereche de colibri de exemplu, trebuie să putem conta pe circa trei mii de flori

Dar omenirea nu va trăi niciodată sub clopot de sticlă

Trebuie, de aceea, să apărăm neîncetat sănătatea planetei!

Declanșată pe la mijlocul acestui secol, criza ecologică preocupă astăzi intens întreaga omenire, intrucît degradarea mediului ambiant, care a luat proporții îngrijorătoare, poate duce la distrugerea bazei materiale a dezvoltării omenirii. În cadrul general, dat de împrejurarea că în perioada de după cel de-al doilea război mondial ritmul poluării și deprecierea biosferei a depășit posibilitățile naturii de a se autopurifica și autoregenera, cauzele degradării mediului înconjurător sînt numeroase. Le vom aminti numai pe cele mai importante. În primul rînd, e vorba de cursa înarmărilor. Deși, cînd se referă la înarmări și ecologie, comentatorii scot în evidență mai ales ce s-ar întîmpla în cazul unui război nuclear (iarna nucleară și celelalte), sînt, credem, de relevat efectele negative, din punct de vedere ecologic, ale înarmărilor înseși, prejudiciul pe care acestea îl aduc mediului ambiant chiar și fără izbucnirea războiului. Astfel, experiențele nucleare, chiar făcute în subteran, duc la creșterea radioactivității, influențînd negativ dezvoltarea faunei și florei

din regiunea respectivă. Apoi, stocările de arme nucleare, ca și transportarea lor dintr-un loc în altul, produc accidente de tipul celui de la Palomares, cu efecte poluante foarte puternice. La fel stau lucrurile și cu producerea de substanțe toxice pentru armele chimice, cu crearea și perfecționarea de arme bazate pe principii noi, cum sînt armele bacteriologice. Cursa înarmărilor înseamnă resurse ne regenerabile ale solului, cum ar fi metalele de tot felul, mai ales cele grele și rare, hidrocarburi, precum și cantități imense de alte resurse (lemn, textile, apă etc.). În același timp, construcția de obiective militare, aerodromuri și altele duc la scoaterea din circuitul normal, productiv a unor întinse suprafețe de teren, iar manevrele militare aduc imense prejudicii mediului prin poluarea intensă ce provine de la munițiile folosite și de la motoarele de mare putere. La acestea se adaugă imensele cantități de reziduuri provenite de la industria militară, care, chiar îngropate în cantinere, ajung în cele din urmă în biosferă.

Alături de înarmări, la degra-

darea mediului ambiant contribuie și industrializarea și urbanizarea excesive și haotice, alte aspecte ale procesului tehnologic, în condițiile în care economicul și se acordă totdeauna prioritate în dauna ecologicului. Așa s-a ajuns la „efectul de seră”, ca urmare a consumului ridicat de combustibili fosili, la distrugerea stratului de ozon, la „marele negre” și „marele roșii”, la infestarea apei, aerului, solului și subsolului cu pesticide, îngrășăminte chimice și alte substanțe toxice. Între factorii de dezechilibru de primă mărime se include și „extirparea” plămînilor Terrei prin defrișarea nerațională a pădurilor, în primul rînd a celor tropicale, fapt care duce la modificări climatice importante, cu efect pe întregul glob, la proliferarea secetelor, la înăntarea deșerturilor, la dispariția a numeroase plante, animale, microorganisme, ecosisteme.

Toate acestea duc la concluzia că în momentul de față este urgentă adoptarea unei strategii globale pentru a se opri înrăutățirea situației ecologice pe plan mondial. „Apărarea mediului înconjurător, spunea președintele

Nicolae Ceaușescu, reprezintă azi una din cele mai importante probleme pentru toate popoarele și toate zonele”. Din motivele arătate, este limpede că măsurile ecologice trebuie adoptate în strînsă legătură cu oprirea cursei înarmărilor, inclusiv a experiențelor nucleare, cu lichidarea subdezvoltării și cu mai buna organizare a relațiilor dintre state. În acest sens, țara noastră se pronunță, pentru realizarea unui acord general care să vizeze apărarea și menținerea condițiilor de viață pe planetă. Se știe că la ultima sesiune a Adunării Generale a O.N.U., la propunerea României pe ordinea de zi a fost înscris punctul „Răspunderea statelor pentru apărarea mediului de viață al omului și prevenirea poluării acestuia ca urmare a acumulării de reziduuri toxice și radioactive și întărirea cooperării internaționale în soluționarea acestor probleme”. În viziunea țării noastre, un program global de apărare a mediului înconjurător ar urma să cuprindă, printre altele: instituirea unui sistem de norme universale privind împiedicarea prin toate mijloacele

a practicilor de poluare și urmărirea acelor care se fac vinovați de asemenea acte; stabilirea de reguli privind răspunderea concretă a statelor sub jurisdicția cărora au loc activități din care rezultă reziduuri toxice, precum și a firmelor producătoare, pentru daunele provocate prin transferarea acestora peste granițe sau în apele internaționale; adoptarea de documente care să prevadă răspunderea statelor pentru prevenirea traficului ilegal, acumulării și deversării de produse și deșeurii toxice și periculoase, care afectează mai ales țările în dezvoltare. Legat de toate acestea, România preconizează convocarea celei de-a doua Conferințe a O.N.U. pentru mediul înconjurător, care să pună bazele unei largi colaborări internaționale în acest domeniu. Fiindcă prin toate datele și componentele ei, apărarea mediului ambiant constituie o chestiune fundamentală a contemporaneității, de a cărei rezolvare depinde soarta planetei și a locuitorilor ei.

ION DUMBRĂVĂ ■

Reporterii noștri
la Barcelona:

Au fost mai buni, vom putea fi mai buni!

Fotografie de ELENA GHERA

— Dragă Cobi, ești un personaj simpatic și popular pentru spanioli, vei deveni la fel de cunoscut în întreaga lume prin desemnarea ta ca mascotă a Jocurilor Olimpice de la Barcelona din 1992. Aș vrea să discutăm în legătură cu finala C.C.E. la fotbal din acest an. Ce părere ai despre ea?

— A fost o partidă greu de uitat, în care A.C. Milan a stat la cîrmă, jucînd cu dezinvoltură, cu nonsalanța unei mari campioane.

— În ceea ce am scris săptămîna trecută, după cum poate pricepe orice om de bună credință, n-am vrut în nici un caz să-i scuz pe steliști pentru prestația lor sub orice critică. Nu au nici o justificare.

— E intru totul adevărat.

— Și, desigur, e important pentru specialiști să discearnă contribuția fiecărui jucător la calitatea unei partide, care au fost atuurile unui antrenor, care au fost gafele altuia, ce scheme tactice s-au folosit etc. Dar, peste ani, nu consemnarea unor astfel de observații vor mai putea reconstitui farmecul unui meci, ambianța în care el s-a desfășurat. De aceea am dorit, ca și cu alte ocazii, să scriu despre întâlnirea dintre Steaua și A.C. Milan ca și cum aș relata povestea unui spectacol, de la momentul încheierii lui pînă în final. Și de aceea mi s-a părut — ca de altfel și unor confrăți de la unele ziare străine — că, uneori, ce s-a petrecut dincolo de dreptunghiul de lărbă a fost mai ieșit din comun, mai important pentru ceea ce simtem noi, oamenii, în acest moment, în acest sfîrșit de secol XX.

— Te referi la unii „tifosi” care s-au încăierat pe străzi cu poliția? La petardele, fumigenele care au învăluit uneori terenul cu o ceață deasă? La urletele de fîră ale unei galerii inferibintate? Dar Anghel Iordănescu a declarat net: „Simtem obișnuiți să jucăm în ambianțe ostile.”

— Și e perfect adevărat! Ca orice echipă, Steaua n-a fost și nu este întîmpinată întotdeauna cu simpatie. E povara pe care trebuie s-o poarte orice „team” puternic.

— După finala de săptămîna trecută mai crezi că Steaua e o formație puternică?

— Fără îndoială. Și de aceea privesc cu tristețe la cei care se bucură de eșecul ei, un accident care i se poate întîmpla oricui, chiar și cuiva cu o carte de vizită impresionantă.

— Ce argumente ai?

— Ele ar fi mai multe, dar îți spun pe cel care m-a impresionat cel mai mult: m-a emoționat analiza lucidă și exactă pe care Pîturcă a făcut-o jocului în avionul care ne aducea înapoi în țară. Cine se poate judeca atît de aspru are toate șansele să lase dintr-un impas vremelnic.

— E frumos ce spui și-l doresc Stelei ca în anul viitor să fie o finalistă cu mai mult noroc. Revenind însă la galeria lui A.C. Milan: cum ai fi vrut să fie ea? Formată din cetățeni îmbrăcați în smoching și care să aplaude discret, cu mîini la mînuși albe și roștind în virful buzelor: „Forza Milan”?

— Riz de mine, Cobi! Nici vorbă de așa ceva. Dar vreau să-ți atrag atenția — mai ales tu, care vei reprezenta spiritul

nobil al unei olimpiade — că sportul, fotbalul în special, a ajuns să declanșeze în om porniri bestiale, care-l fac de nerecunoscut, îl transformă într-un contemporan al celui din pesteri. Înțeleg să-ți incurajezi echipa cu cîntece, cu îndemnuri și alte mijloace care s-a năibă nimic de-a face cu desconsiderarea adversarului, în limitele bunului simț. Dar să-ți minjești fața în toate culorile, să porți măști născocite de imaginația cuiva bolnav, să-ți pui pe tine haine de paie, să bați cu pumnii și cu bețele în autocarul care transportă la stadion niște ziariști din altă țară, să te lupți cu forțele de ordine, să provoci un vacarm infernal prin diverse mijloace pirotehnice și să urli ca în junglă, mi se pare degradat pentru condiția umană. Cel puțin așa cred eu.

— Văd că te-a marcat teribil galeria milaneză!

— Avea și cum! Mai ales cînd ai în minte recenta tragedie din Sheffield, după cum nu

ne-am fi așteptat de la ei la măcar o răbufnire de orgoliu pentru a arăta că Steaua este totuși o Stea. De aceea mie personal meciul nu mi s-a părut magnific, fiindcă doar biruința milaneză a fost strălucită. O partidă de mare clasă presupune parteneri egali de întrecere. În miercură de săptămîna trecută însă, pe Nou Camp, o echipă dornică de izbîndă și-a adjudecat victoria cu prea mare ușurință, în dauna unui adversar care a uitat ce înseamnă o bătălie și că, așa cum sună o frumoasă deviză, „Gloria aparține celor care iubesc mai mult lupta, decît succesul”. Îmbătățită de numeroasele ei izbînzii interne și internaționale, Steaua s-a prezentat la Barcelona ca să ia Cupa Campionilor Europeni ca la o formalitate, uitînd însă că, pînă la înminarea trofeului, are de disputat cu brio 90 de minute aprige. Amnezia aceasta i-a fost fatală.

— Au fost mulți bani puși în joc în această finală. Să fie acesta motivul eșecului Stelei?

— E de neconceput pentru cineva care iubeste cu adevărat fotbalul să poată juca o oră și jumătate într-o manieră fantastică avînd în minte un morman de bani. Revin la Gullit: nu pot să cred nici în raptul capului că magicianul olandez a ținut morțiș să fie prezent la Barcelona în seara zilei de 24 mai pentru nu știu ce sumă de bani, oricît de impozantă ar fi fost ea. El a fost însă animat de o imensă dragoste de fotbal, de dorința de a fi unul dintre eroii unei reprezentații sportive de o grandoare fără seamăn, care acapara interesul întregii lumi. Iar această iubire nebună pentru profesia lui, această sete neostoită de a fi în frunte, în aerul tare al înălțimilor, l-a metamorfozat în eroul unei partide memorabile, în unul dintre marii sportivi ai acestui timp și ai altor timpuri, din stirpea cuceritoare a acelor învingători la Olimpiadele din Elada, cîntați de poezi și venerați de mulțime. Partida de săptămîna trecută i-a dezvăluit caracterul de luptător aprig, curajos și loial față de culorile clubului, față de fanaticele sale susținători. El a reușit să demonstreze, unei asistențe coplesite de respect și de admirație, că sportul nu înseamnă numai o întrecere cu alții, ci, în primul rînd, cu tine însuși, pentru a-ți depăși limitele, pentru a te cunoaște mai bine, și a duce astfel, măcar cu o cîțime mai departe, perfecțiunea umană. Da, Cobi, iartă-mă că ți-o spun direct, dacă n-ar fi fost extraordinara iluminare a lui Gullit aș fi plecat trist din Barcelona, pe care de fapt nici n-am înțeles-o, nu numai pentru că i-am fost vizitator doar 24 de ore, ci și pentru că am descoperit-o asediată de un vîrtej roș-negru adeseori înspăimîntător, grotesc și uneori chiar degradant pentru specia umană. Îți doresc însă, din toată inima, ca la Jocurile Olimpice din 1992, ca gazdă ospitalieră ce te bănuiesc a fi de pe acum, să ai parte numai de bucuria de a cunoaște faptele înălțătoare ale stăpînului acestei planete, printr-o credință căruia se numără azi, cu o putere de convingere fără drept de apel și uneori de-a dreptul inexplicabilă, și majestatea sa FOTBALUL.

GEORGE ARION

...și caruselul explicațiilor

Fiind un meci mult prea important, văzut de prea multă lume care nu poate fi amăgît, încheiat cu un scor nu tocmai digerabil, după o evoluție deloc remarcabilă a echipei noastre, recenta finală a Cupei campionilor europeni nu poate fi expedită cu ușurință în tăcere, uitare ori în arhiva fotbalului. Inclusiv presa internațională, care tratase elogios, cu simpatie și încredere calificarea echipei noastre a fost nevoită să ti-treze destul de sever și cu multe semne de mirare evoluția ei, chiar dacă s-a apreciat unanim că finala a fost un mare spectacol.

De acord că Steaua merită toate laudele pentru calificarea în această finală la numai trei ani calendaristici de la cîștigarea alteia. Dar drumul glorios pînă la Barcelona nu scuză, ci, avînd în vedere unele partide anterioare excelente ale Stelei, tocmai acuză evoluția de pe Nou Camp.

Cu toată indiferența — și, uneori, alergia — fotbalistilor noștri față de alte opinii decît ale lor înșiși, trebuie să acceptăm cu toții că, în atare situație, politica strufului n-ar servi nimănui. Jocul și rezultatul de la Barcelona trebuie privite „în fața”: nici prin lentila deformatoare a pasiunilor de cartier (ce-i pot îndemna pe unii la jubilația cunoscută între vecinii care au capre), nici prin periscopul unor explicații de suprafață.

În această privință, nu credem că atmosfera din tribune i-a împiedicat pe steliști să joace mai bine, ei avînd parte alte dați de public și mai ostil; la Barcelona, de bine, de rău, Hagi a și fost aplaudat în vreo două rînduri, iar despre „rolul atmosferei” ne lămurăse chiar evoluția lui Milan pe „Santiago Bernabeu”, cu Real Madrid.

Nici pregătirea fizică nu i-a trădat pe jucătorii noștri: golurile le-au primit în prima repriză, în a doua au mai avut resurse să încerce ceva, iar sprinturile lui Gullit și Van Basten prin apărarea noastră, precum acceleratele prin halta Cijocna, țin, ce să facem, și de niște calități națive.

Este naivă (și chiar nocivă) ideea că numai gafele de apărare ar fi decis rezultatul, cînd s-a văzut limpede că nu șansa, ci superioritatea de ansamblu a înclinat balanța jocului.

În caruselul „explicațiilor”, pe primul loc s-ar situa Milan însuși, care are o valoare deosebită, cu jucători de excepție, apreciați de-o lume întreagă. Dar aceste lucruri nu s-au depistat abia la finală; dimpotrivă, am fost asigurați că jocul italienilor a fost studiat și analizat la detaliu de-a lungul întregului lor parcurs în Cupa campionilor. Se poate spune, deci, nu că Milan a fost o surpriză pentru jucătorii noștri, ci că valoarea acestei echipe n-a fost înțeleasă și receptată corect. Sau că rezultatele interne și marșul triumfal de pînă la finală au creat steliștilor inerția unei încrederi excesive în propriile forțe, care nu le-a mai permis să discearnă că la orizont apare „alt fel” de adversar. (De pildă, nu s-a încercat ceva pentru contracararea presingului italienilor, deși se știa că asta e arma lor predilectă, aceeași care îi pusese în dificultate pe steliști și în jocul de acum un an, pe Ghencea cu Benfica Lisabona).

S-a mai spus despre Milan că ar fi renunțat încă din octombrie la lupta pentru titlu (deși după 30 de etape se află pe locul 3 !), rezervîndu-se pentru Cupa campionilor. Cu patru zile înaintea finalei, Milan, fără patru titulari, pierde un punct acasă, cu Cesena, dar în ierarhia obiectivelor lor nu acest semieșec contează, ci triumful de pe Nou Camp. La fel, și Steaua rămîne în ecoul Europei fotbalistice nu prin curiozitatea celor peste 100 de jocuri ale ei fără înfrîngere, ci prin faptul mult mai prețios al prezenței în finala europeană. Am merge mai departe spunînd că meritul pierdutei cîteva partide din această suită a invincibilității dacă prețul lor ar fi fost titlul continental!

Deci, acceptînd că Milan, campion en titre a Italiei, „a subordonat totul” finalei de pe Nou Camp, să reținem acest lucru și să acceptăm că există și

un fel de știință în a alege și urmări ceea ce este mai important pentru renumele echipei și al fotbalului pe care-l reprezintă.

În sfîrșit, a fost invocată de urgență oboseala jucătorilor — explicația cea mai comodă, la care nu se ajunge prin cine știe ce efort de analiză. Jucătorii lui Milan evoluează în campionatul lor de astă-toamnă fără întrerupere, iar în sezonul de primăvară șapte dintre ei au fost prezenți în naționalele Italiei și Olandei de cel puțin atîtea ori de cite au fost chemați steliștii la naționala României (unde se știe ce „risipă de energie” au făcut...). În principiu, a da vina pe oboseala acumulată apărînd culorile patriei într-o confruntare sportivă este cel puțin o lipsă de politețe. Dar se poate spune că milanezii, cu tot programul lor încărcat, au fost „mai puțin obosiți” în jocul de la Barcelona — și asta deoarece, de pildă, Gullit se duce de capul lui în Olanda pentru recuperare și antrenamente de unul singur, venind apoi să joace senzațional, în timp ce unor jucători de la noi nici rigorile cantonamentelor nu le mai pot opri pierderile de energie.

O altă constatare, subliniată pînă la limita unui reproș, a fost că Milan și-ar fi cruțat unii jucători în vederea finalei. Se pare că bine a făcut, dar cine a împiedicat-o și pe Steaua să joace la Cluj ori la Sibiu fără acei titulari care ar fi acuzat o stare de uzură, științific și medical controlabilă? În acest context, după finală, în anturajul stelist se regreta nefolosirea mai din vreme a lui Minea la mai multe jocuri din campionat. Am completa spunînd că pe banca de rezerve a Stelei se mai află și alți jucători de valoare (altfel n-ar fi fost transferați), care, din titulari siguri pe la echipele lor de club, au devenit treptat fotbaliști cu perspective incerte. Steaua nu s-a preocupat de lărgirea numărului de titulari ci, dimpotrivă, și-a standardizat o formulă de echipă pe care a folosit-o, spre a elimina orice risc, cu toți adversarii, indiferent de valoarea lor. Folosirea echilibrată a tuturor jucătorilor din lot nu credem că ar fi adus prejudicii marșului triumfal al Stelei în campionatul intern (vezi cele 4-goluri date lui F.C. Bihor cu Bunaciu, Minea, Negrău și-apoi Ș. Balint în teren). Dimpotrivă, cînd joacă mai mulți, dispăre uzura și apare emulația, întărindu-se echipa în totalitatea ei!

S-a mai invocat și marota celor vreo „patru fronturi” pe care au luptat jucătorii steliști. Trebuie să amintim, însă, că aceste „fronturi”, indiferent ce etichete ar purta, nu sînt altceva decît tot niște jocuri de fotbal!

Dacă la Sevilla, în '86 steliștii s-au prezentat neavînd de pierdut decît propriul anonim, acum, la Barcelona, ei dinaintea jocului păreau deja aureolați cu iluzoriul nimf al victoriei. În răstimpul acestor trei ani de glorie a unei echipe răsăfate cu toate ofrandele celebrității, ceva-ceva s-a modificat și-n mentalitatea jucătorilor. Lucrul cel mai important: în timp ce la Sevilla „ardeau” pentru obținerea unei performanțe în premieră absolută, la Barcelona au dat senzația că și-au făcut datoria odată cu ajungerea în finală. De aici resemnarea și chiar blazarea cu care au evoluat, îndeosebi după ce au primit primul gol. Asta avem a le reproșa: că n-au lăsat cu ambiția care îi aduce onoare chiar și cînd nu cîștigi, că au bătut în retragere în fața unui adversar pe care-l vedeau mai bun.

Sîntem convinși că Steaua își va continua cariera europeană, propulsată fiind și de invătămîntele finale pierdute la Barcelona. Cele 90 de minute trăite pe Nou Camp au demonstrat, însă, că vigoarea, forța și ambiția unei echipe nu se pot „transplanta”, ci ele rezultă din interiorul fiecărui jucător, din mentalitatea lui, din modul în care este obișnuit să înțeleagă responsabilitățile ocupației sale indiferent de „eticheta” competiției în care joacă. Responsabilități mult mai mari, desigur atunci cînd această etichetă stă lipită pe fruntea Europei fotbalistice.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Calvarul gloriei...

poate fi uitată nici cea de la Bruxelles, ca și atîtea altele. Zeului fotbal i se aduc, după opinia mea, prea multe jertfe. La Barcelona, doar excepționalele măsuri de securitate au împiedicat poate asemenea manifestări. Acum, după ce totul s-a sfîrșit cu bine, nu ne mai gîndim la posibilitatea unei nenorociri. Municipality Barcelona însă, cu înțelepciune, n-a exclus un deznodămînt nefericit și a acționat în consecință.

— Asta așa e. Dar să vedem totuși ce a dus la nereușita de pe Nou Camp a echipei noastre, ai cărei jucători n-au reușit să îngurgiteze „spaghele milaneze”.

— Îți citez din L'Equipe: „Singura consolă pentru Steaua ar fi, fără îndoială, în lunile care vor veni, să-și spună că ieri seară nici o echipă nu i-ar fi rezistat lui Milan”. Cuvintele comentatorului francez au o deplină acoperire. Însă pentru cei care țin cu adevărat la Steaua nu pot fi o mîngiere.

— De ce?

— Nu din pricina faptului că a pierdut finala...

— Scuză?

— Nu, nici scorul. Altfel, el mîhnește cel mai mult pe suporterii viteziștilor: i-ar fi dorit cu mai multă ambiție. Să luăm, de exemplu, cazul unuia dintre „olandezii de aur”, Gullit: operat pe 22 aprilie de menis, a făcut din participarea la această finală — pe care practic a cîștigat-o el — evenimentul vieții lui. A dorit să fie rege pentru o noapte și a și fost, jucînd nu numai cu har, ci și cu o dăruire cum rar se poate vedea, în cîjda faptului că ori-cînd era în pericol, medicul recomandîndu-i să joace numai 50—60 minute. În schimb, jucătorii români nu și-au dat sufletul pe gazon, cum se spune,

Competiții internaționale

● **Minsk.** Turneul internațional feminin (categoria a VIII-a) s-a încheiat cu victoria autoritară a mării maestre L. Zaiteva 10,5 puncte (+9, -3, -1), urmată de jucătoarele sovietice A. Sofieva 8 p., E. Zaita, I. Levitina și L. Semenova 7,5 p. Dintre jucătoarele străine cel mai bine s-a clasat iugoslava N. Bojković (17 ani), care a totalizat 7 puncte. ● **La startul campionatului veteranelor** din R.F.G. s-au aliniat 51 jucători și 54 jucătoare. S-au jucat 9 runde sistem elvețian și victoria a revenit lui W. Steglich 8 p., urmat de H. Weigel și H. Robitsch 7 p., H. Müller 6,5 p. etc. Participând alături de bărbați, femeile s-au clasat mai modest, cel mai bun rezultat fiind cel al Julianei Hund, care a intrunit 4,5 puncte din 9 posibile. ● **În campionatul german** s-au înregistrat surprize atât în turneul masculin, cât și în cel feminin. Deși prezenți la joc, marii maeștri R. Knaak și U. Bönsch au cedat supremația în clasament lui H. J. Grünberg și lui Th. Luther, singurii competitori re au încheiat ostilitățile fără fi cunoscut înfrângerea. Primii clasati au fost: 1. Grünberg 10,5 p (+8 = 5, -0), 2. Luther 9,5 p (+6 = 7, -0), 3. Knaak 8,5 p, 4. Bönsch 8 p... 14 participanți. Titlul de campion a revenit tinerii sportive din Cottbus, Kerstin Kunze cu 9,5 puncte din 13 posibile, secundată în clasament de Ines Stark 9 p și Marion Heintze 8,5. Pretendentele la titlu A. Wagner-Michel și B. Burchard au acumulat doar 7, respectiv 6,5 p, ieșind din lupta pentru locul 1. ● **Memorialul Reti** (Trnava) s-a încheiat cu victoria sovieticului Evgheni Bareev, autor a 6,5 puncte din 10 posibile în turneul de elită cu runde duble (categoria a XI-a, rezultat care îi aduce și cea de-a treia normă de mare maestru). Al doilea turneu (categoria a VIII-a) s-a soldat cu victoria lui Alexandr Goldin (U.R.S.S.) și acesta fiind fericitul realizator al ultimei sale norme de mare maestru. ● **Festivalul șahului de la Dortmund** a ocazionat victoria (în grupa de elită a marilor maeștri) a sovieticului Efim Gheller (64 ani!), singurul care a acumulat 7,5 puncte din 11 posibile. El a surclasat jucători bine cotați pe plan internațional: Tolnai, 7 p, Hickl 6 p, Bischoff, Kotronias, I. Sokolov, 5,5 p, Psahis, Mohr, Hort, King 5 p, Kindermann și Schmitt diel 4 p. A doua grupă valorică a ocazionat dubla victorie a vestgermanului Wahls și francezului Renet, singurii care au obținut și o normă de mare maestru. În turneul maestrilor internaționali primul loc a fost ocupat de Bucker 8 p, în timp ce clasamentul final al turneului feminin a intrunit următoarele punctaveraje: Brustmann 9 p, Erenska 8 p, Kas 7,5 p, Botsari și Dragashevici 7 p, Flear 8 p, Wohlers 5,5 p, Lebel și Büchle 4 p, Bakalarz 3,5 p, Piquermal 2,5 p și Zahn 2 p. La finalul turneului „open” de la Dortmund, cei 220 participanți și-au desemnat învingătorii la egalitate de puncte: 8,5, numele lor fiind în ordinea coeficientului Bucholtz: van der Sterren, Smaghin, Schmidt, Jokac, Padevski și Martinovici. ● **Turneul generațiilor**, desfășurat între 16-26 februarie la Cannes (Franța) a prilejuit luelul dintre o echipă de tineri oarte talentați și o formație de jucători cu vechi stagii, ielectionata speranțelor a fost lcutuită din Anand (India) 5,5 p, Adams (Anglia) 5 p, Miles 4 p, Renet 3,5 p, Lautier ultimii trei din Franța) 2,5 p. or li s-au opus, în ordinea erformanței, Andersson. (Sueia) 7,5 p, Csom (Ungaria) 6 p, passki (Franța) 5,5 p, Larsen Danemarca) 5 p, Tal (U.R.S.S.) files (S.U.A.) 4,5 p. Ex-camionul lumii, Mihail Tal nu s-a flat în cea mai bună stare de înătate, jocul său cunoscând umeroase fluctuații.

MARGAREA MUREȘAN ■

Si acest ultim volum apărut de curind la Editura Militară și intitulat sugestiv **Arborele vieții** — ca și celelalte anterioare ale binecunoscutului publicist Victor Beda — cuprinde o serie de întâmplări petrecute, în cea mai mare parte a lor, pe drumurile publice, ca urmare a nerespectării normelor de circulație în epoca noastră de continuă creștere și intensificare a traficului rutier. Autorul relatează întâmplări cutremurătoare prin deznădămintul lor tragic, datorate unor acte de crasă neglijență și iresponsabilitate (ca în cazul povestirii **Dispariția misterioasă**) sau datorate unor stări psihice deosebite (ca în cazul povestirii **Hotărâre surprinzătoare**). Volumul cuprinde și câteva întâmplări care nu sint neapărat pe teme de circulație (**În luptă cu viața**, **Un caz la un milion**, **Un telefon la timp**, **Sacul de sport**, **Melomanul**, **Gemenii**) în care autorul își relevă calitățile de observator fin al vieții prin surprinderea și aducerea în prim plan a unor tipuri variate de psihologie umană. În sfârșit, nu lipsite de interes, demne să fie menționate, cele câteva pagini emoționante cu care se încheie volumul (**Nobila ființă — omul**), cu caracter vădit autobiografic.

Trăsătura comună pe care autorul o imprimă tuturor acestor cazuri particulare o constituie caracterul moral pedagogic al povestirilor. În acest „secol al vitezei”, Victor Beda poate fi comparat — mutatis mutandis

— în publicistica noastră, cu autorii celebrelor „contes moutons” de la sfârșitul celui de al XVIII-lea veac. Căci scopul autorului este de a sădi în conștiința cititorilor (fie aceștia automobiliști sau pietoni!) respectul față de semenii, comportamentul civilizat față de oricine ar putea deveni victima unor situații neplăcute, primejdioase. Din întâmplările relatate de

Arborele vieții

autor rezultă, cu pregnanță, că încălcarea unor reguli de disciplină, care ar putea să pară mărunte, în diverse condiții de stare a vremii, de stare a sănătății, de oboseală, de consum de băuturi alcoolice ori de anumite medicamente, poate avea consecințe dramatice atât pentru conducătorul auto cit și pentru partenerii de vehicul, pentru pietoni, pentru vehiculele inconjurătoare care rulează pe același drum.

Repara ceva la mașină și glasuile zgloabii ale copiilor care se jucau în curtea vecină îl făceau să zăboiască aducerilor aminte. Copilăria este o vîrstă a candorii, a visurilor, începutul de drum al năzuințelor unui om. Poate că de aceea amintirile din copilărie rămîn zestrea afectivă a fiecăruia. Acum, mesterind la mașină, vecinul arunca din cînd în cînd priviri nostalgice către copiii care băteau mingea neobosiți, întrecîndu-se care mai de care să sîteze precis în spațiul porții delimitat de două pietre așezate în grabă. Iarba de un verde crud contrasta vesel cu albastrul de cerneală al cerului. Un sînt mai puternic al unuia dintre copii trimise mingea peste gard, drept în șosea. Portarul, un puști blond și slăbuț se repezi glonț după ea. În clipa următoare se auzi un scrisnet de frîne și o bufnitură infundată, urmată de un tipăt ascuțit. Omul se repezi în stradă și apucă să vadă un bărbat înalt, cu părul cărunt, care ridicîndu-se iute de lîngă copilul întins la pămînt, urcă într-un turism și demară în trombă. Era o Dacie verde, nu apucase să-i rețină numărul, totul se derulase mult prea repede. Copilul gemea încetșor, încerca să se ridice, dar nu izbutea. „Ileană, vino repede, strigă omul intrînd în curte, e un copil lovit de mașină”. În timp ce fata ieșea speriată din casă, el încerca să pornească motorul. În timp ce

ieșea cu mașina pe poarta deschisă de mina tremurătoare a fetei, îi strigă din mers: „Ai grijă de băiat, eu încerc să-l opresc pe ticălosul ăla”. Ileana era studentă la medicină în ultimul an și miinile ei pricepute alinară curînd suferința, care din fericire nu era gravă, a băiatului. Cîteva contuzii ușoare, dar nu se știe niciodată... În acest timp urmărirea continua. Alertat de către inimosul sofer, șeful postului de miliție din co-

Fuga

muna vecină, luă legătura imediat cu militia județului. În scurtă vreme toate drumurile pe care autorul accidentului ar fi putut încerca să se strecoare, au fost bariate. Trecînd pe lîngă un drum lateral care ducea către o localitate mai îndepărtată, sus către munte, șoferul observă un nor de praf. Era o mașină care înainta cu viteză. Întoarse și porni într-acolo. Distanța dintre cele două autovehicule se micșora vîzînd cu ochii. Aro-ul solid înainta mai repede prin hîrtoapele drumului de țară.

Copilul îi apăruse în față pe neașteptate. Deși ar fi trebuit să prevadă asta, După o minige care se rostogolește pe șosea

De aceea cartea pledează cu talent, convingător, pentru un comportament prudent, civilizat, pentru formarea unor deprinderi practice ale conducătorilor auto, care să prevină repetarea unor situații similare celor din întâmplările povestite.

Dar cartea lui Victor Beda nu se adresează numai automobiliștilor (așa cum se adresează numeroasele sale volume tehnice!) ci deopotrivă motocicliștilor, bicicliștilor, conducătorilor hipo, pietonilor (cu deosebire elevilor!), adică tuturor acelor care circula pe drumurile publice. **Arborele vieții** este o carte nu numai agreabilă la lectură dar totodată deosebit de instructivă și utilă pe o temă atât de importantă cu fiecare zi care trece: circulația. „Fiindcă circulația întii și întii nu e o problemă tehnică, ci una de bun simț, de educație. Respectă-i pe alții și la rîndul tău te vor respecta”, afirmă pe bună dreptate unul din eroii lui Victor Beda.

Lectura volumului **Arborele vieții** este o invitație la meditație, la prudență, la respectul reciproc, adresată automobiliștilor profesioniști sau amatori, tuturor celor îndrăgostiți de viteză sau celor care își supraestimează calitățile de pilot. Căci să nu uităm, așa cum afirma eroul lui Victor Beda pomenit mai sus, „cu toții sîntem în primul rînd pietoni!”

PAUL LĂZĂRESCU ■

apare aproape întotdeauna un copil. Ar fi avut suficient timp să oprească. Viteză mare nu avea, dar ceva îi paralizase parcă orice mișcare. Să fi fost surpriza? Poate, dar era mai de grabă oboseala. Cînd reușise în sfîrșit să acționeze pedala de frînă, era tirziu! Copilul încă nu-l văzuse, venea direct spre mașină și claxonul acționat în pripă nu a făcut decît să-l sperie. A urmat impactul și trupul firav se rostogolise în aer. Titi coborise în grabă și se aplecase asupra puștiului. Conducea de 20 de ani și nu i se întîmplase niciodată așa ceva. „A murit!” gîndise, vîzîndu-l că nu mișcă. Spaima l-a făcut să se gîndească la fugă. Fără să mai realizeze ajutorul pe care ar fi putut și ar fi trebuit să-l acorde victimei. Soția îl privea îngrozită în timp ce răsucea cheia în contact și demara crispat, palid, înspăimîntat ca un animal hăituit. A urmat apoi o cursă nebunească, ea se ghemuise în scaun și îi implora plîngînd să oprească. Cînd a fost alîns din urmă și blocat de omul care fără voia lui asistase la producerea accidentului, Titi era enuizat și incapabil să mai schițeze vreun gest. Se lăsă coborî din mașină fără împotrivire, apoi se așeză în colbul drumului, cu capul în miini. Din depărtare se auzeau sirenele unui echipaj al circulației.

PAUL ULIERU ■

Toată lumea face sport

● Antrenorul reprezentativei de fotbal a R.F. Germaniei, Franz Beckenbauer, a cerut reducerea numărului de echipe din prima divizie, de la 18 la 16, calendarul internațional actual fiind, după părerea lui, atât de încărcat, încît necesită o reevaluare adecvată a partidelor din Bundesliga. „Kaiser Franz” se gîndește, de asemenea, la eventualitatea calificării selecționatei vest-germane la turneul final al campionatului mondial de anul viitor, situație care ar determina încheierea întrecerilor din Bundesliga și din Cupă la 10-15 mai, pentru a crea timpul necesar pregătirilor de la „națională”. Problema este reală, ea preocupînd și alte țări. ● După ce și-a anunțat retragerea, la 35 de ani, din activitatea competițională, polonezul Josef Mlynarczyk, s-a lăsat convins de conducătorii echipei portugheze de fotbal FC Porto și a mai semnat un contract de un an. „Voi mai apăra poarta lui F.C. Porto și sezonul viitor, a declarat Mlynarczyk, apoi voi renunța la fotbal”. ● O absență notabilă în apropiatul tur ciclist al României, care, anul acesta, se va disputa în perioada 18-25 iunie: liderul echipei IMG București, redutabilul rubeur Sergiu Oprescu (cistigător de etapă și „tricot galben” acum doi ani, animator în ediția precedentă) a suferit o accidentare și nu va putea lua startul. În schimb, prin grija competentului personal medical al Secției maxilo-faciale de la Spitalul clinic de stomatologie, îl vom putea vedea din nou în competițiile din toamnă. ● Eternele rivale ale fotbalului englez, pentru care atît de tocitul termen „derby” (la origine desemnînd o veritabilă sărbătoare populară, mai mult decît o întrecere sportivă) se potrivește ca o mînușă, FC Liverpool și Everton, au oferit în finala „Cupei Angliei” (ediția 108!) un spectacol fascinant, atît pe gazonul „Wembley”-ului (scor 3-2 pentru Liverpool, după prelungiri), cit, mai ales, în tribune. Cei peste 80.000 de spectatori s-au constituit într-un imens cor (fără deosebire, „reds” și „blues”) pentru a intona celebrul imn al lui FC Liverpool „Nu veți fi niciodată singuri” și apoi imnul „Cupei Angliei”: „Rămii cu mine”. Tonul celor două celebre cîntece, vechi de decenii, a fost dat de o vedetă rock a anilor '60 din orașul „Beatles”-ilor, Garry Mardsen. După această finală a „FA Cup” fenomenul „hooligans” devine și mai de neînțeles... ● Procesul fostului campion mondial de box la categoria mijlocie, argentinianul Carlos Monzon, acuzat de asasinarea concubinei sale, se desfășoară în aceste zile la Mar del Plata. Monzon a devenit inculpat după decesul inexplicabil al prietenei sale, care a căzut („ajutată”?) pe fereastra reședinței fostului camion din orașul balnear argentinian.

LUCIAN OPREA ■

Civilizația sportului

Durerea cerea dreptate

Nu demult s-au pronunțat sentințele în lungul proces al huli-ganilor englezi care, la 29 mai 1985, au provocat „măcelul” (39 de morți!) din tribunele stadionului Heysel din Bruxelles, la finala C.C.E., Juventus-Liverpool.

Să recapitulăm: la 9 septembrie 1987 (deci după aproape doi ani și jumătate de la dramă) cei 25 de huli-gani au fost transferați din Anglia în Belgia la închisoarea din Louvain, dar detenția a durat numai o lună; la 17 octombrie 1988 a început procedura, dar procesul a riscat o „paralizie” atunci cînd avocații vinovaților au cerut să fie citate în aula tribunalului toate cele 48.000 de pagini ale actelor; în sfîrșit, abia la 29 aprilie 1989, președintele tribunalului a început lecturarea sentinței: 14 condamnați la cîte 3 ani de închisoare (care înseamnă foarte puțin pentru crimele înfăptuite, dar care vor deveni și mai puțin, aproape nimic dacă facem socoteala: pentru o perioadă de 1 an și 6 luni președintele s-a pronunțat pentru suspendarea condiționată a pedepsei, iar din restul de 18 luni se scad cele 6 luni petrecute de acuzați în arest preventiv; și pe lîngă toate acestea, pare de necrezut, mulți dintre huli-gani au putut să părăsească sala, nederanjați de nimeni, în timp ce se pronunța sentința cu pedepsele lor) și 11 achitați!

Au fost necesare 6 ore pentru a citi 564 de pagini care explică aceste sentințe incredibile. Masacrul de la Heysel a fost „îngropat” în aula tribunalului de la Bruxelles. Sfîrșitul acestei povești de groază pare o vinovăție amară. Responsabili masacrului au fost recunoscuți ca vinovați (a se citi ucigași). Au omorît, de acord, dar nu au vrut să ucidă cu premeditare — a hotărît judecătorul belgian.

Sandra Mastroiogo, mama unui tînr de 20 ani, mort în acea seară, a spus cu durere în glas: „Este o sentință care pingărește memoria dragilor noștri dispăruți”. Otello Lorentini, tatăl unei alte victime: „Nimeni nu ne-a dat un ajutor concret. Speram

în dreptate, o sentință justă și pedepse exemplare. Nimic din toate acestea”.

Gianni, un băiat care de abia își luase bacalaureatul, stătea atunci în tribună, așezat, cufundat în lectura ziarelor cînd hoarda de „hooligans” a invadat sectorul „tifosilor” italieni. Prietenii lui, care stăteau în picioare, au scăpat cu toții. Era un meci la care Gianni nu ar fi trebuit să vină, pașaportul fiindu-i ridicat în vederea efectuării serviciului militar, dar tatăl său a intervenit pentru a-i putea dăruii fiului un premiu pentru absolvirea liceului.

Familiiile victimelor nu pot uita ofensele încercate în acele teribile zile în care nimeni nu le-a dat o mînd de ajutor, aroganța insolentă a autorităților, restituirea cadavrelor desfigurate de autopsii, fără un minim respect pentru cei dragi ce veniseră să le dea un ultim sărut. „Nici măcar o floare nu ne-au lăsat să depunem la stadion” povestește Carolina Landini care și-a pierdut soful. „Am pătruns în stadion printr-o gaură din gard, ca o hoată, pentru a depune un buchet de flori la locul dramei, dar n-am reușit. M-au prins și m-au dat afară”.

Cum să nu le dăm dreptate părinților și sofiilor celor 39 de victime care nu și-au putut ascunde dezamăgirea? Mai ales dacă cităm cuvintele judecătorului: „Un meci de fotbal este o manifestare sportivă și ea atare trebuie să se desfășoare în liniște și pace. Condamnații, însetați de violență, au transformat stadionul într-un cîmp de bătălie și și-au descărcat furia asupra unor victime inocente, arătînd dispreț pentru oameni și ordine”. Frumoașe cuvinte dar care nu vor avea nici un fel de ecou în mințile obtuze ale huli-ganilor care din toată această întîmplare atrocă au înțeles un singur lucru: poți scăpa ușor chiar cînd uciți.

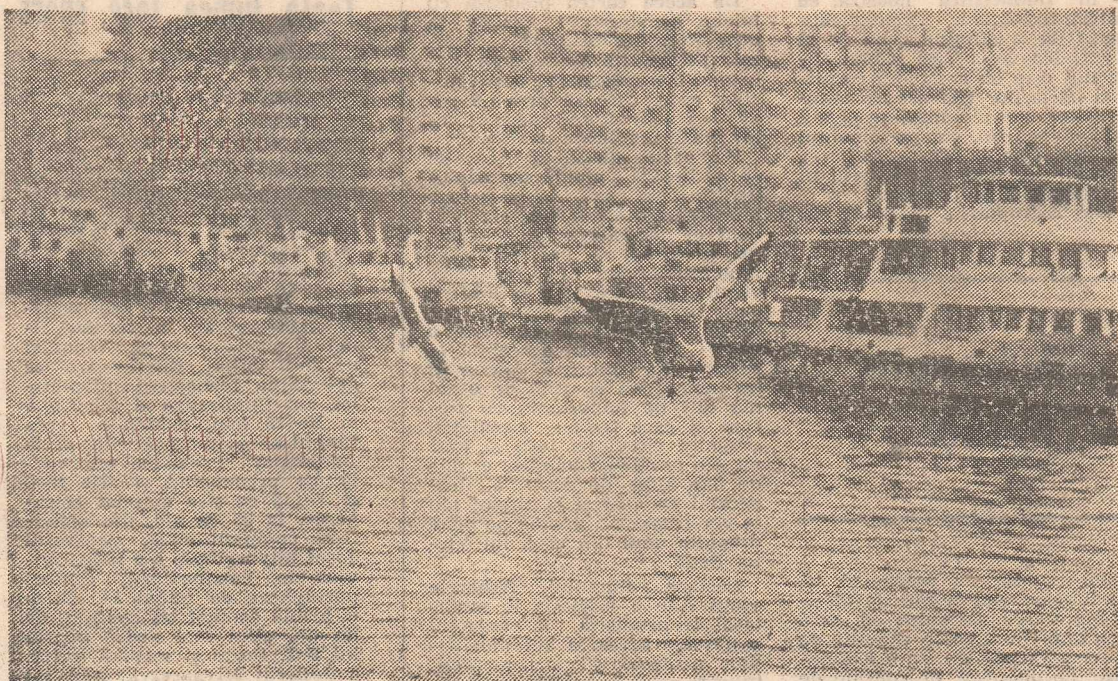
Familiiile victimelor au părăsit sala tribunalului cu capul plecat. Unii cu ochii în lacrimi. Marilena Fabbro care și-a pierdut soful a murmurat: „Nu vroiam vendetta, doar dreptate”. Un părinte îndoliat a spus: „Noi plecăm de la Bruxelles înfrînți, iar acei huli-gani pleacă liberi și zîmbitori. Ar fi trebuit ca moartea copiilor noștri să fie respectată”.

Nici o sentință, nici o pedeapsă n-ar fi putut să-i recompenseze pentru pierderea altor vieți dragi într-o absurdă nebulie colectivă.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Cu toate pînzele sus: VACANȚA

Fotografie de PAUL AGARICI

Un sfat prietenesc

Concediul nostru, după un an în care nu toate zilele au fost însorite, e o sărbătoare. Îl pregătim cu mult înainte. Întocmim rute, telefonăm prietenilor, stabilim cu încredere în fața drumurilor comune, trăim cu anticipație insolentă și răcoarea umbrei unui brad, cochetăm cu ideea de a sta trei zile într-un loc și a pleca într-altul, ne supunem la cure de înfrumusețare, pentru ca orice comparații pe plajă să ne avantajeze, răscolim rafturile magazinelor în căutarea acelei rochii nostime și a pălăriei de paie pe care le-am văzut într-un film, împropăștim jocurile distractive și mingile colorate, schimbăm... virsele, pentru că în vacanțe maturii se copilăresc și pustimea devine înțeleaptă. Pregătirea de la A la Z a unui concediu e egală cu trăirea lui. Din teancul de cărți necitite, care s-au tot adunat într-un an, punem de o parte cîteva.

El vrea o carte palpitantă de aventuri, ea un roman de dragoste, și așa bagajul crește văzînd cu ochii. Iar luăm toată casa cu noi? Sînt întrebările care ne persecută an de an iar renunțările se încheie cu supărări și indispoziții. Bine, dar unde mergem? Ca să nu ajungem în această clipă a indeciziei, vă propun un consilier calificat, care știe să suporte schimbările noastre de direcție, care cunoaște delta, marea, muntele, ca pe buzunarul său, care tocmai s-a înalțat de acolo cu vești de ultimă oră. Vasile Smărăndescu, director în Ministerul Turismului.

— Cum e vremea?
— Frumoasă!
— Mai sînt locuri libere?
— Dacă vă grăbiți.
— Ce ne recomandați, în cunoștință de cauză?
— Alegerea depinde de dumneavoastră. Eu rămîn atașat de pămîntul unic din Europa, de mirifica Deltă a Dunării.

— Să o căutăm pentru ceea ce știm despre ea, sau pentru ceea ce vom descoperi, ca la o primă întîlnire?

— Oricît cunoaștem delta nu o cunoaștem destul. Pe lingă transformările naturale, unele sesizabile de la an la an, cartea ei de vizită o recomandă cu 1.250 de locuri în hoteluri, 650 în căsuțele din popasuri și 200 de colțuri de rai pentru amplasarea corturilor. Programul de valorificare superioară a potențialului turistic al deltei este în plină acțiune. Nu pot epuiza tot ce se petrece acolo dar nu pot trece peste cîteva schimbări deosebite. Complexul turistic Salcia e de nerecunoscut, modernizat și adaptat la cerințele turismului de înaltă clasă. Hotelurile Delta și Egreta, inclusiv restaurantele lor, au ieșit ca noi de sub mîinile regenerative ale constructorilor.

lor. Nava cu o capacitate de 90 de locuri este în probe, cea din fibre sintetice, care va transporta 50 de persoane, așteaptă și ea încercarea în proba apei. A intrat în emisie, stația care dispecerizează navele aflate în cursă, dînd deplina siguranță a călătoriei pe apă. Înaintează vertiginos lucrările portului turistic Sulina. La Leabăda, din așezarea Crișan, terenurile de tenis, volei popice, ca și piscina, așteaptă întîlnirea cu dumneavoastră. Hotelul din localitatea Unirea va oferi alte zeci de locuri de cazare.

— Ați amintit de noile ambarcațiuni, care se alătură „flotilei”. Insist asupra transportului în deltă pentru că, de regulă, cheltuiim o zi de așteptare dacă am scăpat cursa de la prima oră.

— Respectarea unui orar, ca la tren, crează ordinea și siguranța călătoriei. Circulația pe apă însă a fost îmbunătățită prin mărirea „parcului” cu hidrobuze, remorhere, rapide, semirapide, Dacia jet, pontoane dormitor și 120 de bărci cu rame. Pontoanele dormitor sînt numai pentru excursiile pe brațul Sulina și pentru canalele de legătură, ca și pentru locurile din preajma lor.

— De cîte ori am fost în deltă n-am fost capabilă să-mi întocmesc singură un traseu de neuitat.

— Mă bucur chiar să află așa ceva pentru că este datorită noastră să deschidem drumuri în deltă, să întocmim trasee și să vă stăm la dispoziție cu sfaturile și materializarea lor. Excursiile, precum și traseele, au fost anul acesta mult mai inspirate întocmite. Ele se bazează pe sfaturile celor mai buni cunoșcători ai deltei. După cum știți, originalitatea acestui peisaj, unic pe continent, bogată și variată lui faună, atrag amatori de peste țări și mări. Se pot „naște” trasee și spontan, la cerere, pe lingă cele foarte multe, gîndite din timp. Toate, însă, trebuie să aibă în vedere ocrotirea naturii și a turiștilor, condițiile depline de confort și de relaxare. Repet, respectarea înțelegătoare a naturii, grija de a pescui sportiv și nu sălbatec, prădînd, de a nu

lovi vietățile, de a nu considera că sîntem unici beneficiari ai minunilor întîlnite, trebuie să facă parte din comportamentul obișnuit, decent.

— Se simte nevoia repetării acestor norme firești de conduită?

— În cazul unora, da. Dintre traseele existente recomandăm programele speciale de 7—14 zile, sejururile cu caracter științific pentru ornitologi, apicultori, ecologi, ihtiologi și... — Pentru pătimașii pescuitului sportiv.

— Pescuiți?

— Nu! Nu prea cred că aveți solicitatoare...

— Vă înșelați! Femeile au chiar mai multă răbdare, sînt ca și la volan, pline de talent. Regret că nu aveți la dispoziție toate paginile revistei numai pentru vacanță. Sînt multe noutăți de la munte și de la mare.

— Colegii de la alte publicații abia le așteaptă și lăsăm întreaga plăcere a descoperirii lor pentru cei care vor ajunge în stațiuni.

— Vă mai rog ceva.

— Cu multă plăcere.

— Culegeți cu litere mari CALITATEA, ea este la baza tuturor programelor noastre, cu ea începe și se încheie orice inițiem. Ministerul Turismului nu mai admite nici o derogare de la zîmbet, amabilitate, receptivitate pentru dorințele firești ale oaspeților. Calitatea este conținută în alcătuirea programelor distractiv culturale. Calitatea trebuie să fie sinonimă cu actul medical, cu o masă gustoasă la restaurantul de pe faleză, cu explicațiile calificate ale ghidului, cu gentilețea hotelierei, cu promptitudinea telefonistei care stabilește imediat legătura cu orașul cerut. La orice oră din zi și din noapte, zi și noapte, mîile de lucrători din turism vom fi la posturile noastre pentru că în 1989 vacanța să nu înregistreze nici o reclamație. Vă așteptăm și sperăm să fie o întîlnire prietenească, fără nici o umbră.

— La plecare în concediu toți zîmbim. La înapoiere... — Vom mai sta de vorbă!

CARMEN DUMITRESCU

VREMEA

cum a fost
cum va fi

CORNELIU POP

Apariția revistei coincide cu debutul lui iunie (Cireșar), prima lună calendaristică de vară. În mai s-a întrerupt șirul de luni ce s-au succedat de la începutul anului cu o vreme mult mai caldă decît în mod obișnuit și cu deficite mari de precipitații. În pofida unor amplitudini deosebite ale variațiilor de temperatură, consemnîndu-se temperaturi maxime diurne între 3° și 35°C și minime nocturne între -2° și 21°C, temperaturile medii lunare în mai a.c. s-au situat în vecinătatea valorilor medii multianuale. Alternanța maselor de aer de proveniență polară și tropicală deasupra teritoriului României a determinat o instabilitate pronunțată a vremii, materializată prin cumulara unor cantități importante de precipitații în zonele de deal și de munte, precum și prin frecvența căderilor de grindină. În zona montană, suma precipitațiilor lunare a depășit frecvent 100 l/mp atîndînd în Munții Apuseni chiar 200 l/mp, dar în majoritatea zonelor de cîmpie ploile căzute nu au însemnat mai mult de 50 l/mp.

Cu toate că așa cum rezultă din succintul bilanț, regimul

mediu al lunii mai din acest an n-a fost ieșit din comun, avînd în fenofazele de vegetație realizat din primele luni de primăvară face ca debutul lui Cireșar să găsească cireșii din sudul țării gata culeși.

Sfîrșitul lunii mai prilejulește, de asemenea, bilanțul activității de cercetare pe timp de un an, ce se realizează în cadrul Sesiunii de comunicări științifice și postere a Institutului de Meteorologie și Hidrologie. Dintre numeroasele expuneri mă voi opri doar la comunicarea dr. I. Drăghici, dedicată crivățului și cea a dr. M. Frimescu, privitoare la ozonul stratosferic, considerînd că unele aspecte abordate ar putea fi de interes mai larg printre cititorii revistei. Din cea de-a doua comunicare menționată reținem pericolul pe care-l prezintă pentru biosferă distrugerea stratului protector de ozon, ce a luat proporții alarmante în zonele polare, dar care conform măsurărilor efectuate la București nu înregistrează deocamdată o tendință de diminuare alarmantă deasupra teritoriului României. Acest fapt prezintă interes

pentru cei ce vor să se asigure că sînt protejați în perioada de concediu, cînd cura heliomarină din anul acesta și din anul următor vor avea loc în condițiile unei activități solare cu o intensitate fără precedent, după cum prognozează astronomii.

În cuvîntul său, dr. I. Drăghici remarca, privitor la crivăț, că după ce a fost tratat în mod strălucit de St. Hepites cu mai bine de 90 de ani în urmă, acest fenomen specific meleagurilor noastre a fost neglijat de generațiile de meteorologi ce au urmat. A sosit momentul ca în reuniunile meteorologice internaționale, în care participanții discută, nu fără o anumită doză de mîndrie națională despre fohn, mistral, tramontana, bora, să intre în drepturi și crivățul. Un fericit prilej îl oferă Conferința internațională de meteorologie carpatică ce se va desfășura în septembrie la Sofia și la care comunicarea menționată este unul din articolele de fond ce vor fi prezentate la invitația organizatorilor. În vederea precizării sensului ce se acordă fenomenului de crivăț pe întreaga sa arie de manifestare, precum și pentru acumularea

de date privind particularitățile sale locale, facem apel la cititorii prezenței rubrici de a ne comunica opiniile pe adresa: In-

stitutul de Meteorologie și Hidrologie, șos. București — Ploiești, nr. 97, sector 1, București.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 1-7 iunie

Zone geografice	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatură aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	23÷27	11÷15	16÷20	40.0	Giurgiu 1908	0.8	Arad 1977
Deal și podiș	20÷25	9÷14	19÷26	36.5	Bacău 1908	0.3	Tirgu Mures 1928
Depresiuni	19÷22	6÷10	21÷22	28.5	Petroșeni 1962	1.0	Petroșeni 1977
Vi. Oare	5÷6	-1÷0	32	14.0	1938	-12.0	1939
Litoral	22÷23	14÷15	7÷9	32.5	Constanța 1906	7.0	Constanța 1930

Intervalul 1-7 iunie va debuta cu o vreme caldă. În a doua parte a intervalului o răcire se va face resimțită în regiunile vestice, centrale și nordice. În primele zile cerul variabil va prezenta înnoirări mai pronunțate în cursul după-amiezilor cînd vor cădea averse de ploaie, îndeosebi în zonele de deal și de munte apoi arealul ploilor se va extinde cuprinzînd întregul teritoriu al țării. Temperaturile minime nocturne vor fi cuprinse între 8° și 18°, iar maximele diurne se vor situa între 22° și 32°. Spre sfîrșitul

intervalului vîntul se va intensifica din sector sudic.

Litoralul va beneficia de un aspect predominant frumos al vremii, cu un cer variabil, condițiile de ploaie fiind reduse. Din punct de vedere termic, se vor consemna alternări între valori de temperatură caracteristice verii, situate în jur de 25°, și valori mai coborîte în jur de 20°, datorită modificării direcției vîntului ce se va orienta cînd dinspre uscat, cînd dinspre mare. Temperatura apei mării va avea valori cuprinse între 15° și 18°.

Flacăra Redacție: București, Piața Școlii 1, casuța poștală 3 312, cod 71 311. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, interioare; Actualitatea politică: 25 60; Economie: 21 28; Cultură, știință, învățămînt: 14 57; Cetățenești: 14 53; Scrisori: 25 42; Reportaj-informații: 25 60; Sport: 17 00; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” - sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, presfir București, Calea Griviței nr. 64-66.